

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
GRAFİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ULUSAL GAZETELERİN
HABER TASARIM CEMİYETİ
(SOCIETY FOR NEWS DESIGN)
ÖLÇÜTLERİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanları
Doç. Dr. Canan GENCE DELİDUMAN
Doç. Dr. Yücel GELİŞLİ

Hazırlayan
Oğuz TUNÇEL
048125103

ANKARA-2008

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne,
Oğuz TUNÇEL'e ait "ULUSAL GAZETELERİN HABER TASARIM CEMİYETİ
(SOCIETY FOR NEWS DESIGN) ÖLÇÜTLERİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ"
adlı çalışma j¼rimiz tarafından Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Grafik
Eğitimi Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Başkan:
Prof. Dr. Adnan TEPECİK

1. Danışman:
Doç. Dr. Canan GENCE DELİDUMAN

2. Danışman:
Doç. Dr. Y¼cel GELİŞLİ

¼ye:
Prof. Ahmet ATAN

¼ye:
Yrd. Doç. Dr. İbrahim KISAÇ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de yayımlanan gazetelerin sayfa tasarımlarının, Society For News Design (SND) (Haber Tasarım Cemiyeti) tasarım ölçütlerine uygunluğunu ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda grafik eğitimi veren öğretim elemanlarından Türkiye’de yayımlanan gazeteler hakkındaki görüşleri alınmıştır. Bunun için araştırmacı tarafından anket hazırlanmıştır.

Araştırmaya 34 öğretim elemanı katılmıştır. Rastgele seçilen 7 yerli gazetesinin SND ölçütlerine uygunluğu hakkında öğretim elemanlarının görüşleri alınmıştır.

Gazeteler SND tasarım ölçütleri çerçevesinde,

A- Tasarım ilkeleri açısından uygunluk

B- Tasarım elemanlarının kullanımı açısından uygunluk

C- Tasarımın okuru etkilemesi açısından uygunluk

başlıkları altında öğretim elemanlarınca ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Tasarım ilkeleri açısından, tasarım elemanlarının kullanımı ve gazete tasarımının okuru etkilemesi açısından öğretim elemanlarının gazeteler hakkındaki değerlendirmelerine genel olarak bakıldığında, Zaman ve Radikal gazetelerinin diğer gazetelere göre daha yüksek puanlar alarak ön plana çıktığı, buna karşılık Posta ve Star gazetelerinin ise düşük puanlar alma yönünde bir eğilim gösterdiği, dolayısıyla diğer gazetelere göre daha zayıf kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada ortaya çıkan sonuca göre, ulusal gazetelerimizin sayfa tasarımları, SND Society For News Design (Haber Tasarım Cemiyeti) tasarım ölçütleri çerçevesinde öğretim elemanlarınca yeterli bulunmuştur.

ABSTRACT

The purpose of this research is to put forward that the page designs of the newspapers published in Turkey are compatible with the design criteria of Society For News Design (SND). In accordance with this purpose, the opinions of the academic staff in graphic training have been asked with regards to newspapers published in Turkey. For this reason, a questionnaire has been prepared by the researcher.

34 academic staff has participated in the research. The opinions of the academic staff have been asked about the compatibility of the randomly-chosen 7 local newspapers with the SND criteria. Newspapers, within the framework of SND criteria, have been evaluated under the headings of

- A- Compatibility with regards to design criteria
- B- Compatibility with regards to use of design elements
- C- Compatibility with regards to effect of design on reader.

When the evaluations of the academic staff about the newspapers regarding the design principles, the use of design elements and the effect of newspaper design on reader are generally considered, it is concluded that newspapers of Zaman and Radikal gets higher points when compared with other newspapers, while newspapers of Posta and Star tends to get lower points, thus remaining weaker than other newspapers.

According to the conclusion of the research, the page designs of our national newspapers are found sufficient by the academic staff within the framework of SND design criteria.

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

GRAFİK TASARIM SÜRECİ

1.1. Tasarım Nedir?	1
1.2. Grafik Tasarım Nedir	1
1.3. Grafik Tasarım Sürecinde Grafik Tasarımcı.	3
1.4. Tasarım Elemanları Nelerdir?.....	4
1.4.1. Çizgi	4
1.4.2. Biçim - Form.	7
1.4.3. Renk	8
1.4.4. Ton (Değer).	10
1.4.5. Doku	10
1.4.6. Ölçü.	11
1.5. Grafik Tasarım İlkeleri	11
1.5.1. Denge	12
1.5.2. Oran-Orantı	15
1.5.3. Vurgu	15
1.5.4. Bütünlük	16
1.5.5. Ritm ve Hareket	19
1.5.6. SND'nin Gazete Tasarım Ölçütleri Nelerdir?	21
1.5.7. Araştırmanın Amacı	22
1.5.8. Alt Problemler.	22
1.5.9. Araştırmanın Önemi	22
1.5.10. Sayıltı (Varsayımlar).	23
1.5.11. Sınırlılıklar	23

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. GAZETE VE GAZETE TASARIMI

2.1.1. Gazete Nedir?	24
2.1.2. Gazete ve Tasarım	25
2.1.3. Sayfa Düzeni	38
2.1.4. Gazetelerde Görsel Malzemeler	45
2.1.5. Gazetelerde Yardımcı Görsel Unsurlar	60

2.2. SOCIETY FOR NEWS DESIGN (SND) ve

TASARIM ÖLÇÜTLERİ

2.2.1. SND Nedir?	63
2.2.2. SND'nin Faaliyetleri Nelerdir?	63

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	70
3.2. Evren ve Örneklem	70
3.3. Veri Toplama Tekniği	70
3.4. Verilerin Analizi	71

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

4.1. Ulusal Gazetelerin SND Tasarım Ölçütleri Çerçevesinde, Tasarım İlkeleri Açısından Uyumluluğuna İlişkin Grafik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri	72
4.2. Ulusal Gazetelerin SND Tasarım Ölçütleri Çerçevesinde, Tasarım Elemanlarının Kullanımı Açısından Uyumluluğuna İlişkin Grafik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri	78
4.3. Ulusal Gazetelerin SND Tasarım Ölçütleri Çerçevesinde, Tasarımın Okuru Etkilemesi Açısından Uyumluluğuna İlişkin Grafik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri	83

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç	92
Öneriler	96
Kaynakça	106

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Gazete Sayfa Düzeninde Görsel Denge Sağlaması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	73
Tablo 2: Gazete Sayfa Düzeninde Görsel Devamlılık ve Hareket Sağlaması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları	74
Tablo 3: Görsel Hiyerarşi Sağlaması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	75
Tablo 4: Görsel Bütünlük Sağlaması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları	76
Tablo 5: Sayfa Tasarımının Estetik Kurallara Göre Düzenlenmesi İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	77
Tablo 6: Sayfada Kullanılan Renklerin Uygun Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	79
Tablo 7: Fotoğrafların Haberi Tamamlayıcı ve Sanatsal Açıdan Yeterli Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	80
Tablo 8: Kullanılan Fotoğrafların Okuyucuyu Bilgilendirici ve Yönlendirici İşleve Sahip Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	81
Tablo 9 : Yardımcı Görsel Unsurlarla (Grafik, Çizim, İllustrasyon) Tasarım Zenginleştirilmesi İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları	82
Tablo 10: Seçilen Yazı Karakterlerinin Okuyucunun Rahat Okuyabileceği Şekilde Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	84
Tablo 11: Seçilen Yazı Karakterlerinin Boyutu (Puntosu) Okuyucunun Rahat Okuyabileceği Şekilde Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları	85
Tablo 12: Başlıkların Dikkat Çekici Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	86
Tablo 13: Sayfa Düzeninin Özgün ve Dikkat Çekici Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	87
Tablo 14: Sayfa Düzeninde Karmaşa Oluşturacak bir Tasarımın Hakim Olmaması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	88
Tablo 15: İstenilen Haberin Kolayca Okunabilmesi İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	89

Tablo 16 : Okuru Yönlendirici Görsel Etki Merkezi (Dikkate Çekilmek İstenen Haber) Net Bir Şekilde Hissedilmesi İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları	90
--	----

Tablo 17 : Okuyucuyu Zorlamayan Yalın, Basit ve Sade Bir Tasarımın Ön Planda Olması İle İlgili Görüşlerin Ortalamaları ve Standart Sapmaları	91
--	----

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Hürriyet Gazetesi.....	98
Resim 2: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Posta Gazetesi	99
Resim 3: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Radikal Gazetesi.....	100
Resim 4: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Milliyet Gazetesi	101
Resim 5: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Star Gazetesi.....	102
Resim 6: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Zaman Gazetesi	103
Resim 7: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Sabah Gazetesi	104

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, Türkiye'de yayımlanan gazetelerimizin SND (Society for News Design) tasarım ölçütlerine uygunluğu, grafik eğitimi veren öğretim üyelerinin görüşleri alınarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Günümüzde gazeteler hedef kitleye hitap ederken haber ve içeriğin yanısıra okuyucuyunun ilgisini çekmek, yeni okuyucular kazanmak amacıyla görselliğe de büyük önem veriyorlar. Artan rekabet ortamında haber ve içerik yanında haberin ve içeriğin nasıl sunulması gerektiği de önem kazanmıştır. Bu nedenle gazeteler okuyucu tarafından tercih edilmek gayesiyle içerik ve estetik uyumunu sağlamak zorunda kalmışlardır.

Estetik açıdan iyi düzenlenmeyen sayfa tasarımları içeriğin gücünün kaybolmasına neden olmuş, içerik ve estetik birbirlerini tamamlayıcı bir unsur haline gelmiştir. Bu denge sağlandığında gazete farkedilebilir bir görsel karakter haline gelir ve hedef kitlenin dikkati çekebilir. Diğer gazetelerden farklı bir kimliğe sahip olduğu anlaşılır.

Gazetenin kendini fark ettirmesi için öne çıkan ilk unsur onun tasarımıdır. İçeriğin rengine, boyuna, şiddetine göre yapılan tasarım haberi şekillendirir ve gazeteye farklı bir özellik katar. İçeriğin yanına bir de güzellik eklenince tasarımda taşlar yerine oturmuş demektir. Bir gazete tasarımcısının temel amacı bu çerçevede olmalıdır.

Bu araştırmanın, gazete sayfa tasarımları hazırlayanlara, grafikerlere ve konu ile ilgilenen araştırmacılara yol gösterici olması amaçlanmıştır. Bu araştırmanın hazırlanmasında yardım ve katkılarını esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Adnan TEPECİK'e, Doç. Dr. Canan GENCE DELİDUMAN'a, Doç. Dr. Yücel GELİŞLİ'ye, Yard. Doç. Dr. İbrahim KISAÇ'a, Yard. Doç. Dr. Şaban ÇETİN'e, meslektaşlarıma ve dostlarıma, anketleri yanıtlayan öğretim elemanlarına teşekkür ederim.

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

GRAFİK TASARIM SÜRECİ

1.1. Tasarım Nedir?

Günümüzde tasarım kavramı, hayatımızın pek çok alanında kullanılmaktadır. Genel anlamda insan zihninde bir yaratıcılık süreci sonucunda oluşan fikir ya da formların gerçek dünyaya hizmet eden birer obje haline getirilmesi olarak tanımlanabilir.

Tasarım bir yaratma sürecidir. Genel bir ifade ile; “Tasarım, insanın kullandığı nesneler ile yaşadığı çevreyi, fiziksel ve ruhsal gereksinimleri doğrultusunda çağın estetik ve teknik değerleri ile yeniden üretmesi ya da düzenlemesidir” (Ergür, 1997:387).

“Tasarım; bir tasarlama eylemi sonucunda beliren ve asıl yapının gerçekleştirilmesi sırasında yönlendirici olan proje, çizim, maket ve buna benzer ürünlerin tümüdür” (Sözen, ve Tanyeli, 1983:46).

1.2. Grafik Tasarım Nedir?

Grafik kelimesi Yununca “grafikos” ya da “graphein” sözcüğünden meydana gelir. Anlam olarak yazmak, çizmek, resmetmek, işaret ve desen olarak tanımlanır (Temel Britannica, 1992:220). Sonu graf (graph) ile biten kelimeler, tasarlanan biçime göre görüntüleme anlamına gelir.

Diğer bir tanımla, bilgilendirmek, mesaj vermek, basılmak ve kitle iletişim araçlarında kullanmak için yapılan çizim, yazı, resim ve bunların düzenlemeleri grafikdir (Lynn, 1988:9). Estetik olması yanında grafiğin işlevsel açıdan da somut bir kullanıma tabi olması, yararlı bir nesne olması gerekir.

“Geniş mana ile basılı-görsel, görsel-işitsel ortamlar grafikdir (Ersöz, 1993:5).

Grafik tasarım; “Anlatılmak istenilen konuyu etkili, bilgi verici ve estetik biçimde sunan görsel bir araçtır” (Gündem, 1995:119).

Diğer bir tanıma göre; “Bir mesajın açık, ekonomik ve estetik yolla iletilmesidir” (Becer, 1997:32).

“Grafik tasarım, sanatçının elinde özgün biçimlendirmeye çıkan ya da özgün çoğaltmayla elde edilen eserin, bilgi iletmek, basılmak, kitle iletişim araçlarında kullanılmak amacıyla hazırlanan, çizgi, yazı, resim ve bunların düzenlemeleridir” (Lynn,1988:32).

“Grafik tasarım günümüzün yorgun ve dalgın izleyicisinin mesaja ilgisini çekebilecek, yeni ve denenmemiş yolları araştırma ve bulma sürecidir” (Becer, 1999:49).

Grafik tasarım, bir düşüncüyü ya da duyguyu veya evrenin herhangi bir parçasının resimsel öğeleri ve fotoğrafları iki boyutlu ya da üç boyutlu formlar üzerinde kullanarak anlatmadır. Resim ve fotoğraf yoluyla yapılan tüm iletişim araçlarına verilen isim, görsel semboller ve fotoğraflarda mesaj toplama ve aktarma yöntemidir (Ersöz, 1993:5).

Maden’e göre; “Grafik sanatını, batı ülkelerinde, yeni üretim biçimlerinin doğması ve birey-toplum ilişkilerinin gitgide karmaşıklaşması sonucu ortaya çıkmış bir anlatım yolu, etkileyici bir dil olarak tanımlarken; grafiği, güncel duyarlılıkların kaynağında yer alan, her türlü yeniliğe açık devrimci bir sanat dalı olarak görmektedir” (Maden, 1999:74).

Yukarıda verilen tanımlardan da anlaşıldığı üzere grafik tasarımın ve tasarımcının amacı iletilmek istenen mesajı en dikkat çekici ve etkileyici bir biçimde hedef kitleye sunabilmektir.

Grafik sanatının temeli ilkel çağlardaki insanların yaptıkları mağara resimlerine kadar dayanır. İsmine bugün hiyeroglif dediğimiz yazı-resimler o zamanın insanların birbirleriyle iletişim kurabildikleri etkili bir yöntemdi. Haberleşme amacı güden, resim ve çizgisel grafik unsurlardan oluşan bu anlatım biçimi zamanla gelişmiş ve yerini yazıya bırakmıştır. Yazının gelişip yaygınlaşması ile grafik sa-

natı daha da bir önem kazanıp, görüntülerden oluşan evrensel bir dil olmuştur. Bugün ise yaşamımızın her alanına nüfuz etmiştir.

Grafik sanatı işlevselliği nedeniyle diğer sanatlardan ayrılmaktadır. Her ne kadar estetik kalite önemliyse de en az onun kadar grafiksel ürünün somut bir kullanım alanının olması gerekmektedir. Bu nedenle iletişim araçları grafik tasarımının en hayati unsurlarından biridir.

Birçok grafik tasarım bu iletişim araçlarıyla insanlara sunulmakta, bunlar sayesinde amacına ulaşmaktadır. Tasarımcı güncel bir bilgiyi, düşünceyi ya da iletişimi çağdaş araç ve malzemelerle kitlelere sunmak zorundadır. Tipografi, grafik simgeler, afiş, illüstrasyon, kitap, dergi, animasyon ve gazeteler grafik tasarımın uygulama alanlarındandır.

1.3. Grafik Tasarım Sürecinde Grafik Tasarımcı

Grafik tasarımcı iletilmek istenen mesajı, en etkili bir biçimde hedef kitleye sunma gayretinde olan, bunu yaparken de hedef kitleyi yanıltmadan, onların duygu, düşünce ve tutumlarını değiştirmeye çalışan bir aracı konumundadır (Yılmaz, 2000:6). Bu süreçte grafik tasarımcı düşünülme-yeni düşünmeye, yapılmayanı yapmaya çalışır (Akay, 1999:162).

“Tasarımcı; güncel bir bilgiyi, çağdaş bir beğeni anlayışı içinde ve yine çağdaş araç ve malzemelerle sunmak zorundadır. Bu nedenle de yeni eğilimleri, teknolojik buluşları ve yaşadığı dönem içinde tartışılan sanatsal, felsefi, politik, sosyolojik vb. sorunları yakından izlemelidir (Becer, 1993:34).

Tasarımcı estetik kaliteyi ve iletişim etkinliğini birarada ve en üst düzeyde tutmalıdır. Estetik ve iletişim etkinliğinden ödün vermeden, kaliteli bir ürün sunmalıdır. Bu nedenle tasarımın her evresinde iletişim görevi üstlenen elemanlar tekrar tekrar gözden geçirilip irdelenmeli, mesajı hedef kitleye iletmedeki mahareti sık sık sınanmalıdır. Bu sınamalar sonucunda tasarım, yeniden ve eksiklerini gidermiş bir biçimde hedef kitleye ulaşır (Akay, 1999:162).

Grafik tasarımda en önemli öge verilmek istenen mesajdır. Mesajın nasıl verildiği, hedef kitleye nasıl ulaştırıldığı ve etkinliği, yapılan tasarımın biricil amacıdır.

Bu amaç doğrultusunda mesaj alıcı kitle tarafından etkili bir şekilde kavranabiliyor, akılda yer edebiliyorsa tasarım başarılı sayılabilir. Böylece hedef kitle mesajı düşünür ve değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda ürünü talep eder (Becer, 1997:22).

Tasarımcı doğru mesajı, doğru bir grafik tasarımıyla hedef kitleye iletmelidir. Bu nedenle tasarımcı tasarımın her aşamasında kendini hedef kitle yerine koymalıdır. Çeşitli yöntemler kullanarak, hedef kitlenin beklenti ve isteklerini belirleyen doğru verilere ulaşmalıdır. Bu verileri bilinçli bir şekilde kullanarak, tasarımına yansıtmalıdır. Bu aşamada tasarımcı hedef kitleye yönelik bilgisi olan kişilerden, sanatçı ve uzmanlardan yardım alabilir. Bu tür görüş alış verişleri tasarımcıya yeni açılımlar kazandıracak, işe başkalarının gözüyle bakma olanağı sağlayacaktır.

Tasarımcı yaptığı tasarımlarda kendisini sürekli geliştirmeli, geçmiş tecrübelerinden yararlanarak kendini yenilemeli, yeteneğinin sınırlarını zorlamalıdır. Aksi halde tasarımcı sürekli kendini tekrarlar duruma gelir, gelişmelerden uzak kalır ve sıradanlığa hapsolür.

1.4. Tasarım Elemanları Nelerdir?

Tasarım; “Parçaların bir bütünlük oluşturacak şekilde düzenlenmesidir. İster sanat amaçlı olsun, isterse fonksiyonel amaçlı olsun, her iyi tasarımın armonili bir bütünlük içinde olması beklenir. Bu durumda bir sanat çalışması kendi içinde bir bütün olarak algılanır ve anlaşılmaaya çalışılırsa da bütünü oluşturan parçalar bizim onu anlamamıza yardımcı olurlar” (Hurwitz, 1995:278).

Tasarımda bütünü oluşturan parçaları tasarım elemanları olarak şöyle açıklayabiliriz.

1.4.1. Çizgi

Hareketli noktalardan oluşan hatta ya da bir noktanın verilen doğrultudaki uzantısına çizgi denir. Çizgi noktaların birikimiyle oluşan bir dizidir. Daha açık bir anlatımla; “Noktaların bir veya değişik yönlerde, sınırlı veya sınırsız olarak ard arda dizilmesiyle elde edilen şekildir” (Ataley, 1994:146).

Örnek: (.....)

Bir hat boyunca sıralanmış noktalardan oluşan çizgi aslında insan beyninin ürettiği, gerçekte olmayan ince-uzun görünüm değerinin bir sembolüdür. Grafik tasarımda anlatım unsurlarının temeli çizgiye dayanmaktadır. Bu nedenle çizginin grafik tasarımda rolü ve önemi çok büyüktür.

“Çizginin kendi içinde kalın, ince, uzun, kısa, kırık, düz ve buna benzer biçimlerin gözde bıraktığı etki, ortaya konularak tasarımı temelden etkiler. Tasarım içinde çizgi, diğer elamanlarla birleşince daha fazla etkinliğe sahip olur.” (Tepecik, 2002:32)

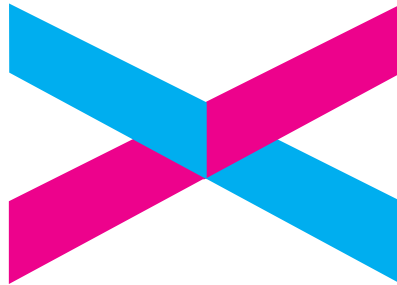
Çizgi genellikle,

- İki farklı değerın birleştiği yerde

- İki farklı yüzeyin birleştiği yerde

- İki farklı yüzeyin kesiştiği yerde görülür.

Çizgilerin karakterlerine, tiplerine ve konumlarına göre insanları değişik yönde etkileme özellikleri vardır. Psikolojik olarak insanlara farklı mesajlar verir.

Çizginin yatay olarak sürekliliği insanlarda sakinlik, durgunluk, zerafet ve duygusal anlamda zayıflama hissini doğurur.

Hafif eğimli çizgiler güzel duygular, ılımlılık, yumuşaklık, hoşluk gibi hisler meydana getirir.

Keskin hatlı, ani yükseliş ve inişlere sahip olan çizgiler ise tehlike, dikkatli olma, öfke gibi duyguları çağırır.

Çizgilerin gelişigüzel, sürekli dönen, içiçe girer bir şekilde çizilmesi ise, karmaşık duyguları, kaosu yansıtır.

“Çizgisel elemanların tümü dinamik bir ifade olarak algılanır. Kaba bir genelleme yapılırsa, yatay düz bir çizgi kuvvet, stabilite yani sükunet ve düzlük, düşey çizgiler, bir kat’iyet, kesinlik ifade ederler.

Koyu ve kalın düz çizgiler çarpıcılık ifade eder. Yatay ve düşey düz çizgiler, önemli bir anlatım elemanıdır. Zigzag çizgiler, bir seri hareket ve heyecan hissini ifade eder.

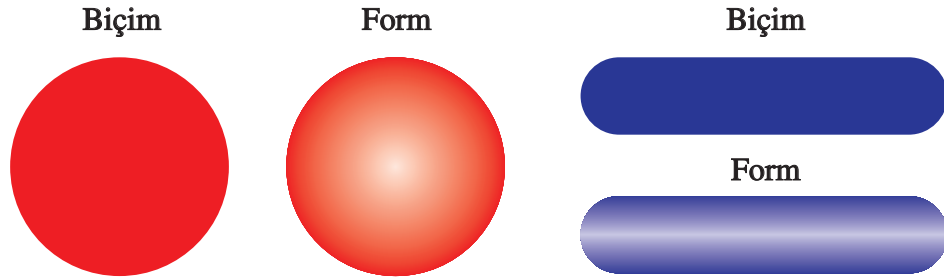
“Savaşın, nefret ve vahşetin ifade edilmesinde sanatçılar genellikle anlık, sert ve köşeli çizgiler kullanırlar. Bir yaz manzarasının güzelliği gibi hoş duyguların ifadesinde ise yumuşak ve akıcı çizgiler kullanılır (Hurwitz ve Day, 1995:279).

Diyagoneller de yönsel itme güçlerinin, yatay ve düşeylere doğru kararsızlığın bir hareketi olarak nitelendirilebilir. Yatay ve düşey çizgilerle yapılan çalışmalarda, yatay ve düşeyler; beraberce, gerilimlerin dengeli bir şekilde hareketini takdim eder” (Gürer, 1999:25).

1.4.2. Biçim - Form

Birbirlerinin yerine sık sık kullanılan bu kavramlar temelde birbirinden oldukça farklıdır. Biçim yüzeysel 2 boyutlu iken, form 3 boyutludur.

Biçim, terim olarak, renk, doku, değer, çizgi ve boşluk gibi görsel elemanların bir veya birkaçı tarafından açıkça oluşturulan, sadece en ve boya sahip, 2 boyutlu alan olarak tanımlanırken, form ise, bu 2 boyutla derinlik boyutunun eklenmesiyle biçimden ayrılır (Mittler, 1994:37).

Biçim iki boyutlu düzlem üzerinde genellikle çizgilerin kullanılmasıyla, şekil almasıyla oluşur. Ama bu biçimin sadece çizgiyle oluşabildiği anlamına gelmez. Çizgiler kullanılmadan da bir alan renkle ya da dokularla kaplanarak biçim elde edilebilir.

Biçimleri geometrik ve organik olarak ikiye ayırabiliriz. Geometrik biçimlere üçgen, kare, daire, dikdörtgen, altıgen vb. örnek verebiliriz. Organik biçimlere ise doğada bulunan taş, yaprak, bulut gibi geometrik olmayan biçimleri örnek verebiliriz (Hurwitz ve Day, 1995:281).

Form ise bu biçimlerin 3 boyutlu olarak, derinlik hissinin verilmesiyle bizlere yansıtılmasıdır. Aslında form bir illüzyondur. Mesela küp ya da piramit gibi 3 boyutlu formlar aslında iki boyutlu olan karelerin ve üçgenlerin ışık ve gölge yardımıyla 3 boyutlu hale getirilmesiyle oluşurlar.

1.4.3. Renk

Bilimsel açıdan renk, obje ya da nesne üzerinden yansıyan ışık dalgalarının, ışık dalga boylarının göz tarafından beyne iletilmesi ile idrak edilen bir kavramdır. Bir nevi rengin algılanması yansıyan ışıkla ilgilidir.

Psikolojik açıdan ise renk, zaten bizde var olan bir duygudur ve subjektif bir değerdir. Renk güçlü bir tasarım elemanıdır. Tasarım içinde vurgulanmak isteyen herhangi bir öge renk kullanımı sayesinde rahatça ön plana çıkarılabilir.

Renkler insan psikolojisine de hitap eder. Kullanılan farklı renkler insanlarda farklı duygusal etkiler meydana getirir.

Sözen (2003:55) renklerin psikolojik etkilerini doğadaki ilişkilere göre şöyle tanımlar: “Kırmızı ve turuncu, güneşin ve sıcaklığın renkleri olup onları sembolize ederler. Bir oranda sarıyı da bu renklere katmak mümkündür. Kırmızı aynı zamanda ateşinde rengidir. Buna karşılık denizin, havanın, toprağın, çimenin renkleri olan mavi ve yeşil, durgunluğun renkleri olarak algılanır. Sözgelimi mor rengin derece derece değişmeye olan yatkınlığı onu, gün bitiminin atmosferde erittiği uzaklıkların rengi olarak kabul edilmesini getirmiştir.”

Becer (1997:59) ise rengin psikolojik anlamlarını şu şekilde değerlendirir: “Yeşil; kıskançlık, mavi; sadakat, ve içtenlik, kırmızı; etkinlik ve cesaret, kahverengi ve mor; tekdüzelik ve sıkıcılık, beyaz; teslimiyet, siyah ise karamsarlık gibi kavramları çağrıştırır.

Tasarımcı tasarımın en önemli yapıtaşlarından biri olan renkleri insanları duygusal açıdan hangi noktaya iletmek istiyorsa o bilinçle kullanmalıdır.

Renk hakkında bilim adamları ve sanatçılar farklı teorilere sahiptirler. Bilim adamları rengi ışığın etkisi olarak tanımlarlar ve bu yüzden ana renkleri yeşil, sarı ve kırmızı olarak kabul ederler.

Sanatçılar ise boya rengi ile pigmentlerle çalışırlar. Bu yüzden sanatçılar kırmızı, sarı ve mavi renkleri ana renkler olarak tanımlarlar. Bu ana renklerin belirli oranlarda karıştırılmasıyla da ara renkler elde edilir. Ana ve ara renklerin karışımlarından üçüncü derece farklı renkler oluşur (Zelansky ve Fischer, 1996:228).

Ana ve Ara Renkler

Renklerin sınıflandırılmasıyla ilgili diğer bir ayırım da sıcak ve soğuk renk ayırımıdır.

Sıcak renkler: Sarı, turuncu ve kırmızı

Soğuk renkler: Mavi, yeşil ve mordur.

Mittler (1994:29), sıcak ve soğuk renk ayırımını şu mantık çerçevesinde yorumlar.

Soğuk renklerin; su ve gökyüzünün soğukluğuyla yakınlığı olduğunu, bu renklerin bir şekilde mavi ve yeşil içerdiğini, sıcak renkler ise ateş ve güneşin sıcaklığıyla ilintilidir. Bu renkler de yoğun bir şekilde kırmızı ve sarı içerirler. Bir yüzey üzerindeki soğuk renkler daha arka planda, geride görünürken, sıcak renkler etkileriyle daha önde görünürler.

Renklerin bu denli etkileyici olması nedeniyle tasarımcı renk seçiminde titiz davranmalı, gelişigüzel renk kullanmamalıdır. Renkleri hedef kitlenin beğenisine, verilmek istenen mesajın tabiatına uygun olarak seçmelidir.

Renklerin yorumlanması ve etkileri bilimsel açıdan kesin sonuçlara tabi değildir. Kullanılan herhangi bir rengin her insanda aynı etkiyi ve duyguyu uyan-

dıracağı yoruma açıktır. Bu yüzden renklerin etkileri hakkında genellemelere gidilmektedir. Farklı kültürde yetişen insanların renkler hakkındaki görüşleri bile farklıdır. Mesela sarı renk doğu kültüründe kutsallık ifade ederken, batıda korkaklık ve ihaneti temsil eder. Beyaz saflığın ve dürüstlüğün simgesiyken, bazı doğu ülkelerinde matem rengidir.

1.4.4. Ton (Değer)

Herhangi bir tasarımda yüzeyden yansıyan rengin açık ya da koyu olması tonlamayı tanımlar (Zelansky ve Fischer, 1996:189).

Genel olarak tonlama grinin çeşitlenmesi ya da siyah rengin kullanılmasıyla ilgilidir. Bir renk beyaz katılarak açık tonlara sahip olurken, siyah katılarak koyu tonlara sahip olur.

1.4.5. Doku

Doku, bir nesnenin yüzeyinde çizgilerin bir araya gelmesiyle oluşan tasarım elemanıdır. Dokuda çizgiler yan yana ya da üst üste gelirler.

“Nesne ve varlıkların dış yapı özellikleri ve bunların objektif tesirleri dokuyu oluşturur. Başka bir deyişle yüzeylerin dokunsal değerlerine doku adı verilir” (Atalayer, 1994:194).

Üç boyutlu nesnelerde dokunmayla hissedilen, objenin yüzeyini kaplayan doku, 2 boyutlu yüzeylerde ancak gözle farkedilir. Dokuları gerçek ve görsel dokular olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Gerçek dokular objenin yüzeyini kaplayan dokunmayla hissettiğimiz dokudur. Bir ağaç kabuğu ya da yaprağı, yan yana ve üst üste dizilmiş tuğlalardan oluşmuş bir duvar, gerçek dokuya örnek verilebilir.

Görsel dokular ise sadece gözümüzle algılayabildiğimiz, 2 boyutlu yüzeylerde olan dokulardır. Örnek olarak kağıdın yüzeyi 2 boyutludur. Ancak dokulu kağıtlar üzerine yapılan çalışmalar gözümüz tarafından 3 boyutluymuş gibi algılanır.

Dokular sınırları, renkleri, ışığı emme ve yansıtma durumları, yapıları ve derinliklerine göre nesnelerin algılanışını etkiler. Mesela silik ve düz dokular, belirgin ve derinliği fazla olan dokulara göre daha uzakta algılanır.

1.4.6. Ölçü

Ölçü bir tasarım elemanı olmaktan ziyade, çizgi, renk, doku ve biçim gibi tasarım elemanlarının birbirleri arasındaki büyüklükleri ve tasarımda kapladıkları alanla ilişkilidir.

Tasarımda görsel öğeler tasarımın amacına uygun bir şekilde farklı ve değişik ölçülerde kullanılırlar. Büyük ölçde kullanılan öğeler dikkat çekici ve etkileyici özeliğe sahiptir. Öğelerin farklı ölçülerde olması derinlik hissi verir.

1.5. Grafik Tasarım İlkeleri

Grafik tasarımcıların başarısı tasarım elemanlarını etkili bir şekilde kullanabilmeleri ile ölçülebilir. Tasarım elemanlarının tasarımın amacına yönelik olarak işlevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri için belirli ilkeler geliştirilmiştir. “Sanatçılar, tasarımlarını oluşturmak, düzenlemek için tasarım elemanlarını kullanırlar. Bu

farklı elemanları bir bütün haline getirebilmek için de bir takım belirli ilkelere gereksinim duyarlar. Bu ilkeler, tasarım ilkeleri adı ile tanımlanan denge, vurgu, armoni, çeşitlilik, dereceleme, hareket, ritm ve orantıdır (Mittler, 1994; Ragans, 1995).

Tasarım elemanlarının doğru seçimi yerinde kullanımı ne kadar önemliyse tasarım ilkelerine uymak tasarımın amacına ulaşması için o kadar önemlidir. Bu ilkeler tasarım elemanlarının işlevsel olarak görevlerini yerine getirmesine rehberlik eder. Tasarım ilkelerine uyulmadığı takdirde tasarım amacına ulaşamaz ya da istenilen düzeyde işlevini yerine getiremez. Tasarım ilkelerine uyulmadan yapılan tasarımlar estetik açıdan, sanatsal açıdan göz gezdirildiğinde rahatsızlık verir.

Tasarım ilkeleri tasarım elemanlarının her birine ya da bir kompozisyon olarak tasarımın bütününe uygulanır. İlke ve elemanların uyumlu bir şekilde kullanımı tasarımda bütünlük sağlar. Bu bütünlük ve uyum sayesinde hedef kitle tasarımı, onu oluşturan parçalardan ayrı olarak algılar. Bütünlük sağlanamadığı takdirde tasarım başarısız sayılır ve izleyiciyi etkileyemez.

Hedef kitle üzerinde büyük etkiye sahip tasarım ilkelerini açıklayalım.

1.5.1. Denge

Bir tasarımda tasarım elemanlarının birlikte ve bütün olarak algılanmasını sağlayan unsurdur denge. Eğer tasarımda denge sağlanamazsa kullanılan elemanlar ortada kalır. Bütünlüğü sağlanmamış tasarımlar hedef kitleyi rahatsız eder, tasarımın etkileyciliğini ve amacına ulaşmasını engeller.

“Denge kavramı bir sanat çalışmasında, tasarım elemanlarının kullanılma-sıyla sağlamlık ve dengelilik hissinin oluşturulmasını ifade eder” (Mittler, 1994:40).

Regans (1995:251)’a göre denge, bir yaşam ilkesidir. İnsan yaşamında tüm unsurlar tam bir denge ve bütünlük içindedir. Gece ve gündüzün düzenli bir şekilde birbirini takip etmesi, dünyanın güneş etrafındaki yörünge hareketi, mevsimlerin dengeli bir şekilde yaşanması, nefes alıp vermemiz ve doğaya ait her şey bir denge içerir. Hayatının her alanında dengeyle yaşamayı öğrenen insan, algılamaya çalıştığı tasarımlarda da denge geleneğini görmek ister. Bu nedenle tasarımcılar çalışmalarında denge unsurunu dikkatli bir şekilde kullanırlar.

Denge unsuru gözetilerek yapılan tasarımlarda, tasarım elemanları tek tek değil de bir bütün olarak algılanır. Birçok öge yerine, bir bütün vardır. Ögeler arasında bağlantılar kararlılık ve devamlılık etkisi oluşturur. Elemanlar arasındaki bütünlük en yüksek seviyeye ulaşabildiği noktada denge sağlanmış olur. Tasarımlarda dengeyi simetrik, asimetrik ve radyal (merkezden çevreye) denge olmak üzere üçe ayırabiliriz.

a) Simetrik Denge: Formal denge olarak da adlandırılan simetrik denge, tasarımlarda denge oluşturmanın en kolay yoludur. Burada parçalar aynadan yansımışçasına aynı görsel ağırlığa sahiptir. Ögeler eşleştirme yapılacak kadar birbirinin benzeri görünümündedir ve iyi bir orantılamayla yerleştirilmişlerdir (Chapman, 1992:54).

Yüzey bir eksen ile ortadan ikiye ayrılmıştır ve ögeler denge noktasının her iki yanına simetrik olarak yerleştirilmiştir. Yerleştirilen bu ögelerin görsel ağırlıkları da birbirine çok yakındır.

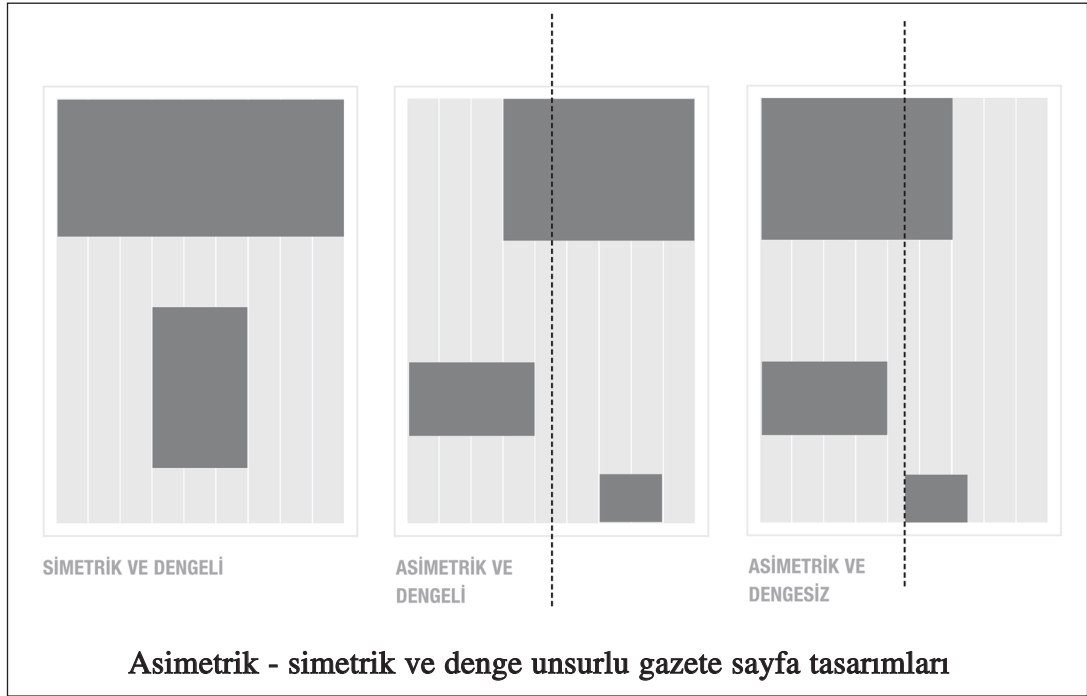
Tasarım elemanları tasarımda doğru yerlere konulmazlarsa dengesizlik oluşur, bu durumda dengeyi sağlayacak elemanlar tasarıma eklenmeli ya da dengeyi bozanlar tasarımdan çıkarılmalıdır. Simetrik dengeye aşağıdaki tahteravalli örneğini verebiliriz.

Simetrik denge gözetilerek yapılan tasarımlar daha güvenilir olduğundan ve kolay uygulandığından amatör sanatçılar tarafından sıkça kullanılırlar.

b) Asimetrik Denge: İnformal (formal olmayan) denge olarak da adlandırılan asimetrik dengede birbirine benzemeyen, görsel ağırlıkları birbirinden farklı

olan öğeler, tasarım yüzeyine denge hissi oluşturacak şekilde dikkatlice yerleştirilir (Zelansky ve Fischer, 1996:44). Bu tür tasarımlar simetrik tasarımlara göre daha zordur fakat tasarımlara hareketlilik ve çeşitlilik kazandırır.

“Simetride durağanlık ve kasılma, asimetride ise hareket ve gevşeme duygusu vardır. Birinde düzen ve kural, diğerinde raslantı ve keyfilik egemendir. Daha genel bir anlatımla; simetri katılık ve sınırlılığı, asimetri ise hayatı, eğlenceyi ve özgürlüğü simgeler. Bir kompozisyonun simetrik ya da asimetrik dengeye dayalı olmasının en önemli kriteri, tasarımın konusu ve içeriğidir. Gerek simetrik, gerekse asimetrik düzenlemelerle oldukça etkileyici sonuçlar elde etmek mümkündür” (Becer, 1997:67). Asimetrik tasarımlar dikey bir eksenle ortadan ikiye bölündüğünde, her iki tarafa yerleştirilen birbirinden farklı öğeler dengeli olarak algılanır.

c) Radyal Denge: Bu tür tasarımlarda merkezdeki noktaya göre noktanın etrafında bir denge oluşturulur. Radyal denge daha çok simetrik olarak algılanır.

1.5.2 Oran-Orantı

Bir tasarımda tasarım elamanlarının birbirleri ile ve tasarımın bütünü ile boyut olarak ilişkilerine oran-orantı denir (Chapman, 1992:56).

Tasarımcı elindeki öğeleri önem sırasına göre düzenlemeli ve bu öğeler arasında ilişkiler kurmalıdır. Nasıl koyu ve şiddetli renkler açık ve yumuşak mat renklere göre daha çarpıcı ve dikkat çekiciyse, biçimler arasındaki büyüklükte öyledir. Büyük bir biçim kendisine oranla daha küçük olan biçime göre daha dikkat çekicidir. Hedef kitle, tasarım elemanlarından daha büyük ve baskın olana doğru yönelir.

Tasarımcılar görsel unsurlar arasındaki orantısal ilişkilerden olabildiğince yararlanmalıdır. Aynı ölçü ve özelliklere sahip öğelerin kullanıldığı tasarımlar, farklı oranlara ve özelliklere sahip öğelerden oluşan tasarımlara göre daha sıkıcı ve tekdüze bir görünüm sergiler. Bu da farklılığı ve görsel hareketliliği arayan tasarımcıları durağanlıktan kurtaramaz.

1.5.3. Vurgu

Vurgu bir tasarımda kullanılan öğelerden hangisinin ilk olarak dikkat çekmesi gerektiği ile ilgili bir unsurdur (Chapman, 1992:57). Tasarımlarda ilk dikkati çeken, ön planda olan öğe, vurgulanmak istenen öğedir. Diğer öğeler de vurgu yapılacak öğeye yönelik olmalıdır.

Dikkati çeken vurgulamaların kullanılmadığı tasarımlarda hedef kitle tasarım üzerinde yoğunlaşamaz ve göz yüzey üzerinde sürekli alan değiştirir. Odak noktası bulunmayan, iyi organize edilmemiş tasarımlar, izleyiciler tarafından algılanamaz (Zelansky ve Fischer, 1996:48).

Tasarımlarda vurgulama yapmanın birçok tekniği vardır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz.

- Vurgulanmak istenen öğeyi diğer öğelere göre daha büyük yapmak
- Vurgu öğesinde parlak renkler kullanmak.
- Vurgu öğesi ile zemin arasında keskin kontrast oluşturmak.
- Vurgu öğesinde diğer öğelerden daha sert dokular kullanmak.
- Diğer şekillerden farklı şekil kullanmak.
- Ok ve diğer yön işaretleri ile vurgu öğesine işaret etmek.
- Diğer öğelerle bütünlüğü bozucu zıtlıklar kullanmak.

Tasarımcılar tasarımlarını daha dikkat çekici hale getirmek için benzer öğeleri tekrar etmekten olabildiğince kaçınmalıdır. Tasarımlarda ilgi merkezleri oluşturmalıdırlar. Vurguları yerinde kullanmalı aşırıya gitmemelidirler. Gereksiz yere olur olmaz yerlerde yapılan vurgulamalar tasarımı karmaşık hale getirir, asıl vurgulanmak istenenin algılanmasını zorlaştırır. Bu yüzden vurgulayıcı unsarların olabildiğince en az sayıda tutulması sağlanmalıdır. Her şeyin aynı anda vurgulanmak istenmesi tasarımda karmaşaya neden olur.

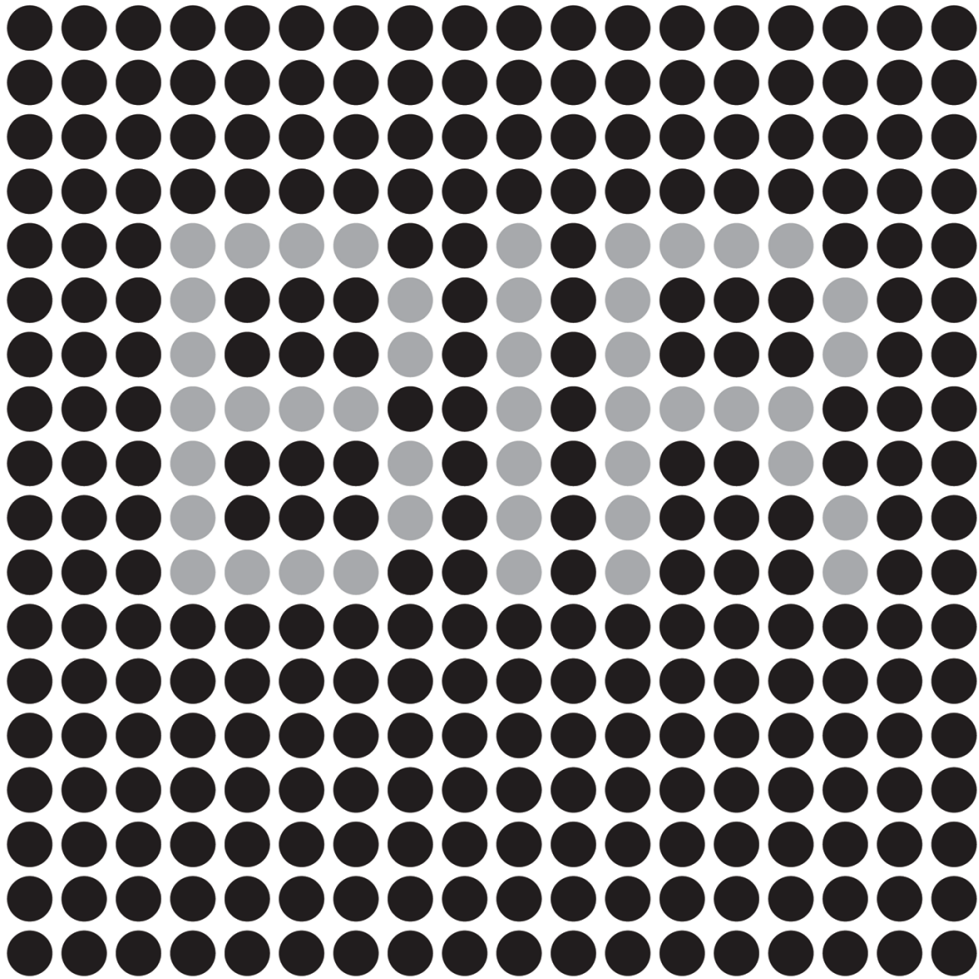
Yerinde ve doğru kullanılan vurgular tasarımda heyecan meydana getirir. Yaratıcılığı artırır.

1.5.4 Bütünlük

Bir tasarımda kullanılan tüm tasarım elemanlarının birbirleriyle uyumlu ve birliktelik içinde olması tasarımın en önemli noktasını oluşturur (Chapman, 1992:57). Tasarıma uygulanan tüm ilkelerin asıl amacı da tasarımda bir bütünlük hissinin oluşturulmasıdır.

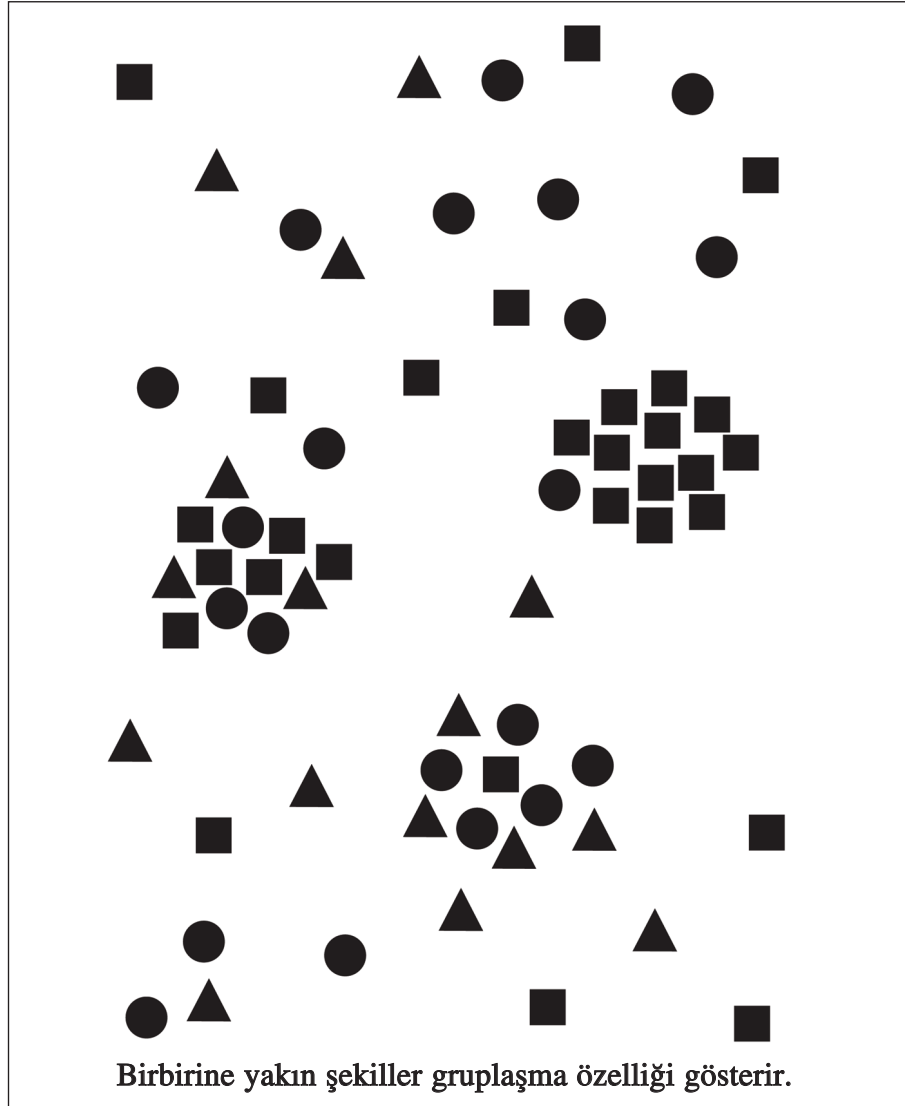
Tasarımcı, çalışmalarında görsel unsurların birbirleriyle uyum içinde olmasını sağlamalıdır. Bütünlük hissinin oluşturulması için aynı biçime, dokuya, renge sahip öğeleri birarada kullanmalıdır. Bu şekilde benzerliğe dayalı bir bütünlük içinde, farklı unsur dikkati çeker. Böylece tasarımcı benzerlikleri kullanarak farklı olanı öne çıkarır. Eğer çalışmada bir bütünlük oluşturulamazsa tasarım anlaşılamaz, kafa karıştırır ve amacından uzaklaşır. Bir tasarımda bütünlük oluşturmak için aşağıdaki yöntemler kullanılır.

- Biçim, renk veya dokuların tekrar tekrar kullanılması. Bu şekilde benzer biçimlerin çalışma yüzeyinde yinelenmesi bütünlük hissini ortaya çıkarır.

Birbirine benzer şekiller gruplaşma özelliği gösterir.

- Birbirlerine yakın olan biçimler bütünlük oluşturur.

- Sadece tek bir rengin, biçimin ya da dokunun kullanılması tasarımda bütünlük oluşturur.
- Anlatılmak istenen konuya uygun olan öğeler bütünlük oluşturur. Meselela uzayı anlatacaksak güneş, gezegen, yıldız, göktaşı gibi öğelerin birlikte kullanılması vb.
- Tasarım yüzeyinin bordürlerle çevrenmesi
- Tasarımlarda gerekli yerlerde beyaz boşluklar kullanılarak sadelik ve bütünlük sağlanır.

- Tasarımlarda görsel unsurları biraraya toplayan gizli ya da açık eksenler kullanılarak yatay ve dikey yönlerde öğelerin hizalanmasıyla bütünlük hissi oluşur.

- “Tasarımcı, kompozisyon yüzeyinde belirleyeceği üç odak noktasını tasarımın bağımsız birimlerini birbirine bağlayan unsurlar olarak kullanabilir. Üç gibi, tek sayılardan oluşan gruplar arasında, çift sayılara göre daha iyi orantılar kurulabilmektedir. Göz, bir yüzey üzerinde yer alan üç unsuru hayali çizgilerle birleştirerek bir üçgen oluşturmaya eğilimlidir. Bu hayali üçgenin kenarlarının farklı uzunluklarda olması, kompozisyonu tekdüze görünümünden kurtaracaktır. Çok sayıda imgenin bir arada bulunduğu durumlarda bile, bütün unsurlar üç ana grup içinde toplanmalıdır” (Becer, 1997:73).

“Çeşitlilik, zor ve karmaşık ilişkiler oluşturma yoluyla elemanlar arasında bütünlük, birlik yaratma yoludur (Mittler, 1994:42). Bir başka tanımda ise çeşitlilik, zıtlık yaratan elemanların kullanımıyla ilgi çekici tasarımlar oluşturmaktır (Chapman, 1992:59).

Birbirinden farklı ve zıt renk, çizgi, biçim ve dokulardan oluşan çeşitliliğin çalışmalarda bir kaosa dönüşmemesi, bütünlüğü bozmaması için armoni ile birlikte kullanılması gerekir. Armoni tasarımdaki elemanlarda birlikteliği sağlar ve bir denge oluşturur.

1.5.5 Ritm ve Hareket

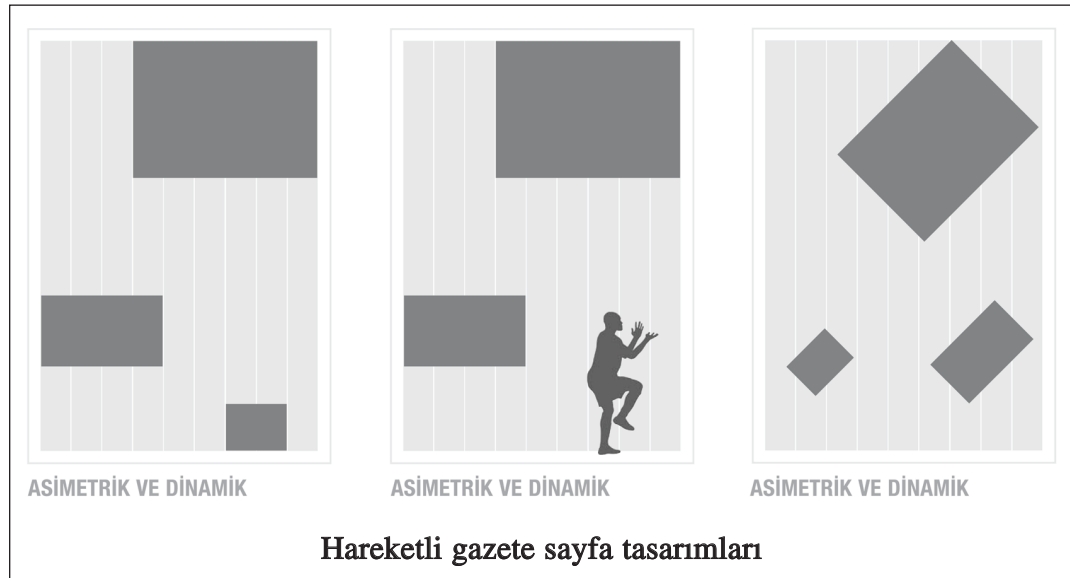
Bir tasarımda tasarım elemanlarının belli bir düzen içinde, akıcı ve kesintisiz geçişlerle birbirini takip etmesi ritmi oluşturur. Tasarımda ritm eserin devamlılığını ve kolayca algılanmasını sağlar.

Fischer (1996:41), ritmi; tasarım üzerinde, izleyicinin göz hareketini kontrol edebilmek için, benzer veya farklı elemanların düzenli tekrarı ile oluşturulan özel vurgular olarak tanımlar.

Hayatımızın her alanında karşılaştığımız ve vazgeçemediğimiz ritm (gece-gündüz, aydınlık-karanlık, nabız ve kalp atışımız, mevsimlerin değişmesi vb.) duygusu tasarımlarda da devamlılığın sağlanması için ana unsurlardan biridir. Görsel devamlılığı sağlaması için aşağıda unsurlar kullanılır.

- a) Aynı elemanların tekrarı ile oluşturulan düzenli ritimler.
- b) Birbirinden farklı görsel unsurların birbirini sıralı takip etmesiyle oluşan değişken ritimler
- c) Tekrar edilen unsurların düzenli değişimi ve geçişi ile oluşan oluşumcu ritimler.
- d) Belli bir yüzey üzerinde akıcı bir şekilde görsel elemanların ani ve keskin değişiklikler göstermeden, yumuşak geçişli tekrarlarla yapılan ritim.

Ritm gözün normal hareketine uyacak şekilde olmalıdır. “İnsan gözü soldan-sağa, yukarıdan-aşağıya, büyükten küçüğe, koyudan açığa, renkliden renksiz, alışılmamış olandan, alışılmış olana doğru bir algılama izler.” (Becer, 1997:70)

Tasarımlardaki ritm ve hareketlilik birbirine çok yakın ve birbirleriyle bağlantılı kavramlardır. Hareket tasarımı hareket duygusu oluşturan, izleyicinin gözüne rehberlik eden, izlemesi gereken yolu ve sırayı gösteren bir kavramdır. İzleyiciyi tasarımın ilgi merkezine yöneltmek amacıyla kullanılır. Hareket bir çizginin eğimi, dokuların, biçimlerin ve renklerin tekrarı ile oluşur.

1.5.6. SND'nin Gazete Tasarım Ölçütleri Nelerdir?

Gazete tasarımı konusunda Dünyanın en prestijli ödülü olan “The Best of Newspaper Design (En iyi gazete tasarımı)” yarışmasında gazeteler tasarım açısından aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilmektedir.

SND Gazete Tasarım Ölçütleri

- 1- Gazete sayfa düzeninde görsel denge.
- 2- Gazete sayfa düzeninde görsel devamlılık ve hareket.
- 3- Görsel hiyerarşi.
- 4- Görsel bütünlük.
- 5- Seçilen yazı karakteri (tipografik değerlendirme) okunurluğu, puntolama ve estetik.
- 6- Başlık düzenleme.
- 7- Sayfa düzeni özgünlüğü ve dikkat çekiciliği.
- 8- Renk kullanımı ve uyumluluğu.
- 9- Fotoğraflar yeterliliği ve sanatsal açıdan değerlendirme.
- 10- Sayfa tasarımında estetik.
- 11- Yardımcı görsel unsurlarla (grafik, çizim, illüstrasyon) oluşturulan tasarım zenginliği.
- 12- Okuru yönlendirici görsel etki merkezi uygulamaları.

Genel olarak gazeteler, tasarım ilkelerine uygunluk, tasarım elemanlarının kullanımı açısından uygunluk ve tasarımın okuru etkilemesi açısından uygunluk gibi özelliklerine bakılarak değerlendirilir.

Bu araştırmada ulusal gazetelerin SND tasarım ölçütlerine uygunluğu nedir? sorusuna cevap aranmıştır.

1.5.7. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; ulusal gazetelerin SND tasarım ölçütlerine uygunluğunu öğretim elemanlarının görüşlerine göre ortaya koymaktır. Bu genel amaç çerçevesinde şu alt problemler cevaplandırılmıştır.

1.5.8. Alt Problemler

1- Ulusal gazetelerin SND tasarım ölçütleri çerçevesinde, grafik eğitimi veren öğretim elamanlarına göre, tasarım ilkeleri açısından uygunluğu nedir?

2- Ulusal gazetelerin SND tasarım ölçütleri çerçevesinde, grafik eğitimi veren öğretim elamanlarına göre, tasarım elemanlarının kullanımı açısından uygunluğu nedir?

3- Ulusal gazetelerin SND tasarım ölçütleri çerçevesinde, grafik eğitimi veren öğretim elamanlarına göre gazete tasarımının okuru etkilemesi açısından uygunluğu nedir?

1.5.9. Araştırmanın Önemi

Bir tasarımın en önemli amacı istenilen mesajı en iyi ve en doğru şekilde hedef kitleye iletmektir. Eğer verilmek istenen mesaj doğru ve etkili bir şekilde hedef kitleye ulaştırılamıyorsa tasarım eksik ya da değersizdir.

Mesajın doğru bir şekilde aktarılamaması, grafik tasarımın en önemli unsurları olan iletişim kurma, hedef kitleyi yönlendirme, ilgi uyandırma, dikkat çekme gibi etkenleri ortadan kaldırmaktadır. Bu nedenle tasarımcı grafik tasarımın can damarı olan iletişim unsurunu en iyi şekilde sağlamalıdır. Hedef kitleyle iletişim kurmada grafik ilke ve elemanlarını iyi kullanmalı, yeni yaklaşım ve teknolojik gelişmeleri yakından izlemelidir.

Yukarıda belirtilen temel unsurlar çerçevesinde ulusal gazetelerimizin grafik tasarım açısından yeterlilikleri irdelenmelidir.

Bu araştırmada ulusal gazetelerin okuyuculara daha cazip hale getirilebilmesi, dikkatleri üstüne çekip ilgi uyandırabilmesi, istenilen mesajı doğru ve etkili bir şekilde okurlara, hedef kitleye sunabilmeleri için uygulanması gerekli olan grafik tasarım ilkelerinin neler olacağı, tasarım elemanlarının kullanımı ve tasarımın okuru etkilemesi açısından yapılması gerekenler araştırılmıştır.

1.5.10. Sayıltı (Varsayımlar)

1- Bu araştırmada geliştirilen değerlendirme ölçütü SND tasarım ölçütlerini kapsamaktadır.

2- Araştırmaya katılan öğretim üyeleri değerlendirme ölçütlerine samimi ve doğru, objektif cevap vermişlerdir.

1.5.11. Sınırlılıklar

Bu araştırma ulusal basından seçilen Hürriyet, Posta, Radikal, Milliyet, Star, Zaman ve Sabah gazeteleri ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmada elde edilecek veriler araştırma ölçeğine verilmiş cevaplarla sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. GAZETE VE GAZETE TASARIMI

2.1.1. Gazete Nedir?

Gazeteler belirli bir okuyucu kitlesine hitap eden, belirli aralıklarla yayınlanan kitle iletişim araçlarıdır (Taş, 2005:2). Daha geniş bir tanımla gazete;

Topluma çeşitli konularda (siyaset, politika, ekonomi, kültür, spor vb.) haber ve bilgi aktaran, belirli zaman aralıklarında (günlük, haftalık, aylık vb.) çıkartılan yayın ya da basılı kağıtlardır (Meydan Larousse Ansiklopedisi).

Toplumun eğitilmesinde önemli bir araç olan gazetelerin özelliklerini şöyle sıralayabiliriz (Taş, 2005:2).

- 1- Gazeteler güncel olmalı. Toplumu doğru ve sıcak haberlerle bilinçlendirmelidir.
- 2- Hedef kitlesini olabildiğince geniş tutmalıdır.
- 3- Belirli aralıklarla yayınlanmalıdır.
- 4- Kamuoyunun fikir ve düşüncelerine tercüman olmalıdır.
- 5- Toplumun gelişmesine yardımcı olmalı, aydınlatıcı ve yol gösterici olmalıdır.

Tarihte gazeteye ilk olarak Romalılarda rastlanmıştır. Romalılarda senato aldıkları kararları halka duyurmak için elle yazdıkları resmi kağıtları duvarlara asarak gazetenin ilk temellerini atmıştır.

“Açta Diurna” adlı bu yazılı yayınlar aynı zamanda evlenme, idam, cenaze, seçim, siyasi olaylar, savaş ve spor gibi sosyal olayları da haber veren gazete niteliğindeydi.

Matbaanın icadı ile bugünkü anlamda gazete üretimine geçilmiştir. 1600’lü yıllarda Hollanda’da yayınlanan Fransızca gazeteler dünyanın bir çok ye-

rinde okunmaktaydı. Bunların en ünlüleri ise “La Gazetta d’Amsterdam” ve “La Gazette de Leyde” isimli gazetelerdi. Daha sonra sırasıyla İngiltere, Fransa, Almanya’da yayınlanan gazeteler bunları takip etmiştir.

Ülkemizde ise gazetecilik batı ülkelerine göre çok geç başlamıştır. Bunun en önemli sebebi ise matbaanın bulunuşundan çok sonra ülkemize getirilmesi olmuştur. Türkiye’de yayınlanan ilk gazete ise Fransızlar tarafından çıkartılmıştır.

İlk Türkçe gazete ise 1831 tarihinde çıkartılan Takvim’i Vekayi”dir. Türkçe olarak yayınlanan ikinci gazete ise “Ceride-i Havadis”tir. Bunları sırasıyla Tercüman-ı Ahval, Tasvir-i Efkar adlı gazeteler izlemiştir.

2.1.2. Gazete ve Tasarım

Geçmişten günümüze gazeteler de önemli değişim ve ilerlemeler olmuştur. Gazetelerin içerikleri, haberlerin niteliği yanında estetik tasarımlar da okuyucu tarafından aranan bir özellik olmuştur. İçerik yanında, içeriğin nasıl verildiği, dikkatin nasıl içeriğe çekilmesi gerektiği, günümüz gazetelerinde önemli hale gelmiştir.

Önemsiz sayılabilecek haberler, yapılan ustaca tasarımlar sayesinde okuyucuyu kendine çekebilmektedir. Bu da gazetede tasarımın gücünü ortaya koymaktadır. Gazetelerde tasarımın amacı, dikkat çekmek, farkedilmek ve içeriğin vurgulanmasıdır.

Okuyucuları cezbedip, dikkatlerini çekebilmesi için tasarım ilkelerinin gazetelerde nasıl uygulandığına değinelim

a) Gazete Tasarımında Harf Seçimi

Gazetelerde uygun yazı karakterinin seçilmesi ve puntolamanın doğru yapılması, hatasız bir tasarım oluşturmak için çok önemlidir. Görsel sürekliliğin ve bütünlüğün oluşturulması için gazeteye uygun olarak seçilen yazı karakterinin sayfanın tamamında ya da gazetenin genelinde aynı olması gerekir (Şeker, 2004:47). Gazetenin tümü üzerinde harf uyumu; büyük, küçük, orta, açık veya koyu renk basılan harfler arasındaki uyumun dengelenmesiyle oluşur. Yazı karakteri seçilirken aşağıdaki kuralların göz önünde tutulması gerekir:

- Harf seçimi yaparken harfların okunabilirlik düzeyine çok dikkat edilmesidir. Okumayı zorlaştıran harfler hedef kitleyi sıkar.

FONT TÜRLERİ

SERİFLİ | SERİFSİZ | SCRIPT | FANTEZİ

ANTİK, GOTİK, GROTESK, MODERN

SERİFLİ, SERİFSİZ, GOTİK, SCRIPT, FANTEZİ

SERİFLİ

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

SERİFSİZ

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

SCRIPT

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

FANTEZİ

Fontlar anlama dair ipucu verir

Fontlar anlama dair ipucu verir

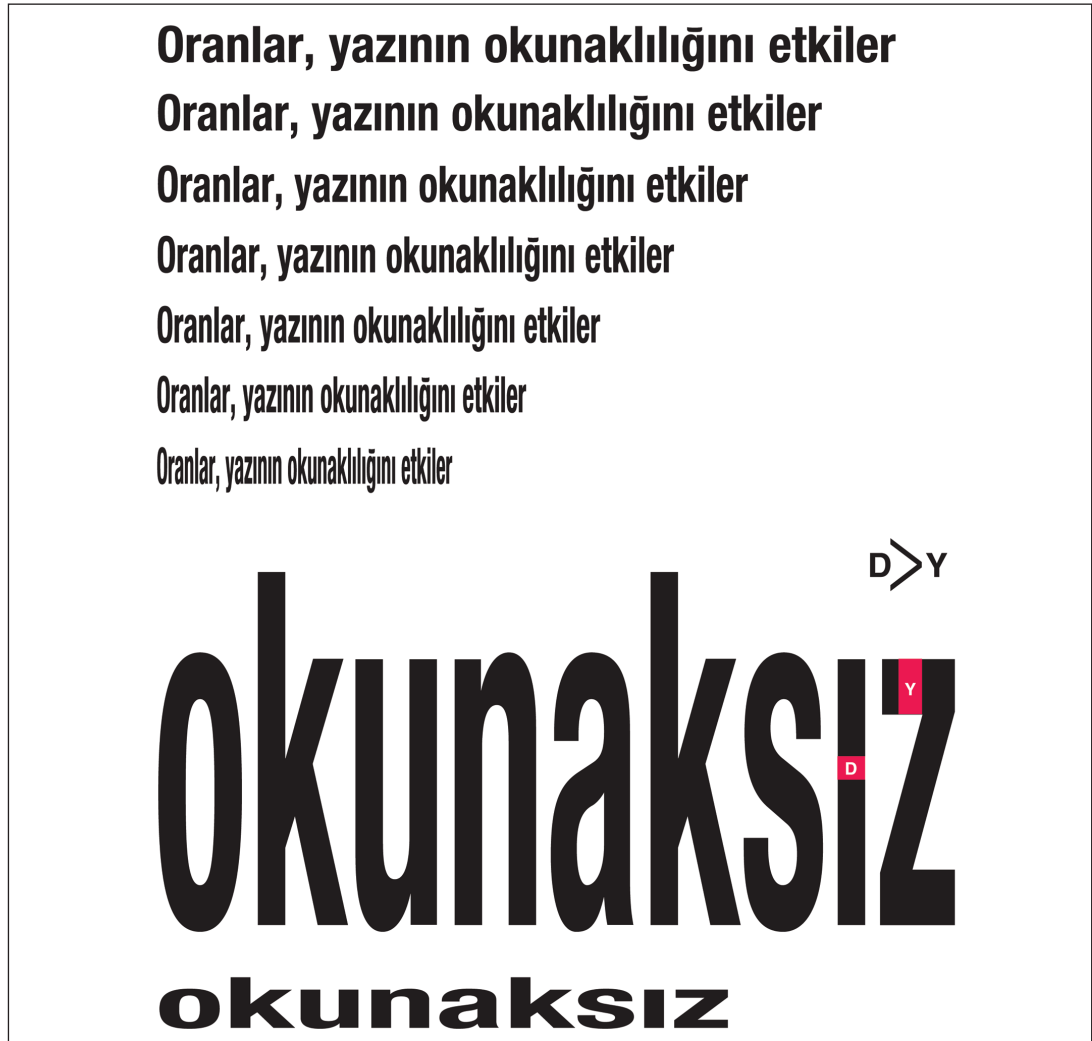
Fontlar anlama dair ipucu verir

GOTİK

Fontlar anlama dair ipucu verir

- İçeriğe uygun en zarif harf seçilmelidir. İnce harfler zarif olmasına karşın zor okunurlar. Tasarımcı orta kalınlıktaki yazı karakterlerine yönelmelidir (Taş, 2005:43).

- Orantısı bozulmuş yazılar okumayı zorlaştırır, gözü rahatsız eder. Bu nedenle harf orantılama kurallarına riayet edilmelidir.

- Fotoğraf ve resimlerin yoğun olarak kullanıldığı sayfalarda ince karakterler seçilmesi sayfada bir rahatlama meydana getirir (Taş, 2005:43).

- Tırnaksız ince harfler, tırnaklı harflere göre daha az dikkat çeker.

- Çok kalın bold harfler ise olabildiğince az kullanılmalıdır. Sık kullanılmaları sayfanın boğulmasına ve okunabilirliğin azalmasına neden olur.

- Harf arası ile satır arası oranlaması dengeli olmalıdır.

HARF VE SATIR ARASI İLİŞKİSİ (ESPAS) VE OKUNAKLILIK

NORMAL (+3) SATIR ARASI

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet" in

15 HARF ARASI

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." de

55 HARF ARASI

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mü

160 HARF ARASI

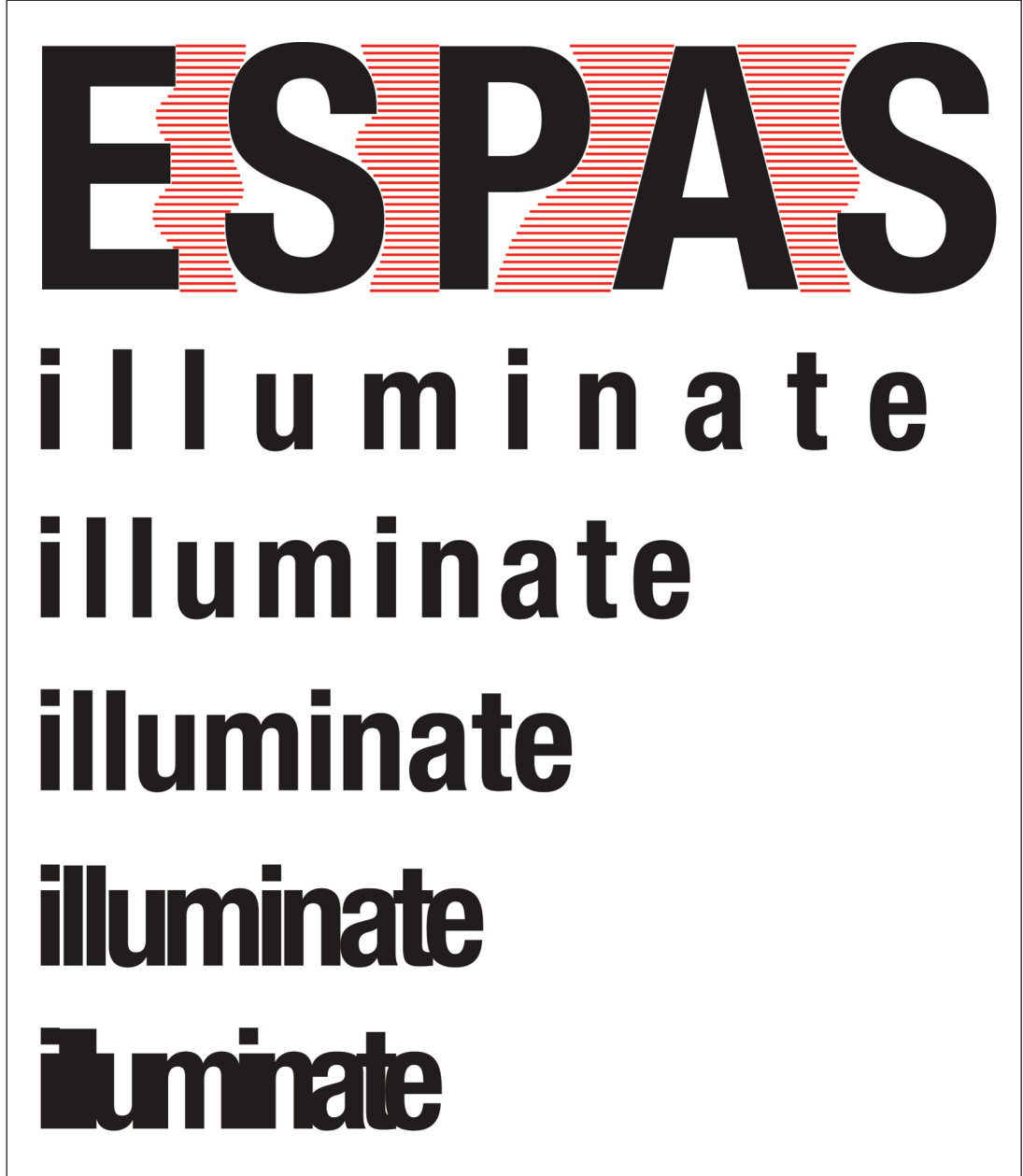
D ü n y a n ı n d e v ş i r k e t l e r i n i n
b u l u ş t u ğ u S u n V a l l e y K o n -
f e r a n s ı ' n a o n u r k o n u ğ u
o l a r a k k a t ı l a n B a ş b a k a n
T a y y i p E r d o ğ a n d ü n S a n
F r a n c i s c o ' y a g e ç t i . W o r l d
A f f a i r s C o u n c i l o f N o r t -
h e r n C a l i f o r n i a v e C o m -
m o n w e a l t h C l u b o f C a l i f o r

+20 SATIR ARASI

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdo

- Kalın harflerin satır aralıkları, kalınlığa göre açık olarak ayarlanmalıdır.

- Harflerin espas (yatay harf aralığı) ayarında normal ölçülerin dışına çıkılmamalı, harfler çok sık ya da çok geniş yatay aralıklarla yazılmamalıdır.

- İri ve kalın harflerin çevresindeki beyaz boşluklar geniş olmalıdır.

b) Başlık Düzenlemede Harf

Gazetelerde yazı kullanılarak oluşturulan unsurların en başında başlık gelmektedir. Yirmidokuz sembolen oluşan alfabe ilk ortaya çıktığında bu sembollerin bir basım sanatı ya da bilimi olacağı düşünülmemekteydi. Günümüzde bir har-

fin büyüklüğü ve şekli anlamı kadar önem kazanmıştır. Bugün gazete tasarımcıları yayının mizanpajını oluştururken başlıkta kullanacağı harfi estetik, teknik ve okunabilirlik açısından iyice incelemektedir (Taş, 2005:28). Gazetelerde başlık konusu artık bir ilim haline gelmiş, hangi sütuna kaç satır başlık atılacağı, büyüklüğü,

rengi birer araştırma konusu halini almıştır. Düz ve tırnaklı bir karakterle yazılan bir başlığın okuyucu üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Estetik açıdan başlıkların düzenlenmesiyle ilgili olarak tasarımcıları yönlendiren bazı temel kurallar vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz.

- Başlıkların dikkat çekmesi için kalın ve siyah bold karakterler kullanılabilir.
- Aynı sayfada birden fazla kalın başlık kullanılmamalıdır. Aksi takdirde görsel karmaşa meydana gelir. Vurgulanmak istenenler tam olarak anlaşılamaz.
- Ana başlık dışındaki başlıklar ince karakterlerden oluşursa görsel ilgi noktasının dağılması önlenir.
- Başlık için seçilen karakterlerde çok çeşitliliğe gidilmemeli, seçilen birkaç karakter gazetenin tamamında kullanılmalıdır. Atılan başlıkların yazı karakterlerinin her sayfada ve haberde değişik olması yanlıştır.

Hoca katili yine iş başında: altı ölü iki yaralı

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet"in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeyeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız. Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak

Hoca katili iş başında: altı ölü iki yaralı

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile

terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet"in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeyeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadana

Yatay kullanımda başlıktaki kelimelerin uzunluğu sorun oluşturmaz. Ancak bu durumda metni sütünlendirmek gerekir.

Dikey kullanımda başlıkları yerleştirmek zordur.

c) Metin Düzenlemede Harf

Gazetelerin önemli bir bölümünü oluşturan metinlerde harf seçimi en az başlık karakteri seçimi kadar önemlidir. Yapılan araştırmalar sonucu tırnaklı karakterlerle dizilmiş metinlerin tırnaksız düz karakterlere göre daha rahat ve hızlı okunduğu bilimsel olarak tespit edilmiştir (Şeker, 2004:47). Tasarımcının gazete metinlerini düzenlerken aşağıda belirtilen özelliklere dikkat etmesi gerekir.

- Özellikle metin dizgilerinde okumayı kolaylaştıran tırnaklı karakterler kullanılmalıdır.

Okunaklılığa göre font seçimi

Başlıklar ve uzun metinler için font seçimi

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet"in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız. Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet"in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız.

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet"in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız.

Okunaklılığa göre font seçimi

Başlıklar ve uzun metinler için font seçimi

METİN KULLANIMI VE OKUNAKLILIK İLİŞKİSİ

SOL BAŞA BLOK

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet" in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız." şeklinde konuştu. Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti.

ORTAYA BLOK

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet" in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız.

SAG BAŞA BLOK

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet" in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız." şeklinde konuştu. Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti.

TAM BLOK

Dünyanın dev şirketlerinin bulunduğu Sun Valley Konferansı'na onur konuğu olarak katılan Başbakan Tayyip Erdoğan dün San Francisco'ya geçti. World Affairs Council of Northern California ve Commonwealth Club of California isimli düşünce kuruluşlarının düzenlediği toplantılara katılan Erdoğan'ın gündeminde terör vardı. Konuşmasında Londra'daki patlamalara değinen Erdoğan, ortak akıl, dayanışma ve mücadele ile terörü oluşturan sebeplerin ortadan kaldırılacağını söyledi. Türkiye'nin hâlâ terör saldırılarına kurban verdiğini belirten Başbakan, "İnsanlık dışı saldırıyı gerek şahsım, gerekse milletim adına lanetliyorum." dedi. Terörün altyapısında "yoksulluk" ve "cehalet" in olduğunu vurgulayan Başbakan, militarist bir yaklaşımın bu sorunu çözmeceğini, aksine daha da körükleyeceğini anlattı. Erdoğan, "Küresel barışı yaymadan terörün önünü alamayız.

- Tam bloklu ve soldan bloklu yazılar okunurluk açısından daha fazla tercih edilmelidir.

- Metin alanı ile puntolama orantılı bir şekilde olmalıdır.

- Gözü yoran aşırı kalın ve okumayı zorlaştıran ince harflerden olabildiğince kaçınılmalıdır.

- Gözün en rahat okuyabildiği punto değeri 10 ve 12'dir. Bu punto değerlerinden daha küçük puntoların kullanımında dikkatli davranılmalıdır (Şeker, 2004:49).

- Yoğun italik harf kullanımından kaçınılmalıdır.
- Dişi zemin uygulamalarından yani siyah zemin üstüne beyaz karakter kullanmak okunabilirliği azalttığından nadiren bu yöntemlere başvurulmalıdır.
- Harf okunabilirliğini sağlayan en iyi zemin rengi beyazdır (Taş, 2005:88). Gazete okumada rahatlık sağlamak için zemin tram değerlerini %20'den az olarak uygulanması gerekir.
- Satır aralarında gözü yormayacak bir beyazlık bırakılmalıdır. Satır aralığının punto değerinden bir fazla olması ideal boşluğu sağlar.
- Günümüzde gazetelerdeki metin sütunları 4 ile 10 arasında uygulanmaktadır. En ideali ise 6 ve 8 sütun kullanımıdır. Sütun sayısının bu ideal değerden az olması okumayı zorlaştırırken, fazla olması gazete estetiğinin bozulmasına neden olur.
- Sütunların genişliği yazı karakterinin punto değerine göre ayarlanmalıdır. Büyük puntolu metinler daha geniş sütunlara yerleştirilmelidir.

SÜTUN KAVRAMI VE SÜTUN ARASI (GUTTER)

DAR

Şişli'deki Koçbank Harbiye Şubesi'nin banka nakil aracını soyma girişiminde bulunan ■ Sadık Atay, güvenlik görevlisi Özcan Başer'i (31) kafasından silahla ■ vurdu. ■ Güvenlik görevlisi, ■ kaldırıldığı hastanede ■ hayatını kaybederken, kaçan saldırganı polis yakaladı.

Olay, dün saat 10.15 sularında İstanbul ■ Harbiye Cumhuriyet Caddesi ■ üzerindeki Koçbank ■ Şubesi'nde ■ meydana geldi. Sadık Atay isimli silahlı şahıs

DAR VE TİRESİZ

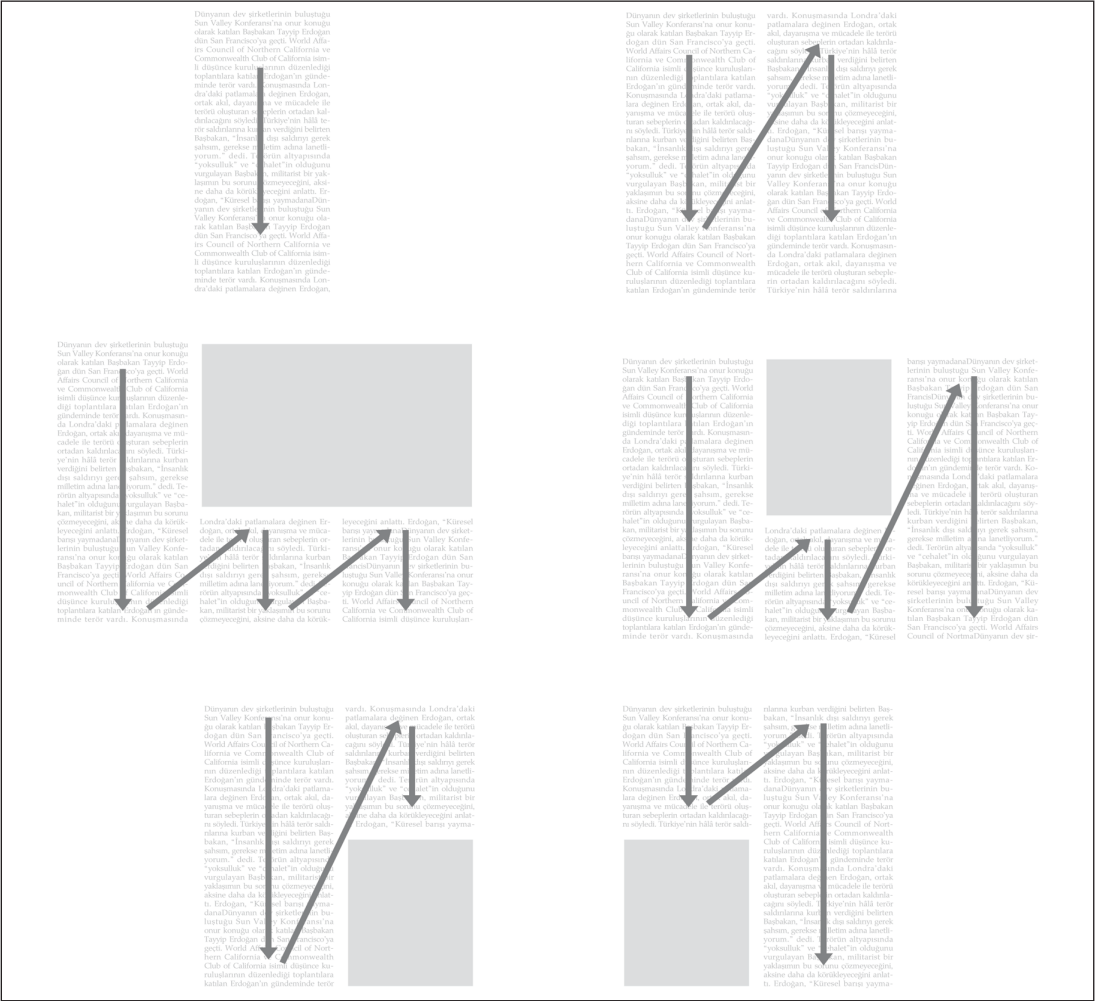
Şişli'deki Koçbank Harbiye Şubesi'nin banka nakil aracını soyma girişiminde bulunan Sadık Atay, güvenlik görevlisi Özcan Başer'i (31) kafasından silahla ■ vurdu. ■ Güvenlik görevlisi, ■ kaldırıldığı hastanede ■ hayatını kaybederken, kaçan saldırganı polis yakaladı.

Olay, ■ dün saat 10.15 sularında İstanbul Harbiye Cumhuriyet ■ Caddesi üzerindeki ■ Koçbank Şubesi'nde meydana geldi. Sadık Atay isimli silahlı şahıs, banka şubesine para getiren 34 ■ UOP ■ 89 ■ plakalı ■ nakil aracına yaklaşmaya başladı. Para ■ taşıyan ■ güvenlik görevlileri ile birlikte şubeye giren ■ Atay, ■ tekrar ■ dışarı çıkarak nakil aracına yöneldi. Bu sırada kendisinden

NORMAL GENİŞLİK

Şişli'deki Koçbank Harbiye Şubesi'nin banka nakil aracını soyma girişiminde bulunan Sadık Atay, güvenlik görevlisi Özcan Başer'i (31) kafasından silahla vurdu. Güvenlik görevlisi, kaldırıldığı hastanede hayatını kaybederken, kaçan saldırganı polis yakaladı.

Olay, dün saat 10.15 sularında İstanbul Harbiye Cumhuriyet Caddesi üzerindeki Koçbank Şubesi'nde meydana geldi. Sadık Atay isimli silahlı şahıs, banka şubesine para getiren 34 UOP 89 plakalı nakil aracına yaklaşmaya başladı. Para taşıyan güvenlik görevlileri ile birlikte şubeye giren Atay, tekrar dışarı çıkarak nakil aracına yöneldi.

- Sütun takibi okuyucunun karıştırmayacağı şekilde yapılmalıdır.
- Metin paragraflarının içerden başlaması konuları birbirinden ayırır bu da okuyucuya bir kolaylık sağlar.
- Metin içinde konturlu, alt çizgili gibi değişik stiller kullanılmamalıdır.
- Metin için seçilen tırnaklı karakter gazetenin tüm metinlerinde de aynen kullanılmalıdır.
- Gazetenin tüm sayfalarındaki metinlerde aynı punto kullanımına dikkat edilmelidir. Haber az gelince punto değerini büyütme ya da haber metni çok gelince punto değerini küçültme yanlış bir uygulamadır.
- Harf arası boşluk değeri genellikle -3'tür. Daha fazla ya da daha az boşluklar rahatsız edici görünür.

2.1.3. Sayfa Düzeni

Geçmişten günümüze uzanan dönem içerisinde gazetelerin sayfa düzeni önemli değişimler ve ilerlemeler katetmiştir. Uzun yıllar boyunca gazetelerde tipografik ve görsel unsurların etkili bir tasarımla sunulması, kusursuz bir sayfa düzeninin sağlanması gibi özellikler pek de önemsenmemiş, arka planda yer almıştır (Şeker, 2004:17).

Son 40-50 yılda ise basım tekniğinin ve bilgisayar teknolojisinin gazetelerde yoğun bir şekilde kullanılmasıyla gazetelerin tasarımında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Tipo döneminde teknik yetersizliklerden dolayı gazeteler genellikle dikey ve sütun esasına dayanmaktaydı. Bu statik ve görsel hareketin az olduğu sayfa düzenine kasık düzen adı verilmektedir.

Tipo tekniğinin yerini alan ofset tekniğiyle gazete sayfa düzeninde farklı anlayışlar meydana gelmiştir. Bu teknik sayesinde gazeteler birbirine benzemeyen, görsel ve tipografik özellikleri kapsayan birçok görsel unsuru bir arada kullanılmaktadır. Tasarımcılar gazete sayfalarını oluştururken bir mimar gibi titiz bir şekilde görsel unsurları kullanmaktadır (Taş, 2005:65). Görsel hareketin yoğun olduğu bu sayfa düzeni ise çağdaş sayfa düzeni olarak adlandırılmaktadır. Şimdi bu iki sayfa düzenine değinelim.

a) Klasik Sayfa Düzeni

500 yıllık bir geçmişe sahip olan klasik sayfa düzeni tipo tekniğinin elverdiği ölçüde gelişebilmiştir. Gazetenin görselliği açısından son derece kısıtlı olan tipo yönteminde, sınırlı sayıda harf karakterleri, metallere dökülerek hazırlanmaktaydı. Hazırlanan bu metal harfler yanyana dizilerek sayfa düzeni oluşturuluyordu. Sayfayı hazırlamak yazıları dikey sütunlara yerleştirmekten ibaretti. Ofset teknolojisinin basım tarihine girmesiyle 1950'li yıllara kadar zorunlu olarak kullanılan bu sayfa düzeni günümüzde de bazı gazetelerde aynen devam ettirilmektedir (Şeker, 2004:18).

Fotoğraf ve görsel malzemenin çok az kullanıldığı bu gazeteler, klasik sayfa düzeninin haber ve bilgi iletiminde daha etkili olduğunu savunmaktadır.

Einzelpreis Schilling 1.50

Die Zeit

Monatsabonnement
bei Selbstabholung S 13.30
bei Zustellung ... S 20.60

Sonder-Monatsabonnement
dreimal wöchentlich S 11.—
nur sonntags S 8.—

V. b. b.

Verwaltung, Direktion, Anzeigenannahme, Vertrieb, Graz, Stempfergasse Nr. 7, Telefon 96-1-71 bis 96-1-79, für Anzeigenabteilung auch noch 94-4-88

Redaktion Graz, Stempfergasse 7, 2. Stock, Telefon 96-1-71 bis 96-1-79 und 83-2-47. Anrufe nach 23 Uhr: Redaktion: Telefon 96-1-71 bis 96-1-74 und 83-2-47. Setzerei: 96-1-75. Vertrieb: 96-1-76. Nachtexpedit: 96-1-77. Portier: 96-1-78. Fernschreiberanschluß: Graz, Ruf Nr. 353.

Nr. 254

Graz, Donnerstag, 1. November 1956

12. Jahrgang

Luftoffensive gegen Aegypten

Anglo-französische Militäraktionen mit Düsenbomben von Zypern aus begonnen

PARIS, 31. Oktober

In London und Paris wurde gleichzeitig offiziell mitgeteilt, daß um 13.30 Uhr Ortszeit „Bomben unter französisch-britischem Kommando eine Luftoffensive gegen militärische Ziele auf ägyptischem Gebiet begonnen“ haben. Der französische Regierungssprecher betonte, daß es das Ziel der Aktion sei, „einen Streifen Landes zu beiden Seiten des Suezkanals mit den besten verfügbaren Mitteln“ zu erobern und zu halten. Das Erreichen dieses Zieles könne längere Zeit in Anspruch nehmen, als „der Mann auf der Straße“ vermute.

Die Aktion wird damit begründet, daß Ägypten das mit 5.30 Uhr früh briefierte englisch-französische Ultimatum abgelehnt hatte. Ägypten war aufgefordert worden, einen 30 Kilometer breiten Streifen am Suezkanal von Truppen zu räumen und der zeitweiligen Stationierung anglo-französischer Truppen am Suezkanal zuzustimmen, widrigenfalls die Stationierung dieser Truppen erzwungen werde.

Laut einem Bericht des Senders Zypern war der Angriff von britischen Düsenbomben vom Typ „Canberra“ gefolgt worden. Die Ägypter seien vollkommen überrascht worden.

Die Lichter seien erst nach Beginn des Angriffs gelöscht worden. Ägyptische Jagdabwehr habe sich nicht gezeigt und die Flak habe „völlig“ danebengeschossen.

Das ägyptische Kommando teilt mit, daß Kairo mit Brand- und Sprengbomben angegriffen worden sei. Sieben Tote seien zu beklagen. Sachschaden sei entstanden. Britische Beamte haben diese Meldung weder bestätigt noch dementiert und darauf hingewiesen, daß die Angriffe sich nur gegen militärische Ziele richten, zu welchen Kairo nicht zu zählen sei.

(Fortsetzung auf Seite 2)

Das neue Ungarn entsteht

Sowjettruppen haben Budapest bereits verlassen — Neue Staatsführung besteht aus völliger Räumung — Gerö, Hegedüs und Geheimpolizeichef geflüchtet

BUDAPEST, 31. Okt. (UP, Reut., AFP, AP)

Die Sowjettruppen haben Budapest geräumt. In der ungarischen Hauptstadt sind noch vereinzelt Kämpfe mit Angehörigen der aufgelösten Geheimpolizei (AVO) im Gange. Die Aufständischen scheinen entschlossen zu sein, die verhaftete Geheimpolizei vollends zu vernichten, die AVO-Leute wieder versuchen, in die Sowjetunion zu entkommen.

Dort sind nach Berichten von zuverlässiger Seite auch bereits der ausgebootete Parteisekretär Gerö, der abgesetzte Ministerpräsident Hegedüs und der Chef der Geheimpolizei, Laszlo Piro, in Begleitung hoher AVO-Offiziere geflohen.

Die genaue Zahl der Opfer der einwöchigen Kämpfe in Ungarn ist noch nicht bekannt. Die ungarischen Verluste werden auf etwa 12.000 Tote und Verwundete geschätzt, davon 3000 bewaffnete Aufständische. Bei den Kämpfen sollen aber auch etwa 2500 Sowjetkämpfer getötet und 5000 verwundet worden sein.

Imre Nagy erklärte heute vor einer großen Menschenmenge auf dem Kossuth-Platz, nicht er habe die sowjetischen Truppen um Hilfe ersucht, dies sei ohne sein Wissen geschehen. Er kündigte sodann an, daß der Warschauer Pakt gekündigt und der sofortige Abzug der Sowjettruppen gefordert werden würde.

Das Leben in Budapest beginnt sich bereits wieder zu normalisieren. Der Straßenbahn- und

Öffentlichen Verkehr wurde wieder aufgenommen, auch die Post wird wieder zugestellt. Revolutionäre Einheiten haben den Schutz der Regierungsgebäude übernommen. In seiner Morgensendung brachte Radio Budapest Aufrufe von Fabriken an ihre Arbeiter, die Arbeit heute wieder aufzunehmen. Außerdem brachte der Rundfunk einen Appell des Revolutionsrates der Grenzwehr, in dem Verstärkungen gegen die an der österreichisch-ungarischen Grenze bei Hegyeshalom zunehmenden Verbrechen angefordert werden.

Sozialdemokraten erhielten Zeitung zurück

Die bisher verbotene Sozialdemokratische Partei hat bereits begonnen, sich in ihrer früheren Parteizentrale wieder einzurichten. Als Parteiführer wurden Gyula Kelenen, Josef Komives und die frühere Präsidentin des ungarischen Parlaments, Anna Kethly, genannt. Die Sozialdemokraten haben sich bisher noch nicht entschieden, ob sie mit der Regierung Nagy zusammenarbeiten wollen. Die Partei hat ihr früheres Hauptquartier mit der Druckerei der Zeitung „Nepszava“ wieder zurückerhalten.

Ebenso wiedergegründet wurde die Kleinlandwirte-Partei. Zu ihrem Vorsitzenden wurde Bela Kovacs gewählt. Auch die freien Gewerkschaften wurden wieder ins Leben gerufen.

Der Abzug der Sowjettruppen verlief nicht ganz reibungslos. Nach der Erklärung Radio Moskaus von Dienstagabend, wonach die Sowjets aus Budapest abziehen und über die freie Zurückziehung ihrer Truppen aus Ungarn, Polen und Rumänien verhandeln wollen, herrschte in Ungarn ein Freudentaumel.

Radio Moskau hatte gestern zugegeben, daß nach dem Krieg beim Aufbau der „Volksdemokratien“ Grundrechte, wie die staatliche Souveränität und die Nichtmischung in innere Angelegenheiten verletzt worden seien.

Die sowjetischen Truppen waren wirklich bis zum Morgengrauen fast zur Gänze aus der ungarischen Hauptstadt abgezogen. Im östlichen Stadtteil Pest waren jedoch verschiedene Panzer zurückgeblieben, auch vor dem Nationaltheater, wo sich Gerö und Hegedüs bisher aufgehalten haben sollen, standen noch einige Sowjetpanzer. Um elf Uhr besetzte sich Radio Budapest, daß noch immer Sowjettruppen in der Hauptstadt seien, und kurz nach 13 Uhr warfen Flugzeuge der ungarischen Luftstreitkräfte Flugblätter ab, in denen mit dem Angriff auf die restlichen Sowjetpanzer gedroht wurde, falls sie nicht unverzüglich Budapest verlassen. Daraufhin haben wie von der britischen Gesandtschaft berichtet wird, auch die restlichen Russen Budapest verlassen.

Die Forderungen der Revolutionsräte

Die Revolutionsräte der ungarischen Streitkräfte und der Zivilbevölkerung, die praktisch alle Kräfte des neuen Ungarn repräsentieren, haben heute ein gemeinsames Programm angenommen, in dem folgende Forderungen aufgestellt werden:

1. Aufrechterhaltung der diplomatischen Beziehungen zur Sowjetunion nach Abzug der sowjetischen Truppen.

2. Einberufung einer Konferenz der Mitgliedstaaten des Warschauer Militärpaktes und seine Annullierung.

3. Abzug aller sowjetischen Truppen aus Ungarn bis zum 31. Dezember 1956, wenn dieser nicht erfolge, müsse Waffengewalt angewandt werden.

4. Alle Feinde, die ungarisches Gebiet betreten, und alle inneren Feinde müssen mit Waffengewalt bekämpft werden.

5. Die ungarische Armee wird im Laufe einer Woche die von der Sowjetunion betriebenen Uranbergwerke bei Pecs übernehmen.

6. Alle, die gegen die Disziplin der revolutionären Streitkräfte verstößen, werden vor ein Revolutionsgericht gestellt.

(Fortsetzung auf Seite 2)

Anna Kethly in Wien

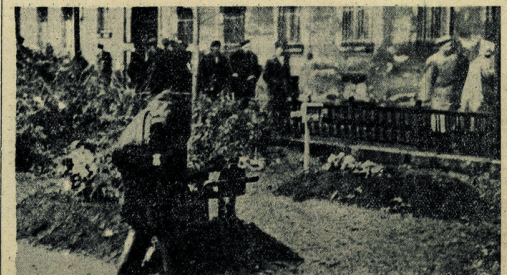
Begrüßungstelegramm der SPÖ an die SPU
WIEN, 31. Oktober (NZ)

Anna Kethly, eine der führenden Persönlichkeiten der bisher in Ungarn verboten gewesen Sozialdemokratischen Partei ist heute über Ersuchen der Sozialistischen Partei Österreichs in Wien eingetroffen.

Die SPÖ hat an die wiederrückgekehrte Sozialdemokratische Partei Ungarns ein Begrüßungstelegramm gerichtet. In diesem Zusammenhang hat sie die Sozialdemokratische Partei Ungarns gleichzeitig ersucht, zu der am Donnerstag, den 1. November, in Wien stattfindenden Sitzung des Büros der Sozialistischen Internationale einen Beobachter zu entsenden.

Die frühere Präsidentin der ungarischen Abgeordnetenversammlung, Frau Anna Kethly, die heute im 67. Lebensjahr steht, gehört zu den führenden Mitgliedern der SPU und wurde erst vor wenigen Monaten aus dem Gefängnis entlassen.

Ein tragischer Umstand will es, daß gerade bei Ausbruch der ungarischen Revolution einer der führenden ungarischen Sozialdemokraten und jahrelange Vorsitzende des ungarischen Bergarbeiterverbandes, Karl Peyer, in der Emigration in New York im Alter von mehr als 70 Jahren gestorben ist. Der gleichfalls vor Jahren in die Emigration gegangene Vorsitzende der SPU, B. A. n., ist bereits vor Jahren in der Schweiz gestorben.

DAS GRAB EINES 14JÄHRIGEN MÄDCHENS neben anderen Notgräbern inmitten von Budapest. Am Kreuz ist ein Zettel angeklebt: „Kind, du bist für Ungarns Freiheit gefallen, das sei ein Trost deinen Eltern und Geschwistern.“ Aufnahme: UP.

In Ungarn siegte die Jugend

s. n. GRAZ, 31. Oktober

In Ungarn siegte die Jugend. Die jungen Arbeiter, die jungen Soldaten, die Studenten, ja die Mittelschüler — sie waren es, die in allen Demonstrationen, in allen Kämpfen nicht nur die erdrückende Mehrzahl der Teilnehmer stellten, sondern sogar die Mehrzahl der Führer.

In diesem Punkt stimmen die Berichte aller ausländischen Beobachter völlig überein. Mehr noch: einer, der es wissen muß, weil er es zu fühlen bekam, der nationalkommunistische Ministerpräsident Imre Nagy, wandte sich in seinen immer heftiger werdenden Auftritten an die Revolutionäre ausdrücklich und zuletzt ausschließlich an die „jungen Arbeiter, jungen Soldaten und anderen jungen Patrioten“.

So ausschließlich sei die Jugend vertreten gewesen in den sich steigenden Akten des Revolutionsdramas, erklären westliche Beobachter, daß es ihnen besonders auffiel, wenn einmal ältere Menschen in größerer Zahl oder führender Rolle tätig waren.

In Ungarn siegte die Jugend. Das ist für den Sowjetkommunismus aller Prägung eine furchtbare Lektion. Für die freie Welt aber eine Heilsbotschaft. Die jungen Menschen, welche die Gunst einer geschichtlichen Stunde wahrnahmen und eine klassisch revolutionäre Situation durch das Feuer ihres Glaubens in einen Sieg umschmolzen, der eine neue Ära einleitete — sie waren sieben bis neun Jahre alt, als der Kommunismus seine Herrschaft in ihrem Land antrat. Sie haben ein volles, rundes Jahrzehnt auskultiviert, raffiniert, kommunisierter Indoktrination hinter sich.

Bei ihnen war keine „Gehirnwäsche“ nötig. In jungen Hirnen, unbeschrieben wie eine Wachstafel, grub der grobe Griffel unaufhörlich, hemmungslos, „weltanschaulicher“ Beeinflussung, und dieser konzentrierten geistigen Reglementierung, die sich erdenklich läßt, standen sie auf, unberührt wie der Frühling, und kämpften für das genaue Gegenteil alles dessen, was man sie gelehrt hatte: für die Freiheit ihres Landes, für die Menschenwürde, für die Demokratie.

In Ungarn siegte die Jugend — dieselbe, die nicht nur von den eigenen kommunistischen Machthabern für die sicherste Stütze ihres Regimes gehalten wurde, sondern ebenso von allen westlichen Beobachtern, die jenen totalen Aufwand sahen, mit dem sich dieses Regime der Jugend bemächtigte. Der Scheitern, den diese westlichen Beobachter sogar wie logisch ganz unantastbar. Aber Logik zählt nicht im Bereich des Geistes.

Da war der unwiderstehliche, aber — wie sich nun zeigt — offenbar bedeutungsvolle Einfluß der Familie auf den jungen Menschen: der Einfluß der älteren Generation, die noch etwas anderes sah, und dieses weitervermittelte, die ebenso auch die Religion weitergab an die Jungen, wie sich vor allem auch in Polen zeigte. Da war der Einfluß des ebenso heimlich wie unablässig abgehört westlichen Rundfunks. Stärker noch als Familie, Religion, Schwarzbrot war aber etwas anderes: die stärkste Waffe im Kampf gegen den totalitären Kommunismus lieferte dieser selbst — grimmige Ironie der Geschichte.

In Ungarn siegte die Jugend und die Waffe für ihren Sieg war der Kommunismus selbst. Was lernten die Jungen? Sie lernten die Theorie des historischen Materialismus: daß sich die geschichtliche Entwicklung in dialektischer Form vollzieht, in Sprüngen von Gegensätzlichkeit zu Gegensätzlichkeit, bis die inneren Widersprüche einer Gesellschaftsordnung groß genug werden, sie revolutionär umzuwälzen, „langsamer oder rascher“, lesen sie bei Marx; aber mit der Unauwieslichkeit und Unerbittlichkeit eines Naturgesetzes.

Was lernten sie weiter? Die Verherrlichung der revolutionären Volksbewegungen aller Räume und Zeiten. Am wenigsten vielleicht der eigenen, ungarischen; das war den sowjetischen Satrapen im besten Land doch allzu penibel. Sicher aber die Verherrlichung der großen russischen Revolution, die Details revolutionärer Situationen und Kampfesweisen. Und auf dem Lehrplan standen schließlich, wo nicht die Autoren der eigenen, ungarischen Revolution von 1848, so doch die der russischen samt deren bürgerlichen sozial-humanitären Vollzügen, ein Fuschkin, ein Alexander Herzen.

Diese Jugend sah um sich ein neues, gründlich verändertes Industrie- und Agrarproletariat (die Parteiarbeit brachte sie genau an den Brennpunkte solchen Elends). Sie mußte schon seit Jahren mit dem dumpfen Gefühl gehen, es gelte nicht nur von der bürgerlichen Gesellschaft das Wort Marxens, daß sie vor

Tipo teknigiyle basılan klasik sayfa düzenine örnek bir gazete

b) Çağdaş Sayfa Düzeni

Ofset tekniğinin gazete basımında kullanılmasıyla, bu tekniğin getirmiş olduğu imkanlar sayesinde gazete sayfa tasarımlarında önemli yenilikler ve değişimler meydana gelmiştir (Şeker, 2004:18).

Ofset tekniğiyle basılan çağdaş sayfa düzenine örnek gazeteler

Tasarımcılar bu teknikle istedikleri kadar görsel malzemeyi, fotoğrafı, harf karakterini, rengi, çizgiyi rahatlıkla kullanabilmektedir .

Ofset tekniği kısa zamanda gazete sayfa düzeni anlayışında yeni yöntemler ve farklılıklar meydana getirdi. Çağdaş sayfa düzenindeki bu farklılıklar ilk olarak ciddi gazeteler ile bulvar gazetelerinin sayfa düzenlerinde etkisini gösterdi.

• Bulvar Tipi Sayfa Düzeni

20. yy'ın başlarında ortaya çıkmıştır. İlk uygulaması İngiltere'de gerçekleşen bu gazetelerin ebatları yanında sayfa düzenleri de ciddi gazetelerden bariz bir şekilde ayrılır.

Ucuza satılan ve sansasyonel içeriğe önem veren bu gazetelere örnek olarak Daily Mail, Daily Express, Daily News adlı gazeteler örnek verilebilir.

Bulvar tipi gazete bir örnek

Büyük ve kalın harfli başlıkların kullanılması haber metninin olabildiğince kısa tutulması, ciddi gazetelerde kullanılmayan fontlara, fotoğraf ve karikatürlere yer verilmesi, normal gazete ebatlarından küçük olarak basılması bulvar tipi gazetelerin en önemli özellikleridir (Şeker, 2004:22).

Magazin ve sansasyonel haberlere dayalı olmasından dolayı bu gazetelerin sayfa düzenleri eğlendirici, kolay okunabilir ve dikkat çekici olarak düzenlenir.

Yazı yerine görsel unsurların yoğun olduğu bu gazetelerde sayfa düzeninde renkli başlıklar, büyük ve yakın çekim fotoğraflar yoğun bir şekilde kullanılır.

Bulvar tipi gazetelerin temel özelliklerini şöyle sıralayabiliriz.

- Genelde tabloid ebatta hazırlanırlar.
- Estetik açıdan yaratıcılık ön plandadır.
- Başlıklar olabildiğince büyük puntolarla yazılır.
- Düz çubuk karakterler kullanılır.
- Fotoğraflar büyük ebatta ve çok sayıda girer
- Zeminler renklidir ve dişi zemin kullanımı yaygındır.
- Fotoğraf üzerine gömme yazılar sıkça kullanılır.
- Çerçeve, kontür ve süslü renkli çizgiler sıkça kullanılır.

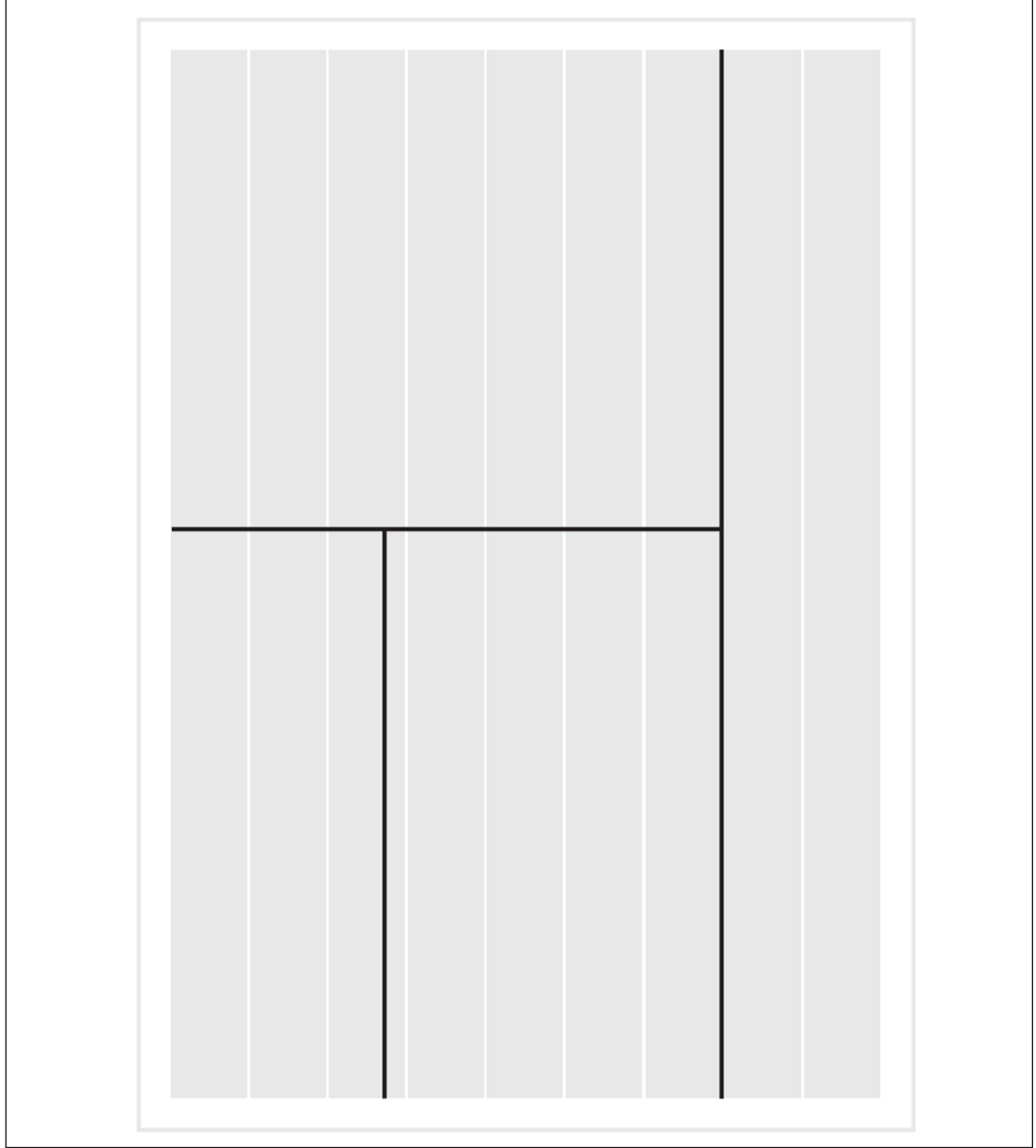
b) Modüler Sayfa Düzeni

1960'lı yıllarda Amerika'da ortaya çıkan modüler dizayn daha sonraları tüm dünyada geniş bir uygulama alanı bulmuştur. O zamana kadar uygulanan uzun sütunlu sayfalar modüler sayfanın geliştirilmesiyle yerini yatay bir sayfa düzenine bırakmıştır (Taş, 2005:65).

Modüler dizaynda haber veya metinler kareler ve dikdörtgenler şeklinde sayfa üzerine yerleştirilir. Bu yeni dizayn ile gazeteler daha açık ve sade hale gelmiştir. Estetik görünüm ve haber bir bütünlük arzeder. Haberin nerede başladığı, bittiği, hangi fotoğrafın hangi metne ait olduğu okuyucu tarafından kolayca anlaşılır.

Modüler dizaynın temel özelliklerini şöyle sıralayabiliriz.

- Sayfa düzeni karmaşık değil düzenlidir.
- Az sayıda ama büyük ebatta fotoğraf kullanımı yaygındır.

- Modüler tasarımda her bir haber dörtgenlerden oluşur. Alanların dışına taşma olmaz. Bu alanlar hiyerarşik olarak (haberın önem sırasına göre) sayfaya yerleştirilir.

- Tırnaklı karakterler kullanılır.
- Sütun esasına değil modül esasına dayanır.
- Haber metinleri ve fotoğraf, diğer metin ve fotoğraflarla karışmayacak şekilde dikey veya yatay dikdörtgenler oluşturularak yerleştirilir.
- Başlık ve metinlerde çok büyük puntolar kullanılmaz.

[illegible]

Modüler dizayn ile hazırlanmış gazeye bir örnek

- Sayfanın bir ana fotoğrafı olması esastır. Ana fotoğraf sayfadaki diğer fotoğraflara göre daha büyük yerleştirilir. Bu sayede görsel vurgu ana fotoğrafta belirgin olarak hissedilir.
- Vurgulamada karmaşa yaşanmaması için birden fazla kalın başlık ya da görsel malzeme kullanımına izin verilmez.
- Yazı ağırlıklı sayfa mizampajı hakimdir.

- Çizgi ve çerçeveler olabildiğince arka planda tutulur.
- Uzun yazılar genellikle tam blokludur.
- Beyaz alan ve zeminler tercih edilir. Renkli zeminler sınırlı olarak kullanılır.
- Renk kullanımında ölçülü davranılır. Uyumlu ve pastel renkler kullanılır.

2.1.4. Gazetelerde Görsel Malzemeler

Çağdaş gazete tasarımını klasik tasarımdan ayıran en önemli unsurlardan birisi de gazetelerde kullanılan fotoğraf ve görsel malzemelerdir. Özellikle gelişmiş ofset baskı tekniği sayesinde bu görsel malzemelerin kullanımı yaygınlaşmıştır. Gazetelerde yazı kadar resim ve fotoğraflarda önemli bir unsur haline gelmiştir (Şeker, 2004:77).

Fotoğraf, resim, karikatür, grafik, çizim, illüstrasyon gibi görsel unsurların gazete tasarımında kullanılması gazeteleri estetik açıdan olumlu yönde etkilerken, okuyucunun dikkatinin daha fazla çekilmesi sağlanmıştır. Sayfalarda sadece yazı unsunun kullanılmasıyla oluşan tekdüzelik, sıkıcılık görsel malzemelerin zengin kullanımıyla ortadan kalkmış, canlı ve hareketli aynı zamanda okuyucuyu rahatlatan ve eğlendiren tasarımlar gazeteleri cazip hale getirmiştir.

Gazetelerde:

- Konuyu info grafik (haber grafik) ile sunmak
- Rakamları tabloda vermek,
- Portre fotoğrafı eklemek,
- Time line (zaman çizelgesi) koymak,
- İllüstrasyonla, içeriğe göre düşündürmek veya güldürmek,
- İhtiyaç olabilecek yerler için spot çıkarmak,
- Uygun konulara kurgu fotoğraflar çekmek,

- İhtiyaç duyulan dosyalara harita desteği sağlamak,

gibi teknikler kullanarak tasarımsal açıdan görsel zenginlik oluşturulabilir.

a) Fotoğraf

Çağdaş sayfa düzeninde fotoğraflar temel noktayı oluşturur. Hiç bir sayfanın fotoğrafsız, tamamen yazıdan oluşmasına izin verilmez. (Giles ve Hodgson, 1996:17; Frazel ve Tuck, 1996:241)

Haber pekiştiren, ilgi uyandıran, kanıt niteliği taşıyan, canlı ve etkileyici fotoğraflar inandırıcılığı artırırken, gazeteyi zenginleştirir (Yurdalan, 2003: 152-153). Hatta öyle fotoğraflar vardır ki metnin anlatamayacağı birçok duyguyu okuyucuya yaşatabilir. Yani yeri geldiğinde fotoğraf metnin önüne geçer.

Haber niteliği olan, sanatsal açıdan kusursuz olan fotoğraflar gazete tasarımını zenginleştirir.

- Fotoğrafçılık tekniği açısından nitelikle olmalı.
- Gazetenin içeriğine ve biçimine uygun olmalı.
- Haberi destekler nitelikte olmalı.

- Kullanılan fotoğrafta gereksiz yerler atılmalı, sadece dikkat edilmesi gereken yerler yerleştirilmeli.
- Bilgisayarda büyütme ve küçültme yapılırken fotoğrafın en-boy oranına dikkat edilmeli.
- Fotoğrafın kullanılması haberin inandırıcılığını sağlar.

- Kullanılan fotoğrafın, sayfanın içine ya da habere doğru bakması sağlanmalıdır.
- Vurgu yapılmak istenen ana fotoğraf büyük olmalı mümkünse sayfanın görsel algı merkezinde ya da merkeze yakın bir yerde olmalıdır.
- Sayfada büyüklük olarak birbirine yakın fotoğraflar çok sayıda kullanılmamalı. Aksi takdirde görsel ilgi merkezi belirsizleşir.
- Fotoğrafın büyüklüğü içeriğine göre ayarlanmalıdır. Karışık ve kalabalık içerikteki fotoğraflar büyük, sade ve detayı az alan fotoğraflar küçük girilmelidir ki okuyucu tarafından rahat algılanabilsin.

- Okuyucuda okuma isteği ve merak uyandırmalıdır.

[illegible]

Hoca katili iş başında: altı ölü yirmiiki yaralı

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Başbakan Tayyip Erdoğan'ın San Francisco'ya gittiği, World Affairs Council of America'nın düzenlediği bir toplantıda California temsilci oğrencu kurullarının başkanları ile görüşen Erdoğan'ın, "California'da eğitimde fırsat eşitliği sağlanıyor. Korumasunda Londra'daki patlamalarda olduğu gibi, öğrenciler için koruma alanları oluşturulacak ve terörist oluşturan sığınmacıların kaldırılacağına söz verdim. Türkiye'de de eğitimde fırsat eşitliği sağlanıyor. Başbakan, "İnsanlık da eğitimle büyüyor" dedi. Teröristi aşmanın "yoksuluk" ve "cehazet" ile olduğunu söyleyen Erdoğan, "Yoksulukla mücadele yapıyoruz ama bu yeterli değil. Eğitimle de mücadele ediyoruz" dedi. Erdoğan'ın San Francisco'ya gittiği, World Affairs Council of America'nın düzenlediği bir toplantıda California temsilci oğrencu kurullarının başkanları ile görüşen Erdoğan'ın, "California'da eğitimde fırsat eşitliği sağlanıyor. Korumasunda Londra'daki patlamalarda olduğu gibi, öğrenciler için koruma alanları oluşturulacak ve terörist oluşturan sığınmacıların kaldırılacağına söz verdim. Türkiye'de de eğitimde fırsat eşitliği sağlanıyor. Başbakan, "İnsanlık da eğitimle büyüyor" dedi. Teröristi aşmanın "yoksuluk" ve "cehazet" ile olduğunu söyleyen Erdoğan, "Yoksulukla mücadele yapıyoruz ama bu yeterli değil. Eğitimle de mücadele ediyoruz" dedi.

- Kullanılan fotoğraf kompozisyona uygun olmalı, katkı sağlamalıdır.

ZAMAN

Dizi

yorum@zaman.com.tr

4 MART 2005 CUMA

Türkiye elindeki olanakları iyi değerlendirilerek, AB'nin ekolojik ürün ambarı haline gelebilir. Ekolojik tarım çevre sorunlarına çare olmanın yanı sıra, yerli tüketiciyi vasıflı ürünle beslenebilecek. Ekolojik tarım Türkiye'nin öncü ve örnek ülke konumuna gelmesini sağlayabilecek bulunmaz bir fırsattır.

Yeni bir ulusal politika: Ekolojik tarım

Avrupa Birliği (AB) üyeliğine hazırlık çalışmalarında Türkiye'nin en çok başını ağrıttıkları konuların başında ekolojik tarım ve organik ürünler yer alıyor. AB'nin bu alanda ürettiği ürünlerin, Türkiye'de üretilen ürünlerle rekabet edebilmesi için, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor. AB'nin ekolojik tarım politikası, 1991'de kabul edilmiş ve 1993'te yürürlüğe girmiştir. Bu politika, ekolojik tarımın, organik ürünlerin ve organik tarımın tanımlarını, üretim ve pazarlama koşullarını, etiketleme ve kontrol sistemlerini belirler. AB'nin ekolojik tarım politikası, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor.

Türkiye sahip olduğu potansiyel ile Avrupa Birliği'nin ekolojik tarım ambarı haline gelebilir. Ekolojik tarım Türkiye için bulunmaz bir fırsattır.

muanda kendi kendine yetmesi ile ilgili belirlenmektedir. Bu ilke, kısımlı olarak 1957 Roma Antlaşması'nda yer almış, akabinde temelleri 1998'de atılan, 1992'de hayata geçen ve Avrupa'nın ilk federal politikası olan 1992'de kabul edilen AB'nin ekolojik tarım politikasıdır. Tamamen üretimin ve pazarlamaya ilişkin olarak, AB'nin ekolojik tarım politikası, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor.

Avrupa Birliği'nde ekolojik tarım
AB iste böyle bir ortamda 24 Haziran 1991 tarihli ve 2002/91 sayılı AB ekolojik tarım yönetmeliği kabul etti. AB ülkelerinde ekolojik ve biyolojik ürünlerin ve organik ürünlerin üretim ve pazarlama koşullarını, etiketleme ve kontrol sistemlerini belirler. AB'nin ekolojik tarım politikası, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor.

kül arz eder. Gerek AB ülkelerinde yapılan ekolojik tarım ve hayvancılık gerekse organik ürünlerin ithal edilebilecek ekolojik ürünlerin tarifleri bu yönetmelikte yer alır. Üretim, sertifikasyon, kontrol ve etiketleme ile ilgili konulara da bu yönetmelikte yer verilir. Üretim, sertifikasyon, kontrol ve etiketleme ile ilgili konulara da bu yönetmelikte yer verilir. Üretim, sertifikasyon, kontrol ve etiketleme ile ilgili konulara da bu yönetmelikte yer verilir.

AB'nin ekolojik tarım politikası, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor. AB'nin ekolojik tarım politikası, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor. AB'nin ekolojik tarım politikası, Türkiye'nin de ekolojik tarım politikasıyla bu alanda ilerlemesi gerekiyor.

*Dr. Artar, Bahçeşehir ve Galatasaray Üniversitelerinde Öğretim Üyesi, Yazarı, Başbakanlık Ekolojik Yeterlilik Denetleme Kurulu Başkanı

YARIN, EKOLOJİK TARIM
TÜRKİYE'NİN HAYAT SIGORTASI!

- Okuyucuda duygu uyandırmalıdır.
- 5N1K'ya cevap vermelidir.

[illegible]

EMİNE ERDOĞAN'IN 'TUTULU YARU' BİLGİLERİ

04

Emine Erdoğan'ın 2004'te Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti.

EMİNE ERDOĞAN

Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti.

YOKSULLUK İLKOKUL ÇAĞINA KADAR İZDİ

Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi.

Euro 2004'te yarı final Türkiye

Euro 2004'te yarı final Türkiye. Euro 2004'te yarı final Türkiye. Euro 2004'te yarı final Türkiye.

Medeniyet çatışması Türkiye önlere

ABD Başkan George W. Bush, 16. Haziran'da Türkiye'de yapılacak toplantıya katılacak. ABD Başkanı George W. Bush, 16. Haziran'da Türkiye'de yapılacak toplantıya katılacak. ABD Başkanı George W. Bush, 16. Haziran'da Türkiye'de yapılacak toplantıya katılacak.

ABD Başkanı Bush'un yasadışı komünizmasında neler yaşıyor?

16 HAZİRAN

EMİNE ERDOĞAN

Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti.

YOKSULLUK İLKOKUL ÇAĞINA KADAR İZDİ

Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi.

AB'NİN İKİ AYRI İSMİNDEN TÜRKİYE'YE İŞİTİLMİŞ DİŞİTİLMİŞ

AB'nin iki ayrı isminden Türkiye'ye işitilmiş dişitilmiş. AB'nin iki ayrı isminden Türkiye'ye işitilmiş dişitilmiş. AB'nin iki ayrı isminden Türkiye'ye işitilmiş dişitilmiş.

EMİNE ERDOĞAN

Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti.

YOKSULLUK İLKOKUL ÇAĞINA KADAR İZDİ

Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi.

AB'NİN İKİ AYRI İSMİNDEN TÜRKİYE'YE İŞİTİLMİŞ DİŞİTİLMİŞ

AB'nin iki ayrı isminden Türkiye'ye işitilmiş dişitilmiş. AB'nin iki ayrı isminden Türkiye'ye işitilmiş dişitilmiş. AB'nin iki ayrı isminden Türkiye'ye işitilmiş dişitilmiş.

EMİNE ERDOĞAN

Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti. Emine Erdoğan'ın Türkiye'de yaşadığı yılların bir özeti.

YOKSULLUK İLKOKUL ÇAĞINA KADAR İZDİ

Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi.

SPORTRİYET 2004 Avrupa Sampiyonası'nda dev takvimler çıktı oldu

2004 Avrupa Sampiyonası'nda dev takvimler çıktı oldu

2004 Avrupa Sampiyonası'nda dev takvimler çıktı oldu. 2004 Avrupa Sampiyonası'nda dev takvimler çıktı oldu. 2004 Avrupa Sampiyonası'nda dev takvimler çıktı oldu.

AIHM'den yasa dışı karar

AIHM'den yasa dışı karar. AIHM'den yasa dışı karar. AIHM'den yasa dışı karar.

YOKSULLUK İLKOKUL ÇAĞINA KADAR İZDİ

Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi. Yoksulluk ilkokul çağına kadar izdi.

[illegible][illegible]

Yapılar araştırmalarda okuyucunun sayfada ilk olarak fotoğrafa baktığı, fotoğraftan sonra başlık ve metne baktığı sonucuna ulaşılmıştır. Okuma alışkanlığının düşük olduğu yerlerde gazetelerde fotoğraf kullanımının ne kadar önemli olduğu çok açıktır. Bu nedenle sayfa tasarımcısı fotoğraf kullanımında ve seçiminde dikkatli ve titiz davranmalıdır.

[illegible][illegible]

lerden faydalanılır. Metin yoluyla zor anlatılan olaylar, çizimler sayesinde okuyucu tarafından rahatça anlaşılır.

Grafik, çizim ve illüstrasyon kullanımında aşağıdaki özelliklere uyulmalıdır.

- Yardımcı görsel unsurlar (grafik, çizim, illüstrasyonlar) abartılmadan yerinde ve ölçülü kullanılmalıdır.

- Metnin ya da fotoğrafın anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla kullanılmalı, onları desteklemelidir.
- Bilgi amaçlı kullanılmalı yani bilgi içermelidir. Sayfanın estetik görülmesi amacıyla kullanılmamalıdır.
- Karmaşık ve anlaşılması zor konularda kullanılmalıdır.

Time gibi muteber yayınlar konuyu fotoğrafla vermek mümkün olmasına rağmen illüstrasyonu tercih edebiliyorlar. Bu gerçek portre haberler içinde geçerli. Konuyla ilgili duygu ve atmosferi illüstrasyonla yansıtmak daha güçlü netice verebilir.

- Yerleştirilen grafiğin hangi metne ait olduğu kolayca anlaşılmalıdır.

Gazetelerde illüstrasyon kullanımı neden yapılır.

- 1- Etkili bir yöntemdir.
- 2- Gazetenin sanatsal gücünü yansıtır.
- 3- Tasarımı güçlendirir.

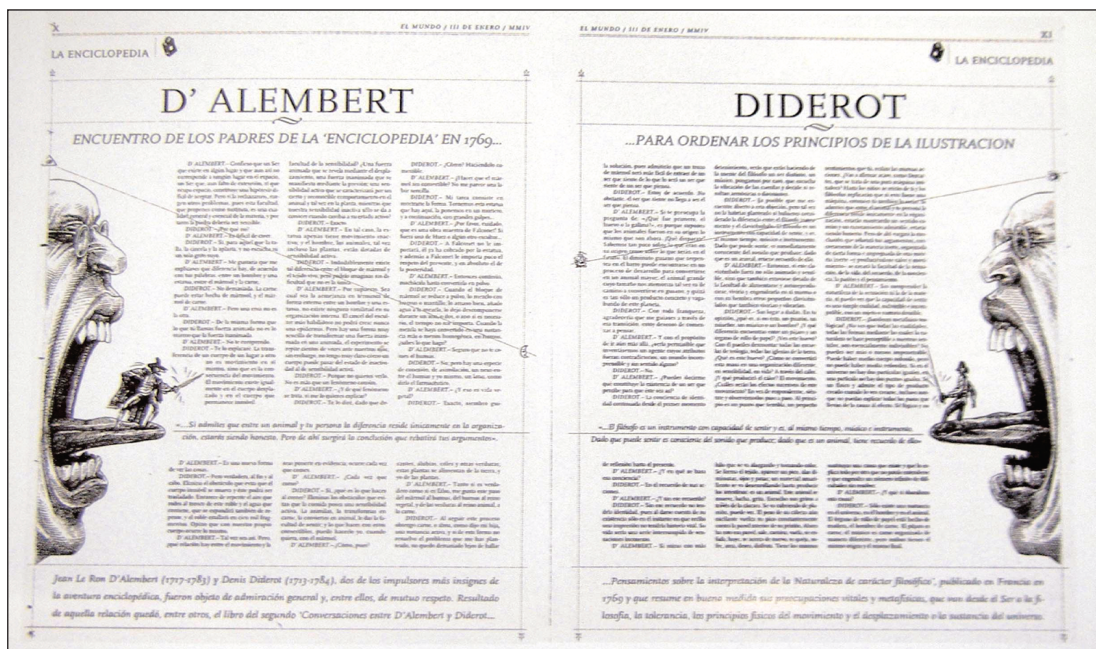
Portre illüstrasyonlar farklı tarzlarda yapılırsa etki gücü dahada artar

Fotoğrafi çekilmesi imkansız olan konulardan biride mahkeme salonlarındaki duruşma görüntüleridir. Bunuda ancak salondaki bir sanatçının çizimiyle algılayabiliriz.

4- Tasvir edilemeyen ve anlatılması zor olan konuları daha açık şekilde yansıtarak okuyucuda heyecan uyandırır.

Melek, şeytan, korku gibi duygular illüstrasyon ile rahatça anlatılabilir.

5- Okurun hayal gücünü zorlar.

6- Soyut kavramları somutlaştırır.

2.1.5. Gazetelerde Yardımcı Görsel Unsurlar

Yardımcı unsurlar gazetelerdeki asıl unsurların (metin, fotoğraf, grafik, çizim ve illüstrasyon) kolayca anlaşılabilmesini sağlayan elemanlardır. Bu unsurlar ilk bakışta göze çarpmayan, asıl unsurlardan daha arka planda kalıp onları öne çıkartan unsurlardır (Şeker, 2004:88). Bunları;

- a) Renk,
- b) Çizgi,
- c) Çerçeve
- d) Beyaz boşluklar olarak ayırabiliriz.

Şimdi bu yardımcı unsurlara değinelim:

a) Renk

Gazetelerde renk kullanımı ofset tekniğinin kullanılmasıyla birlikte yaygınlaşmıştır. Sayfalara hareket kazandırmak, vurgulamalar oluşturmak ya da okunabilirliği artırmak amacıyla renk kullanımına sıkça yer verilir (Şeker, 2004:89).

Tasarımcı sayfaları oluştururken estetik açıdan renk unsunu da diğer ana unsurlarla birlikte bütünlük içinde ve abartmadan kullanmalıdır. Her metne ayrı zeminler atarak sayfayı boğmak ya da renk kullanmadan sayfaları basit hale getirmek doğru uygulamalar değildir. Tasarımcı renk kullanırken aşağıdaki kurallara uymalıdır.

- Renk, görsel etki merkezi dikkate alınarak, dengeli bir şekilde verilmelidir.
- Kullanılan zeminlerin tram değerleri yüksek tutulmamalıdır.
- Renkli zemin kullanımı sınırlı ve yeteri kadar yapılmalıdır.
- Zemin renginde pastel renklerin kullanımına dikkat edilmelidir.
- Gazete için çok sayıda renk kullanımı bütünlüğü bozacağından, seçilen birkaç rengin dışına çıkmamaya özen gösterilmelidir.

b) Çizgi ve Çerçeve

Günümüzde gazetelerde çizgi ve çevrçeveller metinleri birbirinden ayırmak ve görsel estetiği artırarak onu desteklemek amacıyla kullanılmaktadır (Şeker, 2004:89). Çigi ve çerçeve kullanımında aşağıdaki kurallar göz önünde tutulmalıdır.

- Çizgi ve çerçeveler ana unsurları arka plana atacak şekilde gösterişli ve belirgin olmamalıdır. Sade olmalı, renk olarak dikkati çok çekmemelidir. Süslü çerçeve kullanımı sayfaları boğduğundan bu uygulamalara gidilmemelidir.

- Sayfayı rahatlatmak ve haberlerin karışmasını önlemek amacıyla kullanılmalıdır.

c) Beyaz Alan

Tasarımcıların gazete sayfalarını düzenlerken dikkat etmeleri gereken en önemli yardımcı unsurlardan biri de beyaz alan kullanımıdır.

Gazetelerde okunabilirliği artıran, okuyucuyu rahatlatan, sayfaların boğulmasını önleyen, sayfadaki kalabalığı ve karmaşayı engelleyen bir uygulamadır beyaz boşluk. Sayfalarda beyaz boşluklara yer verilmemesi ya da beyaz boşlukların hatalı kullanımı sayfaya estetik açıdan zarar verir.

Tıkabasa doldurulmuş sayfalar okuyucuların hoşuna gitmemektedir. Beyaz alan kullanımı sayesinde ana unsurlar birbirinden düzenli ve anlamlı bir şekilde ayrılabilir. Bu da sayfada bir rahatlama meydana getirmektedir.

■ Herşey zıttı ile görünür. Yani görmek veya bir şeyi farketmek için kontrasta ihtiyaç vardır. Bu renkle, fontla, şekille, duyguyla olabileceği gibi boşluğun yanına konacak bir doluluk ta aynı etkiyi yapabilir

■ Zenginlik ve zarafet duygusu uyandırır. Tasaralanan konu da uygunsa en doğru çözüm boşluklarla elde edilecek kontrast ve bunun içine yerleştirilecek etkili dokular...

Sayfada beyaz boşluk kullanılırken aşağıdaki kurallara dikkat edilmelidir.

- Gazete logosu, başlıklar, paragraflar, uzun metinler, fotoğraflar ve çerçevelerde beyaz boşluk kullanımına dikkat edilmelidir. Dengeli ve ölçülü beyaz alanlar bırakılmalıdır.
- Belirlenen boşluk değeri gazetenin tamamında standard olarak kullanılmalıdır.
- Boşluklar standard kullanıldığında bir düzenlilik hissi doğurur. Bu nedenle gözü rahatsız edici, gelişigüzel, dengesiz beyaz boşluklar kullanılmamalıdır.
- Beyaz boşluklar yazı ve görsel malzemeyi ön plana çıkaracak şekilde düzenlenmelidir.

2.2. SOCIETY FOR NEWS DESIGN (SND) ve TASARIM ÖLÇÜTLERİ

2.2.1. SND Nedir?

SND (Haber Tasarım Cemiyeti), 22 Mayıs 1979 tarihinde Pennsylvania'da kâr amacı gütmeyen bir organizasyon olarak kurulmuştur. Merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan cemiyetin adı Society of Newspaper Design olarak 1982'de değiştirilmiştir ve tekrar 1997'de the Society for News Design (Haber Tasarım Cemiyeti) olarak değiştirilmiştir (snd.org.tr).

SND kurulduğundan bu yana düzenlediği yıllık tasarım yarışmalarıyla en iyi gazete tasarımını sergileyerek gazeteleri geliştirmeye çalışmıştır.

SND yüksek standartta gazeteciliği dizayn aracılığıyla destekler. Yeni dizaynlarla ilgilenenler için uluslararası bir forum ve kaynak olan SND, mükemmeliği onaylamak ve görsel gazeteciliği bir meslek olarak güçlendirmek için çalışmaktadır.

SND Amerika, Kanada ve 20 farklı bölgeye ayrılan 50'den fazla ülkede 2600'ü aşkın üyesiyle, uluslararası profesyonel bir organizasyondur. SND üyelerini editörler, tasarımcılar, grafikerler, yayıncılar, resimlendiriciler, sanat yönetmenleri, fotoğrafçılar, reklamcılık sanatçıları, websitesi tasarımcıları, öğrenciler ve fakülteler oluşturur. Üyelik gazetecilik ve tasarımla ilgisi olan herkese açıktır (www.snd.org).

2.2.2. SND'nin Faaliyetleri Nelerdir?

SND'nin yaptıkları:

- Yıllık gazete tasarımı (Seminer ve Sergi)
- Hızlandırılmış Kurslar (temel tasarım), Yeni Medya, Reklamcılık Tasarımı ve Bilgi Grafiği bir günlük seminerler dizini
- "En iyi Gazete Tasarımı" yarışması, bütün gazetelere açık ve "En iyi Gazete Tasarımı" yıllık kitabı
- Yayınlar design içerikli, çeyrek yıllık dergi, SND güncellemesi, aylık bülten
- Öğrenci kılavuzluğu, bağış ve burs

Yıllık En İyi Gazete Tasarımı Yarışması için başvurular ocak ayında yapılır ve şubat ayında değerlendirmeye alınır. Yarışma alt kategorileri olan 20 ana kategoriden oluşur. Yarışmacılar Awards of Excellence (Mükemmellik Ödülü), Silver Medals (Gümüş Madalya), Gold Medals (Altın Madalya), Judges' Special Recognitions and Best of Show (En iyi görüntü ve Jüri Özel Ödülü) ödülleriyle onurlandırılır. Bütün kazananlar sertifika alır. Ayrıca "World's Best-Designed™ Newspapers (Dünyanın en iyi tasarlanmış gazetesi) kupa alır (www.snd.org).

SND ödülü alan gazetelerin tasarımlarından örnekler aşağıda verilmiştir.

[illegible][illegible]

FOODday: Baker's choice
Some of our favorite holiday cookie recipes

LeBron James benched in China
After a slow start, the star of the NBA's All-Star Game is in a hot streak

THE OREGONIAN
THURSDAY, December 2, 2010
PORTLAND, OREGON
\$10.00 PER COPY
SUBSCRIPTIONS: 503.253.3000
WWW.OREGONIAN.COM

The Oregonian

OREGON'S school ratings at odds
State report cards, while the No Child Left Behind law's findings, are largely unchanged from last year's positive results.

HONOLULU
A collage of photos and text related to the Honolulu school district, including a photo of a student and a quote from a teacher.

Key ballot measures pulling in big bucks
Interest groups have poured money into the battle over the state's new tax measures, mostly from the business community.

Poll says tax repeal slipping
A survey shows strong opposition to the Measure 5 tax increase, but the odds of its passage are still high.

YOUR FLU RISK
A reality check
With the shortage of flu vaccine dominating the news, you may think that less vaccine means more illness. That's not necessarily true.

Militants attack U.S. Consulate in Saudi Arabia
The attack on the U.S. Consulate in Jeddah, Saudi Arabia, was a major blow to the U.S. presence in the region.

Pasting together a life cut short
A sheaf of letters emerges from the past and helps siblings forge links with a brother lost to war.

Iraqi insurgents kill Oregon soldier in Mosul ambush
A U.S. soldier was killed in an ambush in Mosul, Iraq, during a mission to provide humanitarian aid.

INSIDE
A section of the newspaper containing various news items and features.

the thinker
THE PHILOSOPHICAL DEPTH TO REVOLUTIONIZE HIS ART

Cardinals win NL pennant
St. Louis Cardinals win the National League pennant for the first time in 11 years.

THE OREGONIAN
FRIDAY, October 22, 2010
PORTLAND, OREGON
\$10.00 PER COPY
SUBSCRIPTIONS: 503.253.3000
WWW.OREGONIAN.COM

The Oregonian

Key ballot measures pulling in big bucks
Interest groups have poured money into the battle over the state's new tax measures, mostly from the business community.

Poll says tax repeal slipping
A survey shows strong opposition to the Measure 5 tax increase, but the odds of its passage are still high.

YOUR FLU RISK
A reality check
With the shortage of flu vaccine dominating the news, you may think that less vaccine means more illness. That's not necessarily true.

Militants attack U.S. Consulate in Saudi Arabia
The attack on the U.S. Consulate in Jeddah, Saudi Arabia, was a major blow to the U.S. presence in the region.

Pasting together a life cut short
A sheaf of letters emerges from the past and helps siblings forge links with a brother lost to war.

Iraqi insurgents kill Oregon soldier in Mosul ambush
A U.S. soldier was killed in an ambush in Mosul, Iraq, during a mission to provide humanitarian aid.

INSIDE
A section of the newspaper containing various news items and features.

NATIONAL LEAGUE CHAMPIONSHIP SERIES

GAME 1 | CLEVELAND vs. ST. LOUIS
One in the hand
Cleveland's pitcher, CC Sabers, was dominant in the first game of the series.

GAME 2 | CLEVELAND vs. ST. LOUIS
Swingin' in the rain
Cleveland's pitcher, CC Sabers, was dominant in the second game of the series.

GAME 3 | CLEVELAND vs. ST. LOUIS
Astros strike back
Cleveland's pitcher, CC Sabers, was dominant in the third game of the series.

GAME 4 | CLEVELAND vs. ST. LOUIS
Fit to be tied
Cleveland's pitcher, CC Sabers, was dominant in the fourth game of the series.

GAME 5 | CLEVELAND vs. ST. LOUIS
Kent crushes Cards
Cleveland's pitcher, CC Sabers, was dominant in the fifth game of the series.

GAME 6 | CLEVELAND vs. ST. LOUIS
Go crazy!
Cleveland's pitcher, CC Sabers, was dominant in the sixth game of the series.

INSIDE
A section of the newspaper containing various news items and features.

SPECIAL COVERAGE PAGE 2

★ ★ ★ **ELECTION 2004** ★ ★ ★ SPECIAL COVERAGE PAGE 2

DAILY NEBRASKAN

WEDNESDAY

VOLUME 104

100¢

JOHN KERRY
GEORGE W. BUSH

CONTENDING FOR THE PRESIDENCY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

ROUND TWO

No clear winner as Ohio remains up for grabs

By [Name] [Title]

PRESIDENTIAL RACE

THE SCENARIO

After more than a week of intense campaigning, the 2004 presidential election remains in a state of flux. While George W. Bush has secured a lead in the electoral college, the race in Ohio remains a critical battleground. The state's 20 electoral votes could swing the outcome of the election.

THE POLLING

Recent polling shows that the race is extremely close. In Ohio, the lead is within the margin of error. Nationally, Bush has a slight lead, but the race is far from over.

THE REACTION

Both candidates and their supporters are reacting with a mix of optimism and caution. The campaign is now in its final stages, and the focus is on securing the necessary electoral votes.

THE OUTLOOK

The election is expected to be decided in the final weeks of the campaign. The outcome will have significant implications for the future of the United States.

LOCAL REACTION

Parties aside, NU philosophical

At the University of Nebraska, the political atmosphere is one of intense interest. Students and faculty alike are following the campaign closely, and many are expressing their own views on the candidates and the issues at stake.

CONGRESS

Fortenberry pulls decisive 1st District win

Rep. Louie Gohmert has won a decisive victory in Texas's 1st congressional district. This win is a significant boost for his party in the House of Representatives.

REACTION

The victory has been met with enthusiasm by Gohmert's supporters. They see this as a sign of the momentum of the Republican Party in the current election cycle.

DAILY NEBRASKAN

WEDNESDAY

100¢

81 YEARS • 1924-2004 • POLK COUNTY'S NEWSPAPER

The Ledger

Sunday, August 15, 2004 \$1.00

EXCLUSIVE EDITION

Time to Heal

5 PAGES INSIDE | HURRICANE CHARLEY RIPS RIBBON OF DEVASTATION ACROSS CENTRAL FLORIDA

CLEANUP EFFORTS | INSURANCE CLAIMS BEGIN TO FLOW IN AS RESIDENTS DIG OUT — A14

POLK SCHOOLS | DISTRICT OFFICIALS CLOSE ALL POLK PUBLIC SCHOOLS FOR THE WEEK — B1

Phelps Grabs Gold, Sets 400 Individual Medley World Record C1

By [Name] [Title]

Power, Phone Outages in Polk Could Last Days

By [Name] [Title]

Lake Wales' Recovery Likely Slow

By [Name] [Title]

POLK'S STATUS

Polk County is currently in a state of emergency due to the impact of Hurricane Charley. The county has declared a state of emergency, and many schools and businesses are closed. The recovery process is expected to be a long one.

TO OUR READERS

We apologize for the inconvenience caused by the power and phone outages. We are working to restore service as quickly as possible.

IN THE CITY

Local residents are being urged to stay safe and avoid driving through floodwaters. The situation is still developing, and more information will be provided as it becomes available.

365 WWW.SANJOSEMERCURYNEWS.COM

San Jose Mercury News

COMMUNIST SECTION

THE SAN JOSE MERCURY NEWS, SUNDAY, JUNE 13, 2004

President Reagan leaves the Oval Office at the White House on Jan. 20, 1989.

In closing, let me thank you, the American people, for giving me the great honor of allowing me to serve as your president. When the Lord calls me home, whenever that day may be, I will leave with the greatest love for this country of ours and eternal optimism for its future. I now begin the journey that will lead me into the sunset of my life. I know that for America there will always be a bright dawn ahead. Thank you, my friends. May God always bless you.

From Ronald Reagan's letter to America, Nov. 5, 1994. At age 83, he announced that he had Alzheimer's disease.

Ronald Reagan

THE BALL STATE

DAILY NEWS

MONDAY

June 14, 2004

YOU ARE THE SWING VOTE

10- TO 24-YEAR-OLDS HAVE BEEN A FORGOTTEN GROUP IN THE PAST, BUT THIS YEAR, THEY MAY VERY WELL BE THE DECIDING FACTOR

INSIDE

Performers sing, dance, act for annual drag show

Candidate focuses on party differences

SWEEPS

NOTES

DRUGS

SPORTS

ENTERTAINMENT

LOCAL

NATIONAL

INTERNATIONAL

OPINION

CLASSIFIED

ADVERTISING

CONTACT

SKIING OREGON

PULL-OUT SPECIAL

Location	MT. HOOD SKIBOWL	MT. BACHELOR	WILLAMETTE PASS	HOODOO	ANTHONY LAKES	TIMBERLINE	MT. HOOD MEADOWS	MT. ASHLAND	COOPER SPUR
Location	57 miles east of Portland on I-5, 7N.	23 miles northwest of Bend on the Cascade Lakes Highway.	57 miles east of Eugene on Oregon 99.	24 miles west of Medford on I-5 between Siskiyou and Baker City.	10 miles west of Medford on I-5 between La Grande and Baker City.	4 miles west of Timberline on I-5 between Hood River and 67 miles from Portland.	10 miles west of Hood River on I-5, 26, 62 miles east of Portland.	10 miles west of Medford on I-5, 26, 62 miles east of Portland.	23 miles west of Medford on I-5, 26, 62 miles east of Portland.
Day/Hours	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.; Mon. to Sat.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.	Weekdays: 9 a.m. to 10 p.m.; Sat. & Sun.: 9 a.m. to 10 p.m.
Details	960 acres of skiable terrain (includes 200 acres of groomed trails); 115 trails; 100 lifts; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	10 lifts; 100+ acres of skiable terrain; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	550 acres of skiable terrain; 220+ acres of groomed trails; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	Five lifts; 1,000 vertical feet of skiing; 100+ acres of skiable terrain; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	One lift; one handline; winter canopy; 1,000 acres of skiable terrain; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	1,000+ acres of skiable terrain; 100+ acres of groomed trails; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	10 lifts; 100+ acres of skiable terrain; 100+ acres of groomed trails; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	Four lifts; 100+ acres of skiable terrain; 100+ acres of groomed trails; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.	One lift; 100+ acres of skiable terrain; 100+ acres of groomed trails; 100+ acres of forest; 100+ acres of forest.
Base elevation	3,500 feet	4,300 feet	5,300 feet	4,668 feet	7,100 feet	4,950 feet	4,523 feet	6,383 feet	4,000 feet
Snow data	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.	130 inches; 520 lifts; 150+ acres of skiable terrain; 150+ acres of skiable terrain.
Online	www.mthood.com	www.mthood.com	www.willamettepass.com	www.hoodoo.com	www.anthonylakes.com	www.timberline.com	www.mthood.com	www.mthood.com	www.cooperspur.com
Snow report	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495
Reservations	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495
Reservations	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495
Reservations	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495	503-222-2495

Developing a Shooter's touch

Ray Allen, the son of an Air Force mechanic, was never in one place for very long as a child. But before leaving Edwards Air Force Base in the Mojave Desert, Allen learned the basics of a jump shot from a man known as The Shot Doctor. Using the same form he learned as a 12-year-old, Allen has become a rarity in the NBA, a pure shooter.

The approach

"The key to the approach is to get your feet under you. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode."

The setup

"The key to the setup is to get your feet under you. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode."

The jump

"The key to the jump is to get your feet under you. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode."

The release

"The key to the release is to get your feet under you. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode."

The follow-through

"The key to the follow-through is to get your feet under you. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode. You want to be in a crouch, ready to explode."

The Shot Doctor's prescription gave Allen a 'fundamental foundation'

RAY ALLEN

Allen's approach to shooting is based on the fundamentals of the jump shot. He learned this from The Shot Doctor, a man who taught him the basics of the jump shot when he was 12 years old. Allen has become a rarity in the NBA, a pure shooter.

RAY ALLEN

Allen's approach to shooting is based on the fundamentals of the jump shot. He learned this from The Shot Doctor, a man who taught him the basics of the jump shot when he was 12 years old. Allen has become a rarity in the NBA, a pure shooter.

THE SHOT DOCTOR'S PRESCRIPTION

The Shot Doctor's prescription for a pure shooter is based on the fundamentals of the jump shot. It includes the approach, the setup, the jump, the release, and the follow-through. Allen has followed this prescription throughout his career, and it has helped him become one of the best shooters in the NBA.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmada SND tasarım ölçütlerine uygun gazete sayfa tasarımları incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini Türkiye’de grafik eğitimi veren üniversitelerin öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Ayrıca Türkiye’de ulusal gazetelerin tümü tasarım örneği açısından çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Araştırma örnekleme ise random yöntemi ile seçilen gazetelerdir.

1- Rastgele (Random) örneklem alma yoluna gidilip Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi (20), Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi (3), TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi (1), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi (10) öğretim elemanları örneklem olarak seçilmiştir.

2- Ulusal basından rastgele seçilen Hürriyet, Posta, Radikal, Milliyet, Star, Zaman, Sabah gazeteleri örneklem olarak alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Tekniği:

Verilerin toplanmasında literatür taraması yapılmış, yerli ve dış kaynaklı yazılı, görsel dökümanlar incelenmiştir. Ayrıca internetten de veriler araştırılmıştır. Toplanan veriler ve incelenen örnekler yardımıyla veri toplama aracının ana hatları ve yapısı belirlenmiştir.

Geliştirilen SND tasarım ölçütleri çerçevesinde grafik eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşleri hazırlanan anketle alınmıştır. Her bir ölçüt için “Kesin-

likle Katılmıyorum (1)", "Katılmıyorum (2)", "Kısmen Katılıyorum (3)", "Oldukça Katılıyorum (4)", "Tamamen Katılıyorum (5)" seçeneklerinden bir tanesinin işaretlenmesi istenmiştir.

Öğretim elemanlarının, SND tasarım ölçütleri çerçevesinde, gazeteleri;

a- Tasarım ilkeleri açısından,

b- Tasarım elemanlarının kullanımı açısından,

c- Tasarımın okuru etkilemesi açısından değerlendirmeleri istenmiştir.

3.4 Verilerin Analizi:

Araştırmanın amacı doğrultusunda öğretim elemanlarının vermiş oldukları cevaplar bilgisayara aktarılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemi doğrultusunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

Öğretim elemanlarının görüşleri her bir gazete için ayrı ayrı incelenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın alt probleminde ilk olarak öğretim üyelerinin gazete tasarımlarının değerlendirmesine ilişkin görüşleri belirlenmiş. Öğretim elemanlarına her bir gazete tasarım için bu konuyla ilgili 17 soru sorulmuştur.

4.1. Ulusal Gazetelerin SND Tasarım Ölçütleri Çerçevesinde, Tasarım İlkeleri Açısından Uygunluğuna İlişkin Grafik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Tasarım İlkeleri açısından öğretim elemanlarına;

- 1- Gazete sayfa düzeninde görsel denge sağlanmış mıdır?
- 2- Gazete sayfa düzeninde görsel devamlılık ve hareket sağlanmış mıdır?
- 3- Görsel hiyerarşi sağlanmış mıdır?
- 4- Görsel bütünlük sağlanmış mıdır?

5- Sayfa tasarımı estetik kurallara göre düzenlenmiş midir? soruları sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

TABLO 1: Öğretim Elemanlarının Gazete Sayfa Düzeninde Görsel Denge Sağlaması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.02	1.11
Posta	34	2.55	0.89
Radikal	34	3.76	0.69
Milliyet	34	3.50	0.89
Star	34	2.67	1.03
Zaman	34	4.17	0.75
Sabah	34	3.11	0.80

Tablo 1'e bakıldığında, sayfa düzenlerinde görsel denge sağlanması açısından Zaman (4.17), Radikal (3.76) ve Milliyet (3.50) gazetelerinin diğer gazetelere göre görsel denge açısından daha iyi olduğu görülüyor. Bununla birlikte Hürriyet (3.02) ve Sabah (3.11) gazetelerinin sayfa düzenlemelerinde görsel dengenin Star (2.67) ve Posta (2.55) gazetelerine göre daha iyi olduğu görülüyor. Posta, Star gazetelerin ise gazete sayfa düzeninde görsel denge sağlanması yönünden daha yetersiz oldukları görülüyor.

TABLO 2: Öğretim Elemanlarının Gazete Sayfa Düzeninde Görsel Devamlılık ve Hareket Sağlaması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.02	1.11
Posta	34	2.58	0.74
Radikal	34	3.64	0.81
Milliyet	34	3.47	0.78
Star	34	2.67	0.94
Zaman	34	4.05	0.81
Sabah	34	3.08	0.99

Tablo 2'ye bakıldığında sayfa düzenlerinde görsel devamlılık ve hareket sağlaması açısından Zaman (4.05), Radikal (3.64) ve Milliyet (3.47) gazetelerinin diğer gazetelere göre sayfa düzeninde görsel devamlılık sağlanması yönünden daha başarılı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Hürriyet (3.02) ve Sabah (3.08) gazeteleri kısmen yeterli bulunurken, Posta (2.58), Star (2.67) gazeteleri ise diğer gazetelere göre görsel devamlılık ve hareket açısından yetersiz bulunmuştur.

TABLO 3: Öğretim Elemanlarının Görsel Hiyerarşi Sağlaması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.11	1.03
Posta	34	2.50	0.74
Radikal	34	3.85	0.60
Milliyet	34	3.61	0.85
Star	34	2.79	1.03
Zaman	34	3.85	0.82
Sabah	34	3.05	1.07

Tablo 3'e bakıldığında görsel hiyerarşinin sağlanması açısından Zaman (3.85), Radikal (3.85) ve Milliyet (3.61) gazetelerinin görsel hiyerarşi açısından diğer gazetelere göre daha başarılı oldukları görülüyor. Bununla birlikte Posta (2.50) ve Star (2.79) gazetelerinin ise görsel hiyerarşi sağlanması bakımından Radikal, Milliyet ve Zaman gazetelerine göre daha yetersiz olduğu görülmektedir.

TABLO 4: Öğretim Elemanlarının Görsel Bütünlük Sağlanması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.02	1.02
Posta	34	2.41	0.82
Radikal	34	3.73	0.86
Milliyet	34	3.61	0.88
Star	34	2.73	1.08
Zaman	34	4.05	0.85
Sabah	34	3.29	0.93

Tablo 4'e bakıldığında, görsel bütünlük sağlanması açısından Zaman (4.05), Radikal (3.73) ve Milliyet (3.61) gazetelerinin görsel bütünlük açısından daha iyi olduğu görülüyor. Bununla birlikte görsel bütünlük yönünden sadece Zaman gazetesinin tüm gazetelerden daha başarılı olduğu görülmektedir. Radikal ve Milliyet gazeteleri ise Posta (2.41) ve Star (2.73) gazetelerine göre görsel bütünlük yönünden daha başarılı bulunmuştur.

TABLO 5: Öğretim Elemanlarının Sayfa Tasarımının Estetik Kurallara Göre Düzenlenmesi İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	2.79	0.97
Posta	34	2.29	0.71
Radikal	34	3.55	0.89
Milliyet	34	3.26	1.08
Star	34	2.52	0.92
Zaman	34	3.97	0.99
Sabah	34	3.00	0.98

Tablo 5'e bakıldığında, sayfa tasarımının estetik kurallara göre düzenlenmesi açısından Zaman (3.97) gazetesinin Hürriyet (2.79), Posta (2.29), Star (2.52) ve Sabah (3.00) gazetelerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Radikal (3.55) ve Milliyet (3.26) gazeteleri de başarılı olurken, Hürriyet ve Sabah gazeteleri Zaman, Radikal ve Milliyet gazetelerinden daha az başarılı bulunmuştur.

4.2. Ulusal Gazetelerin SND Tasarım Ölçütleri Çerçevesinde, Tasarım Elemanlarının Kullanımı Açısından Uygunluğuna İlişkin Grafik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Tasarım Elemanlarının Kullanımı açısından öğretim elemanlarına;

- 1- Sayfada kullanılan renkler uygun mudur?
- 2- Fotoğraflar haberi tamamlayıcı ve sanatsal açıdan yeterli midir?
- 3- Kullanılan fotoğraflar okuyucuyu bilgilendirici ve yönlendirici işleve sahip midir?
- 4- Yardımcı görsel unsurlarla (grafik, çizim, illüstrasyon) tasarım zenginleştirilmiş midir? soruları sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

TABLO 6: Öğretim Elemanlarının Sayfada Kullanılan Renklerin Uygun Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.11	1.06
Posta	34	2.35	0.77
Radikal	34	3.55	0.85
Milliyet	34	3.41	0.85
Star	34	2.79	0.91
Zaman	34	3.94	0.88
Sabah	34	3.17	0.83

Tablo 6'ya bakıldığında, sayfada kullanılan renklerin uygunluğu açısından Posta (2.35) gazetesinin Radikal (3.55), Milliyet (3.41), Zaman (3.94) ve Sabah (3.17) gazetelerine göre başarısız olduğu görülmekte iken Zaman gazetesinin Hürriyet (3.11), Posta ve Star (2.79) gazetelerine göre sayfalarında daha uygun renkler kullandığı görülmektedir. Hürriyet ve Star gazeteleri ise bu konuda sadece Zaman gazetesine göre daha az başarılı görülmektedir.

TABLO 7: Öğretim Elemanlarının Fotoğrafların Haberi Tamamlayıcı ve Sanatsal Açıdan Yeterli Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.11	1.03
Posta	34	2.55	0.78
Radikal	34	3.64	0.91
Milliyet	34	3.32	0.91
Star	34	2.55	0.95
Zaman	34	3.67	1.09
Sabah	34	2.83	1.08

Tablo 7’ye bakıldığında, fotoğrafların haberi tamamlayıcılığı ve sanatsal açıdan yeterliği açısından Zaman (3.67) gazetesinin Posta (2.55), Star (2.55) ve Sabah (2.83) gazetelerine göre fotoğrafların haberi tamamlayıcılığı ve sanatsal açıdan yeterliği açısından daha başarılı olduğu görülmektedir. Hürriyet (3.11) ve Milliyet (3.32) gazeteleri ile diğer gazetelere göre kısmen başarılı iken, Posta ve Star gazetelerinin Radikal (3.64) ve Zaman gazetelerine göre bu konuda daha yetersiz olduğu sonucu çıkıyor.

TABLO 8: Öğretim Elemanlarının Kullanılan Fotoğrafların Okuyucuyu Bilgilendirici ve Yönlendirici İşleve Sahip Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.05	1.01
Posta	34	2.61	0.81
Radikal	34	3.50	0.86
Milliyet	34	3.47	0.89
Star	34	2.58	0.92
Zaman	34	3.76	0.85
Sabah	34	2.97	1.08

Tablo 8'e bakıldığında kullanılan fotoğrafların okuyucuyu bilgilendirici ve yönlendirici işleve sahip olması açısından, Posta (3.05) ve Star (2.58) gazetelerinin Radikal (3.50), Milliyet (3.47) ve Zaman (3.76) gazetelerine göre yetersiz oldukları görülmektedir. Bununla birlikte Hürriyet (3.05) ve Sabah (2.97) gazetelere göre kısmen başarılı iken, Zaman gazetesi diğer gazetelere göre oldukça başarılı olduğu görülüyor.

TABLO 9 : Öğretim Elemanlarının Yardımcı Görsel Unsurlarla (Grafik, Çizim, İllustrasyon) Tasarımın Zenginleştirilmesi İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.44	0.99
Posta	34	2.61	0.92
Radikal	34	3.00	0.95
Milliyet	34	3.64	0.88
Star	34	2.61	0.95
Zaman	34	3.47	1.21
Sabah	34	3.47	1.18

Tablo 9'a bakıldığında yardımcı görsel unsurlarla (grafik, çizim, illustrasyon) tasarımın zenginleştirilmesi açısından Milliyet (3.64) gazetesinin en başarılı olduğu, Posta (2.61) ve Star (2.61) gazetelerinin ise yetersiz olduğu görülmektedir. Hürriyet (3.44), Radikal (3.00), Zaman (3.47) ve Sabah (3.47) gazetelerinin ise başarılı olduğu görülmektedir.

4.3. Ulusal Gazetelerin SND Tasarım Ölçütleri Çerçevesinde, Tasarımın Okuru Etkilemesi Açısından Uygunluğuna İlişkin Grafik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Tasarım Elemanlarının Okuru Etkilemesi açısından öğretim elemanlarına;

- 1- Seçilen yazı karakteri okuyucunun rahat okuyabileceği şekilde midir?
 - 2- Seçilen yazı karakterinin boyutu (puntosu) okuyucunun rahat okuyabileceği şekilde midir?
 - 3- Başlıklar dikkat çekici midir?
 - 4- Sayfa düzeni özgün ve dikkat çekici midir?
 - 5- Sayfa düzeninde karmaşa oluşturacak bir tasarım hakim midir?
 - 6- İstenilen haber kolayca bulunabiliyor mu?
 - 7- Okuru yönlendirici görsel etki merkezi (dikkat çekilmek istenen haber) net bir şekilde hissedilebiliyor mu?
 - 8- Okuyucuyu zorlamayan yalın, basit ve sade bir tasarım ön planda mıdır?
- soruları sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

TABLO 10: Öğretim Elemanlarının Seçilen Yazı Karakterlerinin Okuyucunun Rahat Okuyabileceği Şekilde Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.50	0.92
Posta	34	2.91	0.83
Radikal	34	3.73	0.75
Milliyet	34	3.82	0.75
Star	34	3.20	1.03
Zaman	34	3.88	0.87
Sabah	34	3.05	0.95

Tablo 10'a bakıldığında seçilen yazı karakterlerinin okuyucunun rahat okuyabileceği şekilde olması ile ilgili olarak, Posta (2.91) ve Sabah (3.05) gazetelerinin Radikal (3.73), Milliyet (3.82) ve Zaman (3.88) gazetelerine göre başarısız olduğu görülüyor. Hürriyet (3.50) gazetesinin ise Posta ve Sabah gazetelerine göre yazı karakterinin kolay okunabilirliği açısından daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

TABLO 11: Öğretim Elemanlarının Seçilen Yazı Karakterlerinin Boyutu (Puntosu) Okuyucunun Rahat Okuyabileceği Şekilde Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.52	1.05
Posta	34	3.02	0.71
Radikal	34	3.70	0.83
Milliyet	34	3.76	0.69
Star	34	3.26	1.02
Zaman	34	3.88	0.84
Sabah	34	3.08	1.02

Tablo 11'e bakıldığında, seçilen yazı karakterlerinin boyutunun okuyucunun rahat okuyabileceği şekilde olması ile ilgili olarak, Posta (3.02) gazetesinin Radikal (3.70), Milliyet (3.76) ve Zaman (3.88) gazetelerine göre yetersiz olduğu görülüyor. Hürriyet (3.52) gazetesinin ise Posta ve Sabah gazetelerine göre daha başarılı olduğu sonucu çıkmıştır. Zaman, Milliyet ve Radikal gazeteleri ise en başarılı gazeteler olmuştur.

TABLO 12: Öğretim Elemanlarının Başlıkların Dikkat Çekici Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.64	0.81
Posta	34	3.00	0.81
Radikal	34	3.70	0.93
Milliyet	34	3.55	1.02
Star	34	3.17	1.11
Zaman	34	3.58	0.85
Sabah	34	2.94	1.09

Tablo 12'ye bakıldığında başlıkların dikkat çekici olması açısından sırasıyla Radikal (3.70), Hürriyet (3.64), Zaman (3.58) ve Milliyet (3.55) gazetelerinin başarılı olduğu görülüyor. Sabah (2.94), Posta (3.00) ve Star (3.17) gazetelerinin ise diğer gazetelere göre başarısız olduğu görülüyor.

TABLO 13: Öğretim Elemanlarının Sayfa Düzeninin Özgün ve Dikkat Çekici Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.14	0.89
Posta	34	2.44	0.74
Radikal	34	3.50	0.99
Milliyet	34	3.32	1.03
Star	34	2.70	1.14
Zaman	34	3.91	0.93
Sabah	34	3.41	1.30

Tablo 13'e bakıldığında, sayfa düzeninin özgün ve dikkat çekici olması açısından Zaman (3.91) gazetesinin sayfa düzeninin Posta (2.44) ve Star (2.70) gazetelerine göre oldukça başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Radikal (3.50), Sabah (3.41) ve Milliyet (3.32) gazetelerinin ise birbirlerine yakın değerler taşıdığı ve başarılı oldukları görülmektedir.

TABLO 14: Öğretim Elemanlarının Sayfa Düzeninde Karmaşa Oluşturacak bir Tasarımın Hakim Olmaması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	2.73	1.26
Posta	34	2.35	0.91
Radikal	34	3.70	0.67
Milliyet	34	3.08	0.99
Star	34	2.38	0.73
Zaman	34	3.79	0.91
Sabah	34	2.61	0.85

Tablo 14'e bakıldığında sayfa düzeninde karmaşa oluşturacak bir tasarımın hakim olması açısından Zaman (3.79), Radikal (3.70) ve Milliyet (3.08) gazetelerinin başarılı olduğu görülmektedir. Zaman gazetesinin diğer gazetelere göre sayfa düzeni tasarımının karmaşa oluşturmayacak şekilde düzenlendiği görülüyor. Bununla birlikte Hürriyet (2.73) ve Sabah (2.61) gazetelerinin daha az başarılı oldukları görülüyor. Posta (2.35) ve Star (2.38) gazetelerinin diğerlerine göre daha karmaşık bir sayfa tasarımına sahip oldukları görülmektedir.

TABLO 15: Öğretim Elemanlarının İstenilen Haberin Kolayca Bulunabilmesi İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.14	1.01
Posta	34	2.67	0.76
Radikal	34	3.70	0.62
Milliyet	34	3.35	0.94
Star	34	2.50	0.92
Zaman	34	3.94	0.91
Sabah	34	2.88	0.87

Tablo 15'e bakıldığında, istenilen haberin kolayca bulunabilmesi açısından Zaman (3.94), Radikal (3.70) ve Milliyet (3.35) gazeteleri en başarılı olurken, Posta (2.67) ve Star (2.50) gazeteleri en başarısız gazeteler olmuştur. Hürriyet (3.14) ise kısmen başarılı bulunmuştur.

TABLO 16 : Öğretim Elemanlarının Okuru Yönlendirici Görsel Etki Merkezinin (Dikkat Çekilmek İstenen Haber) Net Bir Şekilde Hissedilmesi İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	3.29	1.00
Posta	34	2.88	0.80
Radikal	34	3.58	0.78
Milliyet	34	3.58	0.89
Star	34	2.64	1.01
Zaman	34	3.61	1.04
Sabah	34	3.14	1.07

Tablo 16'ya bakıldığında, okuru yönlendirici görsel etki merkezinin (dikkat çekilmek istenen haber) net bir şekilde hissedilmesi açısından Radikal (3.58), Milliyet (3.58) ve Zaman (3.61) gazetelerinin başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hürriyet (3.29) ve Sabah (3.14) gazeteleri orta derecede başarılı iken, Posta (2.88) ve Star (2.64) gazetelerinin diğer gazetelere göre daha az başarılı olduğu sonucu çıkmıştır.

TABLO 17 : Öğretim Elemanlarının Okuyucuyu Zorlamayan Yalın, Basit ve Sade Bir Tasarımın Ön Planda Olması İle İlgili Görüşlerinin Ortalamaları ve Standart Sapmaları

Gazeteler	n	$\bar{X}$	Standart Sapma
Hürriyet	34	2.76	1.04
Posta	34	2.11	0.80
Radikal	34	3.67	0.84
Milliyet	34	3.05	1.01
Star	34	2.50	1.08
Zaman	34	4.00	0.98
Sabah	34	2.85	1.25

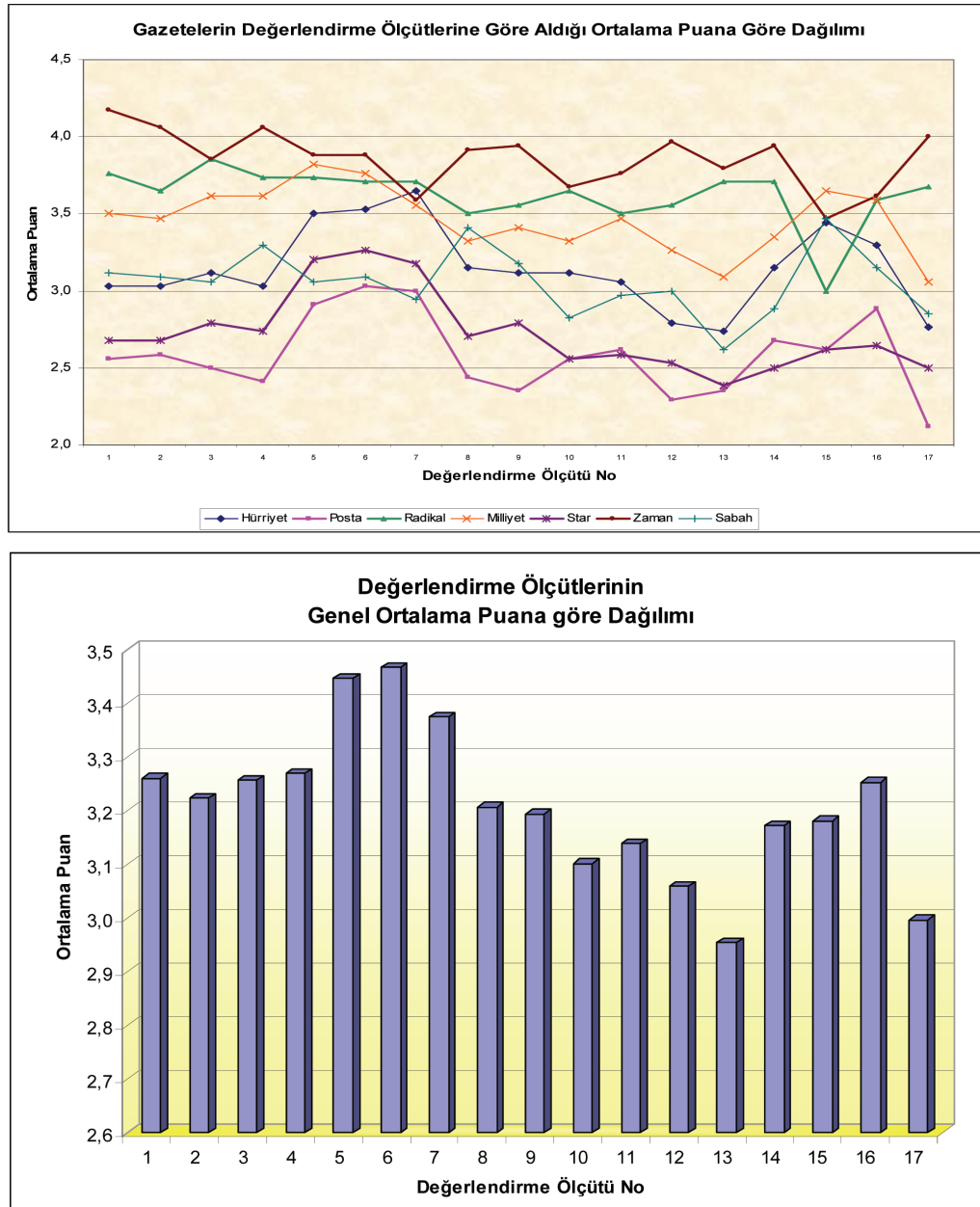
Tablo 17'ye bakıldığında okuyucuyu zorlamayan yalın, basit ve sade bir tasarımın ön planda olması açısından Zaman (4.00) gazetesinin Posta (2.11), Star (2.50), Hürriyet (2.76), Sabah (2.85) ve Milliyet (3.05) gazetelerine göre oldukça başarılı olduğu görülürken, Radikal (3.67) gazetesi, Zaman gazetesinden sonra en başarılı gazete olmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, dördüncü bölümdeki bulgu ve yorumların ışığında, araştırma sonuçlarına yer verilmiştir. Bu sonuçlar yönünde öneriler geliştirilmiştir.

Grafik 1-2: Öğretim Elemanlarının Ankette Yer Alan Değerlendirme Ölçütlerine Göre Gazetelere Ait Görüşlerin Ortalamaları

Gazeteler SND tasarım ölçütleri çerçevesinde,

A- Tasarım ilkeleri açısından uygunluk

B- Tasarım elemanlarının kullanımı açısından uygunluk

C- Tasarımın okuru etkilemesi açısından uygunluk

başlıkları altında öğretim elemanlarınca ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

A- Tasarım ilkeleri açısından uygunluk başlığı altında gazeteler öğretim elemanlarınca;

- “Sayfa düzeninde görsel dengenin sağlanması” açısından değerlendirildiğinde; Zaman, Radikal ve Milliyet gazeteleri başarılı bulunurken, Posta ve Star gazeteleri görsel denge açısından diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur. Hürriyet ve Sabah kısmen yeterli bulunmuştur.

- “Görsel devamlılık ve hareket sağlanması” açısından öğretim elemanlarınca yine Zaman, Radikal ve Milliyet gazeteleri en başarılı gazeteler olarak değerlendirilirken, Posta ve Star gazeteleri diğerlerine göre yetersiz bulunmuştur. Hürriyet ve Sabah gazeteleri kısmen yeterli bulunmuştur.

- “Görsel hiyerarşi sağlanması” açısından ise Zaman ve Radikal gazeteleri en başarılı gazeteler olarak değerlendirilirken, Milliyet de oldukça başarılı bulunmuştur. Hürriyet ve Sabah gazeteleri ise Posta ve Star gazetelerine göre daha başarılı bulunmuştur.

- “Görsel bütünlük sağlanması” ile ilgili olarak Zaman gazetesi en başarılı gazete olarak değerlendirilmiştir. Onu sırasıyla Radikal ve Milliyet gazeteleri izlemektedir. Star ve Posta gazeteleri ise diğer gazetelerle karşılaştırıldığında yetersiz bulunmuştur.

- “Sayfa tasarımının estetik kurallara göre düzenlenmesi” açısından öğretim elemanlarınca Zaman gazetesi en başarılı gazete olarak değerlendirilmiştir. Radikal ve Milliyet gazeteleri en başarılı bulunurken, Star ve Posta gazeteleri diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

Tasarım ilkeleri açısından uygunluk başlığı altında genel bir değerlendirme yaparsak öğretim elemanları en başarılı gazetenin Zaman gazetesi olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Onu sırasıyla Radikal, Milliyet, Sabah ve Hürriyet gazeteleri izlerken, Star ve Posta gazeteleri diğerlerine göre yetersiz bulunmuştur.

B- Tasarım elemanlarının kullanımı açısından uygunluk başlığı altında gazeteler,

- “Sayfada kullanılan renklerin uygunluğu” açısından öğretim elemanlarınca değerlendirildiğinde Zaman, Radikal ve Milliyet gazeteleri başarılı bulunmuştur. Sabah ve Hürriyet gazeteleri kısmen başarılı bulunurken, Star ve Posta gazeteleri diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

- “Fotoğrafların haberi tamamlayıcı ve sanatsal açıdan yeterliliğiyle ilgili olarak öğretim elemanları Zaman ve Radikal gazetelerini oldukça başarılı bulurken, Milliyet ve Hürriyet gazeteleri de yeterli bulunmuştur. Posta ve Star gazeteleri ise diğerlerine göre yetersiz bulunmuştur.

- “Kullanılan fotoğrafların okuyucuyu bilgilendirici ve yönlendirici işleve sahip olması” açısından Zaman, Radikal ve Milliyet gazeteleri öğretim elemanlarınca en başarılı gazeteler olarak değerlendirilmiştir. Hürriyet ve Sabah kısmen başarılı bulunurken, Posta ve Star gazeteleri diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

- “Yardımcı görsel unsurlarla (grafik, çizim, illüstrasyon) tasarımın zenginleştirilmesi” açısından öğretim elemanlarınca Milliyet en başarılı gazete olarak değerlendirilmiş, Milliyet gazetesini Zaman ve Sabah gazeteleri takip etmiştir. Hürriyet ve Radikal gazeteleri de yeterli bulunmuştur. Star ve Posta gazeteleri ise diğerlerine göre yine yetersiz bulunmuştur.

Tasarım elemanlarının kullanımı açısından gazeteler öğretim elemanlarınca değerlendirildiğinde genel olarak sırasıyla Zaman, Radikal ve Milliyet gazetelerinin en başarılı gazeteler olduğu görülmüştür. Hürriyet ve Sabah gazeteleri kısmen başarılı bulunurken, Posta ve Star diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

C- Tasarımın okuru etkilemesi açısından uygunluğu başlığı altında öğretim elemanlarınca değerlendirilen gazeteler baktığımızda;

- “Seçilen yazı karakterinin okuyucunun rahat okuyabileceği şekilde olması” ile ilgili olarak Zaman, Milliyet ve Radikal gazeteleri en başarılı gazeteler olarak değerdendirilirken, Hürriyet ve Star gazeteleri kısmen başarılı bulunmuştur. Sabah ve Posta gazeteleri diğer gazetelere göre daha yetersiz bulunmuştur.

- “Yazı karakterinin boyutu (puntosu)’nun rahat okunabilmesi” ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerinde sırasıyla Zaman, Milliyet, Radikal ve Hürriyet gazeteleri başarılı bulunurken, Star, Sabah ve Posta kısmen başarılı bulunmuştur.

- “Başlıkların dikkat çekmesi” ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerine baktığımızda sırasıyla Radikal, Hürriyet, Zaman ve Milliyet gazeteleri yeterli bulunurken, Star ve Posta gazeteleri kısmen başarılı bulunmuştur.

- “Sayfa düzeninin özgünlüğü ve dikkat çekiciliğı” açısından Zaman gazetesi öğretim elemanlarınca en başarılı gazete olarak değerdendirilirken, sırasıyla Radikal, Sabah, Milliyet ve Hürriyet gazeteleri de başarılı bulunmuştur. Star ve Posta gazeteleri ise diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

- “Sayfa düzeninde karmaşanın hakim olmaması” ile ilgili olarak Zaman ve Radikal gazeteleri en başarılı gazeteler olarak değerdendirilmiştir. Milliyet kısmen başarılı bulunurken, Hürriyet, Star ve Posta diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

- “İstenilen haberin kolayca bulunabilmesi” ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerinde sırasıyla Zaman, Radikal, Milliyet başarılı bulunurken, Hürriyet kısmen başarılı bulunmuş, Sabah, Star ve Posta gazeteleri diğer gazetelere göre yine yetersiz bulunmuştur.

- “Okuru yönlendirici görsel etki merkezinin (dikkat çekilmek istenen haber) net bir şekilde hissedilmesi” ile ilgili olarak Zaman, Radikal, Milliyet ve Hürriyet gazeteleri öğretim elemanlarınca yeterli bulunmuştur. Posta ve Star gazeteleri ise diğerlerine göre yetersiz bulunmuştur.

- “Okuyucuyu zorlamayan yalın, basit ve sade bir tasarımın ön planda olması” açısından Zaman gazetesi oldukça başarılı bulunurken, Radikal gazetesi de öğretim elemanlarınca başarılı bulunmuştur. Posta ve Star gazeteleri ise diğer gazeteleri göre yetersiz bulunmuştur.

Tasarımın okuru etkilemesi açısından uygunluğu ile ilgili olarak öğretim elemanlarının görüşlerine genel olarak baktığımızda sırasıyla Zaman, Radikal ve Milliyet gazetelerinin en başarılı gazeteler olduğu, bunları sırasıyla Hürriyet ve Sabah gazetelerinin izlediği sonucu ortaya çıkmıştır. Star ve Posta gazeteleri ise diğer gazetelere göre yetersiz bulunmuştur.

Tasarım ilkeleri açısından, tasarım elemanlarının kullanımı ve gazete tasarımının okuru etkilemesi açısından öğretim elemanlarının gazeteler hakkındaki değerlendirmelerine genel olarak baktığımızda, Zaman ve Radikal gazetelerinin diğer gazetelere göre daha yüksek puanlar alarak ön plana çıktığı, buna karşılık Posta ve Star gazetelerinin ise düşük puanlar alma yönünde bir eğilim gösterdiği, dolayısıyla diğer gazetelere göre daha zayıf kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler:

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlara göre gazete tasarımı yapılırken dikkat edilmesi gerekli hususlar şunlardır:

- 1- Gazete sayfa düzeninde görsel denge sağlamaya özen gösterilmelidir.
- 2- Gazete sayfa düzeninde görsel devamlılık ve hareket sağlanmalıdır.
- 3- Görsel hiyerarşi ve bütünlük sağlanmalıdır.
- 4- Seçilen yazı karakterinin okuyucunun rahat okuyabileceği boyutlarda olmasına özen gösterilmelidir.
- 5- Özellikle başlıklar okuyucunun dikkatini çekecek şekilde düzenlemelidir.
- 6- Tek düze ve monoton sayfa düzeni yerine, alışılmışın dışında farklı tasarımlar yapılmaya çalışılmalıdır.
- 7- Okuyucuyu boğan, sıkıcı yoğun renk kullanımından daha ziyade, sayfada rahatlık sağlayan, gözü yormayan sade ve şık tasarımlar yaratılmaya çalışılmalıdır.
- 8- Fotoğraflar haberi tamamlayıcı ve sanatsal açıdan yeterli olmalı, okuyucuyu bilgilendirici ve yönlendirici olmalıdır.

9- Sayfa tasarımı estetik kurallara göre düzenlenmeli, karmaşı oluşturacak tasarımlardan olabildiğince uzak durulmalıdır.

10- Okuyucunun istediğ haberleri kolayca bulabileceğ modüler düzende sayfa mizanpajına önem verilmelidir.

11- Yardımcı görsel unsurlarla (grafik, çizim, illüstrasyon) gazete tasarımı zenginleştirilmelidir.

12- Okuru yönlendirici görsel etki merkezinin (dikkat çekilmek istenen haber) net bir şekilde hissedildiğ sayfalara ağırlık verilmelidir.

13- Okuyucuyu zorlamayan yalın, basit ve sade bir tasarım yapılmalıdır.

Haberin kendini fark ettirmesi için öne çıkan ilk unsur onun tasarımıdır. İçeriğ rengine, boyuna, şiddetine göre haberleri şekillendirir ve ona vücut verir. Ta ki okur haberleri görüp algıladığında doğru tanısin. Doğruluk ve tutarlılığa bir de güzellik eklenince tasarımda taşlar yerine oturmuş demektir. Bir gazete tasarımcısının temel amacı bu çerçevede olmalıdır.

RESİM 1: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre
Değerlendirdikleri Hürriyet Gazetesi

RESİM 3: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Radikal Gazetesi

Yeni yılınız kutlu olsun

MİLLİ PİYANGO
YILBAŞI ÖZEL ÇEKİLİŞİ
SIRALI TAM LİSTE BUGÜN RADİKAL'LE ÜCRETSİZ

Radikal
www.netgazete.com'un okuyucularına hizmetidir

1 OCAK 2008 SALI - YIL: 12 - SAYI: 4098 - 40 YKR (Kıbrıs fiyatı 75 YKR)

http://www.radikal.com.tr

Dünyada yeni yıl

Sydney Limanı dün ışıltı ıslıdı.

Önce çocuklara sonra büyüklere...

Yeni yıl erken giren ülkelerden Avustralya'da, Sydney Limanı'ndaki kutlamalarda havai fişekler önce çıktı. 'Hayatımızın Anı' sloganıyla yürütülen etkinliklerde önce çocuklar için gösteriler yapıldı, sonra gece yarısına doğru fişekler büyükler için partilendi.

İktidar, Başbakan'ın talimatıyla AB reformlarını öne alıyor AB bu yıl da lafta kalmasın

AKP, seçim nedeniyle 'kayıp yıl' dediği 2007'de tikanan AB sürecinde, TCK 301, azınlık mallarının iadesi ve Alevilerin sorunlarını çözecek çalışmalara 2008'de hız verecek. Yeni reform paketi de düşünülüyor

Çipura mevsiminin açıldığı 15 Ekim'den beri Yunan botları Türk karasularını 34 kez ihlal etti.

'Çipura değil, hükümrancılık'

Kardak kıyıları, Türkiye ile Yunanistan arasında sorun olmaya sürüyor. Yunan sahil güvenlik botları, çipura avlayan Yunan balıkçıların güvenliğini sağlamak bahanesiyle özellikle son dönemde Türk

karasularına yönelik ihallerini artırdı. Üst düzey askeri bir yetkili, "Kardak Türk toprağıdır. Sorun çipura gibi görünse de aslında hükümrancılık sorunudur. Yunanistan istediğini alamayacak" dedi. 7DE

'Rehavet' bitecek

AB yolunda rehavete kapılmakla eleştirilen iktidar gaza basıyor. AKP'nin son MYK toplantısında, "Kararlılığımız sürüyor" diyen Başbakan Erdoğan'ın talimatıyla parti yönetimi, bakanlık ve kamu kurumlarından görüş ve öneri toplamaya başladı.

AB eleştirileri

AB'den gelen eleştiriler çerçevesinde, ilişkileri tıkağın düştürülen düzenlemeler öncelikte ele alınacak. AB'nin her platformda dile getirdiği azınlık mallarının iadesiyle ilgili sorunları çözecek Vakıflar Yasası'nın, 2008'in başında yasalaştırılması bekleniyor.

İlerleme Raporu

TCK 301'e ilgili değişikliğin ocakta belirlenmesi bekleniyor. Eski Cumhurbaşkanı Sezer'in veto ettiği Ombudsmanlık Yasası da AKP'nin öncelikleri arasında. Bir önceki de, İlerleme Raporu'nda eleştirilen Alevilerin durumunun düzeltilmesi.

AİHM kararı ışığında

Cemlevlere yasal statü getirecek ve AİHM kararı ışığında, zorunlu din dersinin içeriğini değiştirecek düzenlemeler üzerinde duruluyor. Toplanan görüşler doğrultusunda yeni bir reform paketi de yapılabilir.

NAZIF İFLAZOĞLU'NUN HABERİ 7. SAYFADA

Köyde su çilesi

İçimli'de çocuklar, geceleri eksi 10 dereceye düşen havalarda, kar üstünde su taşıyor.

Onun için yeni yıl çile demek

Van'da, Çatak'a bağlı Üzüntepe yakınlarındaki İçimli mezarında oturan 110 kişi, 1998'de terör yüzünden boşaltılan evlerine döndüklerine bin pısmam. Ülşümü güçlüğüle sağlanabilen ve telefonu olmayan çezrada, kışın başlamasıyla birlikte su çilesi çekilmez boyutlara gecti.

ODTÜ'lüler yaptı

Yerli malı gen tabancası

ODTÜ'ü araştırmacılar, dünyada birkece üreticisi bulunan ve biyoteknolojide kullanacak 'gen tabancası'nı üretti. Tabanca, bitki ve hayvanlara gen aktarıp direnç kazandırmaktan, yenilebilir aş çalışmaları kadur pek çok çalışmada işe yarıyor.

2. SAYFADA

Ellerin kırılsın!

'Havlıyor' diye çekip öldürdü

Meditlen'de Mevlüt Sokağı'nın uşsal köpeği Rocky'yi bir katil, havlıyor diye kursunladı. Sokak sakinlerine polis, "Eve besleseydiniz", savcı da "Ben ilgilenmiyorum" dedi. Dikili'de zehirlenen yedi köpek için suç duyurusu yapıldı.

SERKAN OCAK'IN HABERİ 4. SAYFADA

Yeni yıl nasıl olsun?

İSMEY BERKAN 3'TE

Güle güle lanet yıl

TÜRKER ALKAN 5'TE

Türkiye'nin 2008 ufkı

MURAT YETKİN 6'DA

Pakistan ve laiklik

MURAT MERT 6'DA

Tebrik ile tehdit aynı yazıda

HAKKİ DEVRİM 7'DE

Tarihin üstüne otel

MURAT BELGE 11'DE

Sigarada yeni adım: Barlarda içilmeyecek

Yeni önergeyle bar ve kahvelerde tiryakiye özel bölme fikri çöpe atılıyor

Teklif değişecek

AKP, sigara yasasına dair taslağı kapsamlı biçte genişletiyor. Hükümetin desteklediği önergeye göre, bar, gazino ve pavyonlarda sigara hiç içilemeyecek, tiryakiler açık havaya çıkmak zorunda kalacak. Mevcut teklifte, 'Özel bölüm ayrılabilir' deniliyordu.

Altı ülkede var

TBMM Genel Kurulu'ndaki taslak çıkınca, mekân sahiplerine uyum için sekiz ay tanıacak. Bu boyutta yasak sadece İtalya, İngiltere, İtalya ve İsveç'te. ABD'nin bazı eyaletlerinde uygulanıyor. Fransızlar da yeni yılda aynı uygulamayı başlatacak.

Pakistan'da yas bitti, dükkanlar açıldı, vatandaş işine dönüyor.

Pakistan 'normal'de

Pakistan'da Butto yasının bitmesiyle hayat 'normal'e döndü. Seçim Kurulu 8 Ocak seçimlerini ertelemeyi önerdi. Devlet Başkanı Mürşerref bugün yeni tarih verebilir. 7DA

ISSN 1304-9194

YERİNDİĞİ ELEMANLARININ SND TASARIM ÖLÇÜTLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRDİKLERİ RADİKAL GAZETESİ

RESİM 4: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre
Değerlendirdikleri Milliyet Gazetesi

MİLLİ PİYANGO

YILBAŞI ÖZEL ÇEKİLİŞİ EKİ

Sıralı
tam liste
Bugün
gazeteniz
Milliyet'le

Milliyet

BASINDA GÜVEN

www.milliyet.com.tr

1 Ocak 2008 Salı 30 YK

ISSN 977054009-9
9 770540 0540092

İzmit skandalında
Büyükşehir
Belediye Başkanı
Topbaş yanıtı, ancak
dosyaları yanlış adrese
gönderildi.

TARİHİ YANLIŞLIK

Four Seasons Otel'i'nin Bizans Sarayı üzerinde başlattığı ek binanın yapımı engellenebilirdi. Ancak Başkan Kadir Topbaş, bürokratlarının 'itiraz edin' uyarısına rağmen dosyaları yanlış adrese gönderince bu yol da işletilemedi

UNESCO
İstanbul'u
'küme'
düşürebilir

UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Genel Sekreteri Dr. Nihat Zai, İstanbul'daki "Dünya Kültür Mirası" listesinde bulunan tarihi varlıkların "Tehlikedeki Dünya Kültür Mirası" listesine kaydırılma ihtimalinin olduğunu bildirdi. İstanbul tarihi kent alanındaki kültürel varlıklarla ilgili sürecin 2005'te başladığını belirten Zai, sürecin dolacağı Şubat 2008'deki toplantının çok önemli olduğunu dikkat çekti. >>16'da

Bölge önce turizm alanı ilan edildi

SULTANAHMETTE Four Seasons Otel'i'nin yanında bulunan Büyük Bizans Sarayı'nın kaderi, 2000 yılında alınan kararlarla değişti. Bu tarihte Kültür ve Turizm Bakanlığı, tarihi bölgeye "Arkeolojik Park, Turizm ve Kültür Alanı" fonksiyonu verilmesini sağladı. Böylece, turizm fonksiyonu verilen bölgeye çeşitli imar ayrıcalıkları da tanınmış oldu. Bu amaçla hazırlanan planlar askıya çıkarılması için İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne gönderildi.

Başkan 'yanlışlıkla' göndermiş

BU AŞAMADA Belediye Planlama Müdürlüğü, hukuki sorunlar nedeniyle Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ı karara itiraz etmesi konusunda uyardı. Müdürlük, bakanlık itirazda direnirse dava açılmasını da önerdi. Ancak, Topbaş, bunu yapmayıp dosyayı Belediye Meclisi'ne gönderdi. Daha sonra "yanlışlıkla" gönderildiği söylenen dosya, yıllarca Belediye Meclisi ile müdürlük arasında gidip gelirken inşaat izni çıktı ve bina yükselmeye başladı. >>16'da

Yeni Yılınız Kutlu Olsun

YAZI DİZİSİ EKONOMİDE 2008

ABD hapşırırsa dünya hastalanır

Dünya ekonomisi için iki senaryo var. **KARABASAR SENARYO:** ABD ekonomisi küçülmeye başlayacak. Bu da Türkiye dahil dünya ekonomisinde yavaşlamaya neden olacak. **İYİMSER SENARYO:** ABD hükümeti, seçim yılında krize izin veremeyecek. Dolar yılın ikinci yarısında toparlanacak. >>OSMAN ULAGAY sayfa 12'de

CUMHURBAŞKANI GÜL:
Tartışmalardan
yüz ağıyla çıktık

CUMHURBAŞKANI Abdullah Gül, yeni yıl mesajında Türk milletinin tartışmalardan yüzünün ağıyla çıktığını söyledi. Gül, ülkenin, meselelerini demokrasi içerisinde çözebildiği bir olgunlukta olduğunu bütün dünyaya gösterdiğini ifade etti. >>17'de

Anne Say'dan
AKP'ye övgü

AKP hükümetine tepki göstererek Türkiye'yi terk edebileceğini söyleyen Fazıl Say, devletin ecdadları ile yurt dışında dağılmak üzere hazırladığı 2008 takviminde yer aldı. Annesi Gürşün Say, "Hiçbir hükümet Say ile övündüğünü dünyaya ilan etmemiştir" dedi. >>17'de

'Atlas' ekibinde ikinci kaza!

İSPARTA'DAKİ uçak kazasında ölen bilim adamlarıyla "Atlas Projesi"nde görev yapan Yrd. Doç. Dr. Bilge Demirköz (27), Kartalkaya'da kasklı bir kayaktan cırpması sonucu ağır yaralandı. Demirköz'e cırpın kayaktaki ortadan kayboldu. >>4'te

Çocuk pornosu için büyük takip >>4'te

Pamuşun
KDV'si
yüzde 8'e
yükseldi >>10'da

Dünya
Müslümanları
Noel'i tebrik
etti >>15'te

RESİM 5: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre
Değerlendirdikleri Star Gazetesi

**50 kontöre
taaamm 1 saat**

BİZİZE
HEPİMİZ

Milyonlarca Türkcell'liyle doya doya konuşun.

Ayrıntılı bilgi: www.turkcell.com.tr/de

MİLLİ PİYANGO

Kolay okunan, hatasız ve benzerlerinden çok farklı

YILBAŞI ÇEKİLİŞİ ÖZEL İLAVESİ

Her yıl olduğu gibi **star** farkıyla bugün herkese ÜCRETSİZ

star

www.netgazete.com'un okuyucularına hizmetidir

1 OCAK 2008 SALI FİYATI: 30 YENİ KURUŞ (KTC 1 YTL)

YENİ YILINIZ KUTLU OLSUN

Yeni yıl müjdesi

star'ın yılı

Yakın tarihin en heyecanlı, en hareketli ve süpürsüz en tartışmalı dönemi olarak anılacak 2007'yi geride bıraktık. Türkiye'nin ve dünyanın bu yıl tanıklığına vardığımız koca bir yıl oldu. Yaşanarlara tuttuğumuz ışık ve yorumlarımızla toplumun karanlıklarına ışık tuttuk. Demokrasimizin gelişmesine yaptığımız katkıların demokrasiye gelişmesine yaptığımız katkıların biliyoruz.

star'ın yılı budur... Demokrasi içinde toplumsal değerlere saygının, kardeşliğin ve adaletin egemen olduğu bir Türkiye. Bu yolda aldığımız mesafe için bütün okurlarımıza teşekkür ediyoruz.

2007'ye girdiğimiz günlerde tirajımız 100 binlerdedi. 2007'yi 250-300 bin seviyesinde uğurladık. Artık, Türkiye'nin en büyük 5 gazetesinden biriyiz...

Simdi, geçen yıla damgasını vuran 100 Temel Eser kampanyasıyla kültür ve eğitim hayatımıza yaptığımız büyük hizmetin ardından, en az o kampanyaya kadar önemli bir hizmete imza atıyoruz.

Kültür ve bilimin temeli coğrafyadır. Biz de bu düşünceden hareketle okurlarımıza benzersiz bir yeni yıl hediyesi olan Dokunmatik Dünya Haritası'nı sunuyoruz. Evlerin, iş yerlerinin, okulların, tüm mekanların duvarlarına asılacak gerçek benzersiz bir hediye...

star artık hem gündeme damgasını vuran, hem de medyada yeniliklerin lideri olan bir gazetenin ağıdır. 2007'nin bir başka başarı öyküsü olan kardeş oyun kuruluşumuz **huber kanalı** 24'le birlikte bundan sonra da Türkiye'nin parlayan yıldızları olmayı devam edecektir.

Yeni yılınız kutluyor, 2008'de sağlıklı ve mutlu günler diliyoruz.

Mustafa KARAAĞIOĞLU

2007'nin en hızlı büyüyen gazetesi **star**'dan okurlarına yeni yıl hediyesi. Bir benzeri olmayan konuşan harita geliyor

Dokununca konuşan DÜNYA HARİTASI

175 ülkenin başkentinden nüfusuna, yüzölçümünden diline kadar en temel bilgiler artık parmağınızın ucunda

İster çocuğunuzun çalışma odasına, ister ofisinize, ister okulda sınıfınıza asabileceğiniz harika bir elektronik harita

GENİŞ BİLGİ SAYFA 15'TE

Türkiye'de bir ilk... 100 Temel Eser hazır

star'ın Türkiye'yi sarsan '100 Temel Eser' kampanyasına katılanlar bir ilke daha tanık olacak. Bütün kitaplar basıldı, hazırlandı, paketlenildi ve okuyucularımıza bekliyor. Baskı merkezlerimizden yola çıkan TIR'ların oluşturduğu kültür kervanı dağıtım noktalarına ulaştı.

KUPONLAR BİTTİĞİ GÜN BEKLEMEDEN, 99 KUPONLA AYNI GÜN SORUNSUZ VE EKSİKSİZ OLARAK 100 TEMEL ESER SETLERİNE SAHİP OLACAKSINIZ.

Önce sağlık

Yılın ilk yazılan ateşkesinden önce ölen son asker gibidir. Ne kadar ilgili göreceği şüphesizdir. İnsan egemenliği altına alması olanı geçiren ne-gamesinin sahibi yazarın etkileri, uzun uzun gazete okunmaya, yazılarda dans etmeye izin vermi, bilime.

BASMAZ Mehmet ALTAN

• DEVAMI 17'DE

RESİM 6: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Zaman Gazetesi

EKONOMİ 07 KDV indii, tüketicinin gözü fiyatlarda Bugünden itibaren gıda ve turizmde uygulanan KDV, yüzde 18'den yüzde 8'e indiriliyor. İndirimlerin fiyatlara yansımaları beklenirken Tüketiciler Birliği Başkanı Bülent Dinç, vatandaşın uyardı: "Faturalarda balon, indirimde sınırlanan dallardaki artışa dikkat edin."		GÜNDEM 3 'Okulda yapılan aşii öldürdü' iddiası Muğla'nın Kavaklıdere ilçesinde su uygulandıktan sonra rahatsızlanan 1 öğrenci hayatını kaybetti. 2 çocuk hastaneye kaldırıldı. Yaşı 10'lu Yılmaz, 'Okula ilgili sonuçlarma kastedildi. Ölüm sebebi araştırıyor,' dedi.	SPOR 32	Yılın Sporcusu Anketi sonuçlandı ödöl töreni 4 Şubat'ta Zaman bu yıl 18'incisini düzenlediği Yılın Sporcusu Anketi sonuçlandı. Zaman okurları, 2007'ye damgasını vuran sporcu ve yöneticileri şeref küresine çıkardı. Ankette dereceye girenler 4 Şubat'ta düzenlenecek törende açıklanacak ve ödülleri alacak.
--	---	---	-------------------------------------	--

**ERKEKLER
NLA ANLAŞILIR**

18. YILIN SPORCUSU ANKETİ

ZAMAN

www.netgazete.com.tr
okuyucularına hizmetidir

www.zaman.com.tr
1 Ocak 2008 Salı • 49 YK

KADIN VEKİLLER, YENİ YIL UMUTLARINI ZAMAN'A YAZDI

Hayallerimiz de ortak geleceğimiz de

[illegible]

Nimet Çubukçu (AK Parti):
Demokrasi, kalkınma ve barış adına çabamızı yoğunlaştırırsak, bugün hayal olanlar yarın gerçek olacaktır.

Nesrin Baytok (CHP):
Çocuklarımıza cehennem değil, cennet hazırlayalım. Kadınıyla erkeğiyle el ele başarıda başarıya koşan bir ülke olalım.

Meral Akşener (MHP):
2008 yılının, farklılıklarımız-
nın enerjiye çevrildiği, müş-
tereklerimizin çoğaldığı bir
Türkiye getirmesini diliyorum

Aysel Tuğluk (DTP):
Birlikte yaşamak dışında
bir geleceğimiz yok. Hiç
olmadı aşında. Ve olması-
na da izin vermeyeceğiz!

2008 Yahya Kemal Yılı
Kültür
Bakanı'ndan
Fazıl Say'a
beste siparişi

[illegible]

İstanbul'da araçları kundaklayan PKK'lılar MOBESE kameralarına yakalandı. Zanlılar polis takibine düşmemek için cep telefonu yerine telsiz kullanm

Yakalanmamak için telsizle haberleşmişler

Istanbul'da, araç kundaklama olaylarını gerçekleştiren, aralarında İstanbul Üniversitesi de kapsayan gençlik yapılanması Yurt Özgür Gençlik Hareketi'ne üye 15 öğrencinin bulunduğu 28 kişi taksit karsılan desifre edilerek yakalandı. Aralık ay başında şahsı husumetle kayıtlı olan kundaklama olaylarının son getirmesi üzerine terör örgütü, üniversitesi yandaşlarına araç yakma olaylarına başlama talimatı verildiği ortaya çıktı. Eylemcileri kamerası görüntülerinden tespit eden polis, molaofolu saldırıların faillerinin tezisize haberleştiklerini, polis tak-

den kurulmak için cep telefonu kullanmadıklarını belirtirdi. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Cemalettin Cerrah, olayların çözülmesinde MOBESE ve İtteri Karımeralan ile yeti kanı sistemi ile desteklenen helikopterin büyük rolü olduğunu belirtirdi. "İstanbul habili, işyeri olanlar, evlerini ve sokaklarını güvenliği isteyenler halinde bize yardımı olunsun ve sokaklara işyerlerine kanı mera takayma devam etsinler". dedi. İçişleri Bakanı Beşir Atalay ise kanı genelinde çoğunluğu PKK ile bağlantılı 72 kişinin gözaltına alındığını bunlardan 35'nin ise tutuklandığını açıkladı. **Ufuk Koroğlu'nun haberi 4**

IMF ile yeni
dönem: Türkiye
krediyi isterse
kullanacak

HABER İNCELEME
ERCAN BAŞALAN

Türkiye, kültür dönemiyle tanışıyor. IMF ile başlayan Avrupa Birliği (AB) ile başlayan süreç, Mayıs 2008'de sona ererek 19. stand-by düzenlenmesine ediyordu ancak konuşa netleşecek. Türkiye'nin IMF ile yola devam etme isteğinden dolayı da üçüncü bölünüşe: İhtiyat stand-by program sonuna ulaşmaz ve normal stand-by Haziran kanadında yola 'İhtiyat stand-by seçeneği ile devam etme yönünde karar verileceği belirtiliyor. Bu evrensel kararlar ise AB'de de tartışılıyor. Çünkü AB'den devletin ve yapsal reformların tamamlanması masası gösteriliyor. Bu sürecin geçtiği edilecek maddeler IMF heyeti Türkiye'de de tartışılacak. 3 ayda bir deçer 1 yıla 1 kez geçiş gerçekleştirilecek. Borsanın (tümü kapitalizmi). Kredi ise global piyasalarla dalgınlığına bağlı olarak istenildiği dönemde kullanılacak. Devamı 12

www.bankasya.com.tr | 444 8 883

Herkes AsyaCard'ın peşinde!

Çünkü yıllık kart ücreti yok!
 Başladığınız ilk AsyaCard'a geyrekli.
 Çekiliş AsyaCard'tan başladığınız
 limit kartlarına karşılık.
 Siz de çekiliş, masraflarını tahsil ediyor.

kâr payı

BANK ASYA

31 Aralık 2007 yılında Vakıflar Genel Meclisi'ne Dağıtılan Sık Kart Payları

	1200 TL YIL	YAKIN (%)	1000 EURO YIL	YAKIN (%)	1000 EURO YIL	YAKIN (%)
1AY	12.40	15.09	4.11	5.00	3.78	4.60
3AY	36.06	15.68	12.89	5.23	11.61	4.71
6AY	70.61	15.33	28.03	5.28	22.05	4.47
9AY	101.47	16.95	45.45	5.55	44.09	4.41

AsyaCard
 İhtiyaçlarınızı karşılamak için.

'Yerimde değildim' mazereti bitti, sabit telefonlar cep'e bağlanıyor

son kullanıcı cep telefonunu aynı anda çalışması sağlayan sistem uygulamaya sokuluyor. Artık 'üzgünüm, cep telefonu numarasını veremiyorum' ya da 'masamda yoktum, bu yüzden telefonu duymadım' ifadeleri de bahane olmaktan çıkıyor. Ücretlendirme

isteyen patronların, söz konusu cihaza büyük rağbet gösterdiğini söylüyor. Cihaz, telefon hatları ve santral arasındaki bağlantıyı da kurarken dizüstü bilgisayar üzerinden mesaj gönderimi de yapıyor. Zeliş Yıldırım'ın haberi sayfa 9'da

GÜNDEM 03 Kapıkule'de 355 kilo eroin yakalandı

RESİM 7: Öğretim Elemanlarının SND Tasarım Ölçütlerine Göre Değerlendirdikleri Sabah Gazetesi

Yerli Gazetelerin Sayfa Düzenlerini Grafik Tasarım Yönünden Değerlendirme Anket Formu

Geçmişten günümüze gazeteler büyük ve hızlı değişimler geçirmişlerdir. Geçmiş yıllarda gazeteler için önemli olan içerik ve haberin niteliği idi. İyi bir pazarlama için bunlar yeterli görülürken artık günümüzde bu düşüncelerde önemli gelişmeler olmuş içerik yanında estetik dizayn da önem kazanmıştır. Gazeteler rekabet ortamında hayatlarını sürdürebilmeleri için dizayna büyük önem veriyorlar.

Bu araştırmada yerli gazetelerimizin estetik açıdan yeterlilikleri incelenecektir.

Araştırmaya olan katkılarınızdan dolayı teşekkürler.

Değerlendiren Kişinin

Görev Yaptığı Üniversite :

Branşı :

Değerlendirilen Gazete:

Hürriyet: ☐

Milliyet: ☐

Posta: ☐

Star: ☐

Radikal: ☐

Zaman: ☐

Sabah: ☐

Değerlendirme Ölçütleri	Tamamen Katılıyorum	Oldukça Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1- Gazete sayfa düzeninde görsel denge sağlanmıştır.	☐	☐	☐	☐	☐
2- Gazete sayfa düzeninde görsel devamlılık ve hareket sağlanmıştır.	☐	☐	☐	☐	☐
3- Görsel hiyerarşi sağlanmıştır.	☐	☐	☐	☐	☐
4- Görsel bütünlük sağlanmıştır.	☐	☐	☐	☐	☐
5- Seçilen yazı karakteri okuyucunun rahat okuyabileceği şekildedir.	☐	☐	☐	☐	☐
6- Seçilen yazı karakterinin boyutu (puntosu) okuyucunun rahat okuyabileceği şekildedir.	☐	☐	☐	☐	☐
7- Başlıklar dikkat çekicidir.	☐	☐	☐	☐	☐
8- Sayfa düzeni özgün ve dikkat çekicidir.	☐	☐	☐	☐	☐
9- Sayfada kullanılan renkler uygundur.	☐	☐	☐	☐	☐
10- Fotoğraflar haberi tamamlayıcı ve sanatsal açıdan yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
11- Kullanılan fotoğraflar okuyucuyu bilgilendirici ve yönlendirici işleve sahiptir.	☐	☐	☐	☐	☐
12- Sayfa tasarımı estetik kurallara göre düzenlenmiştir.	☐	☐	☐	☐	☐
13- Sayfa düzeninde karmaşa oluşturacak bir tasarım hakim değildir.	☐	☐	☐	☐	☐
14- İstenilen haber kolayca bulunabilmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
15- Yardımcı görsel unsurlarla (grafik, çizim, illüstrasyon) tasarım zenginleştirilmiştir.	☐	☐	☐	☐	☐
16- Okuru yönlendirici görsel etki merkezi (dikkat çekilmek istenen haber) net bir şekilde hissedilmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
17- Okuyucuyu zorlamayan yalın, basit ve sade bir tasarım ön plandadır.	☐	☐	☐	☐	☐

KAYNAKÇA

- AKAY, A. (1999), **Postmodern Görüntü**, İstanbul, Bağlam Yayıncılık.
- ATALEYER, Faruk (1994), **Temel Sanat Öğeleri**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- BALCI, Ali (2001), **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler**, Ankara, Pagem A Yayınları.
- BECER, Emre (1997), **İletişim ve Grafik Tasarım**, Dost Kitabevi.
- CHAPMAN, H. Laura (1992), **A World Of Images**, USA: Davis Publ.
- ERGÜR, Atilla (1997), **“El Sanatları ve Endüstri”, Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri**, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ERSÖZ, Nihat Semen (1993), **“Türkiye’de Grafik Sanatların Gelişimi ve Grafik Sanatçıları (1923-1993)**, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yayınlanmamış Y. Lisans Tezi, Ankara.
- FISCHER, Ernst (1990), **Sanatın Gerekliliği** (Çev: Cevap Çapan), Ankara: İmge Kitabevi Yayınları
- GARCIA Mario R. (2000), **Contemporary Newspaper Design: A Structural Approach**. Englewood Cliffs, Nj: Prentice Hall.
- GÜRER, Latife (1999), **Temel Tasarım**, İstanbul: İTÜ Yayınları
- HURWITZ, Al ve M. Day (1995), **Children and Their Art**, Florida, USA: Harcourt Brace College Publishers.
- LYNN, John (1998), **Design Print**, London: Büyük Britanya
- MADEN, Sait (1999), **Grafik Sanatının Dünü, Bugünü, Cumhuriyet’in Renkleri, Biçimleri**, İstanbul, Türkiye İş Bankası. Kültür Yayınları ve Tarih Vakfı ortak yayını.
- MITTLER, Gene A (1994), **Art In Focus**, Illinois: Glencoe/McGraw-Hill. Inc.

REGANS, Rosalind (1995), **Art Talk**, Illinois: Glencoe/McGraw-Hill. Inc.

SÖZEN, Metin ve TANYELİ U., **Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul, Remzi Kitabevi

ŞEKER, Mustafa (2000), **Çağdaş Gazete Yayınlama Teknikleri**, Konya, S.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.

ŞEKER, Mustafa (2004), **Kuramsal Temeller ve Uygulama İlkeleriyle Sayfa Düzeni**, Konya, Çizgi Kitabevi.

TAŞ, Oktay (2005), **Örnekleriyle Çağdaş Gazete Tasarımı**, Ankara, Makro Yayınevi.

TAŞ, Oktay (1993), **Gazete Yayınlama Tekniği**, Ankara, Makro Yayınevi.

TEPECİK, Adnan, (2002) **Grafik Sanatlar**, Ankara: Detay ve Sistem Ofset Yayınları.

YILMAZ, Emel (1984), **Eğitsel İletişimde Tipografi ve Düzenleme İlkeleri**, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ZELANSKI, P. ve FISCHER M. P., (1996), **Design Principles And Problems**, USA: Hartcourt Brace College Publish.